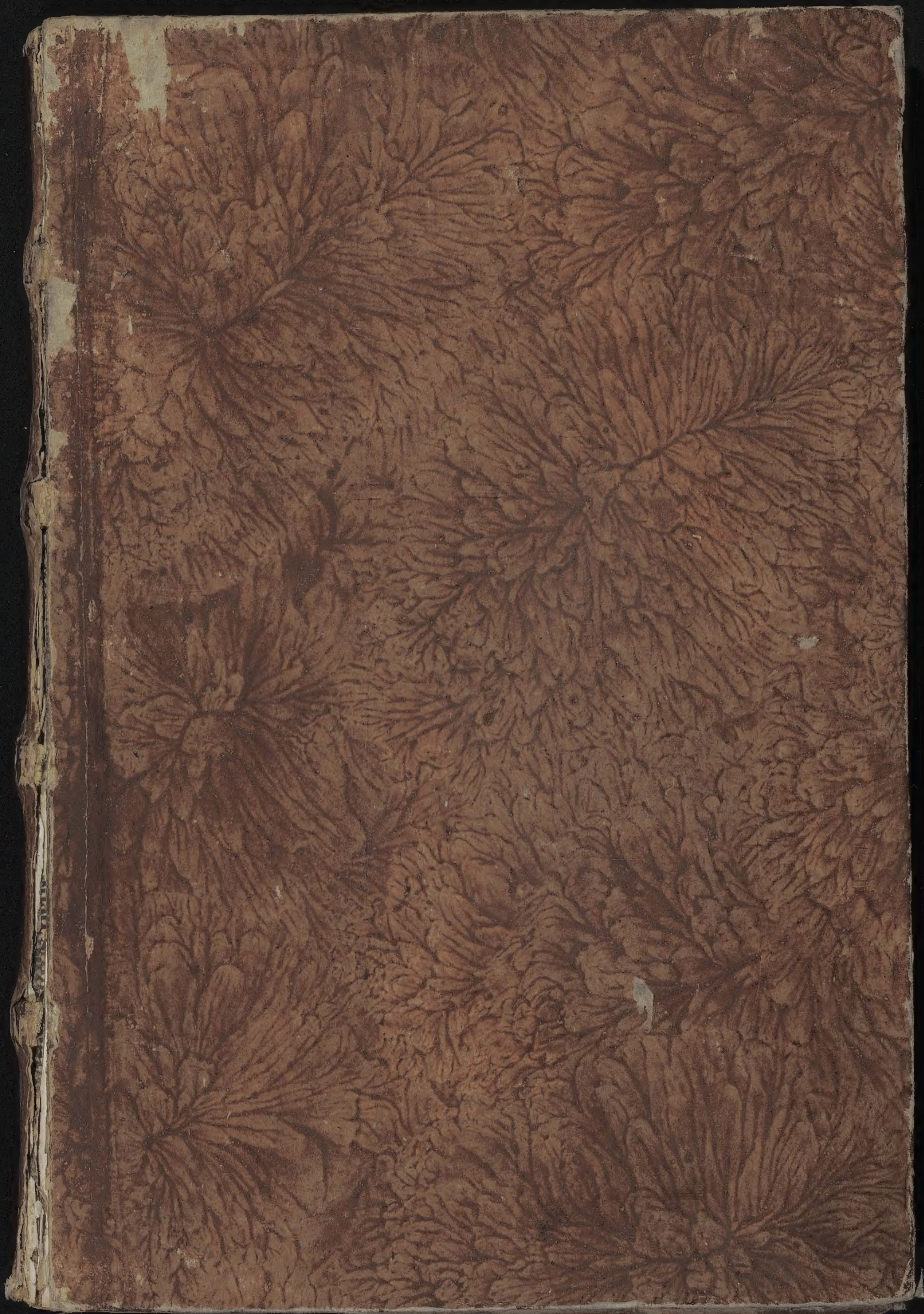
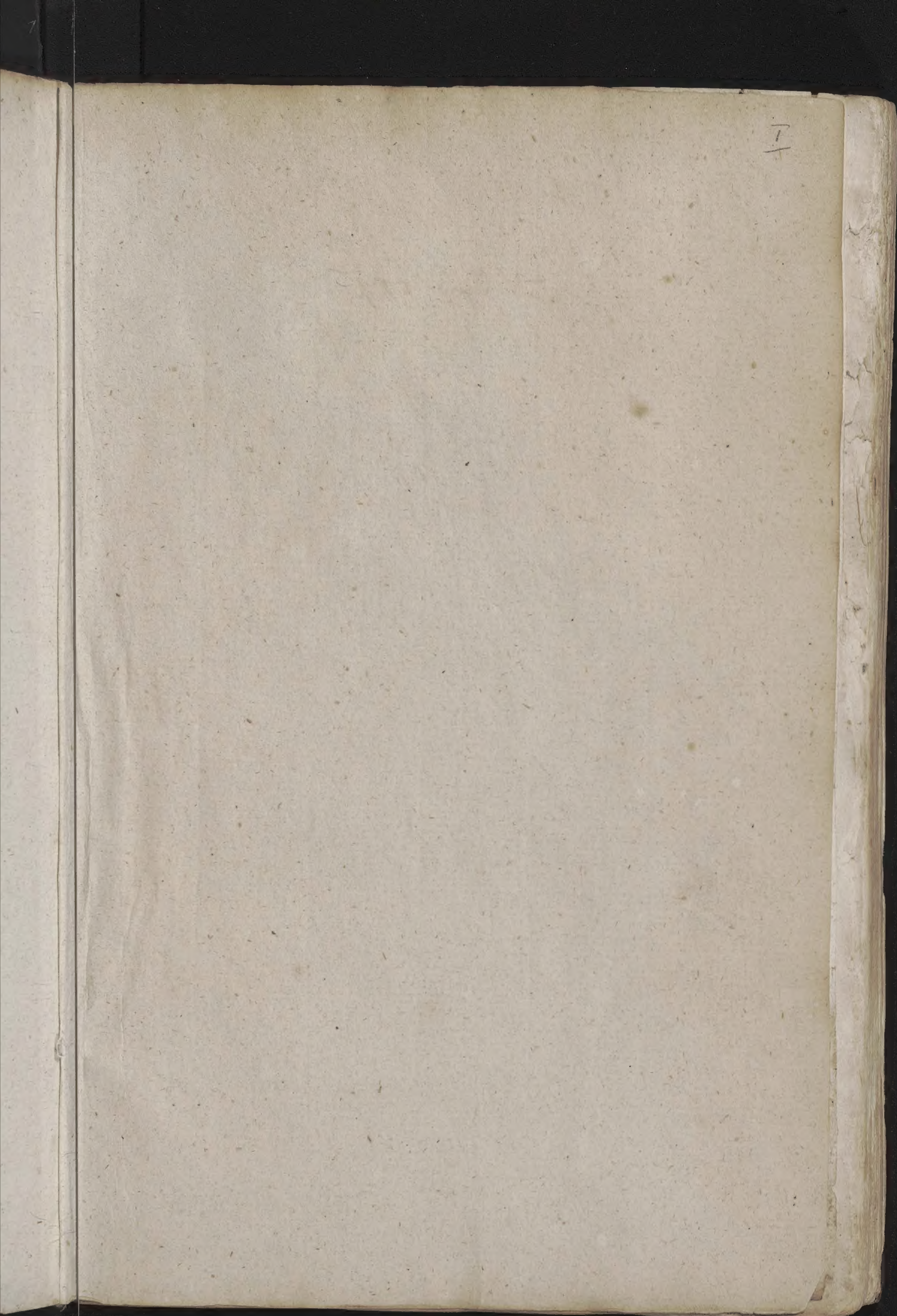
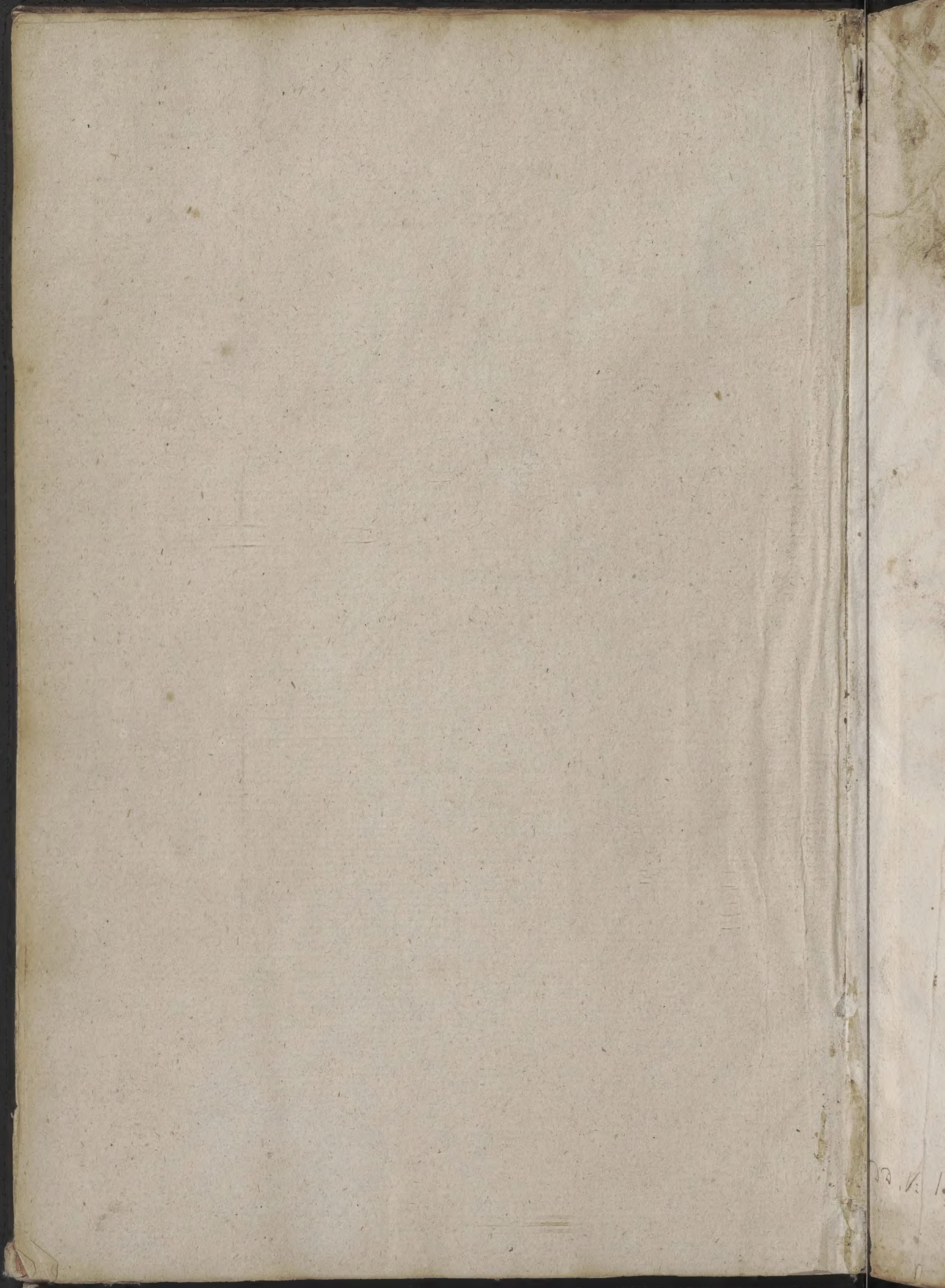
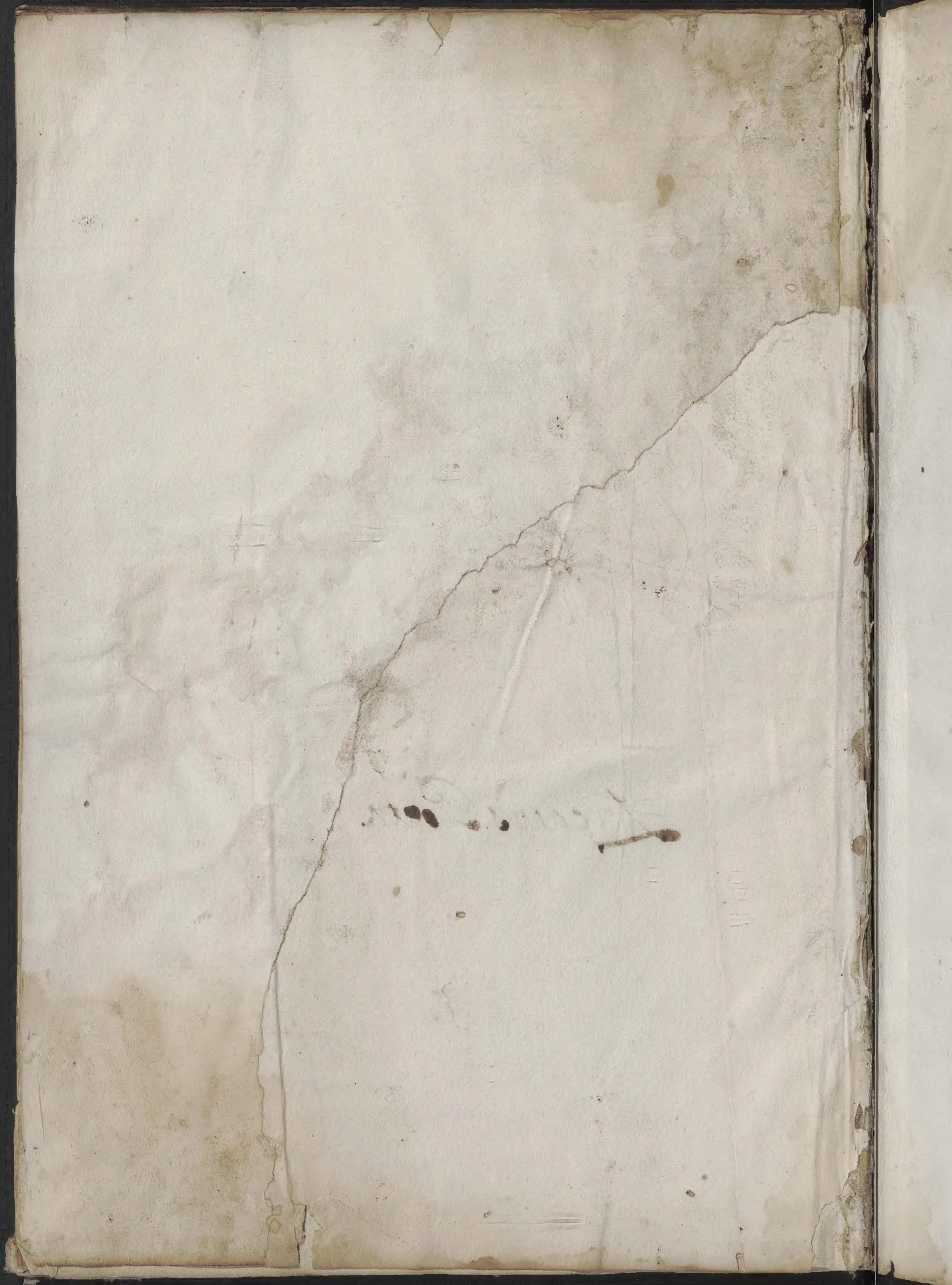

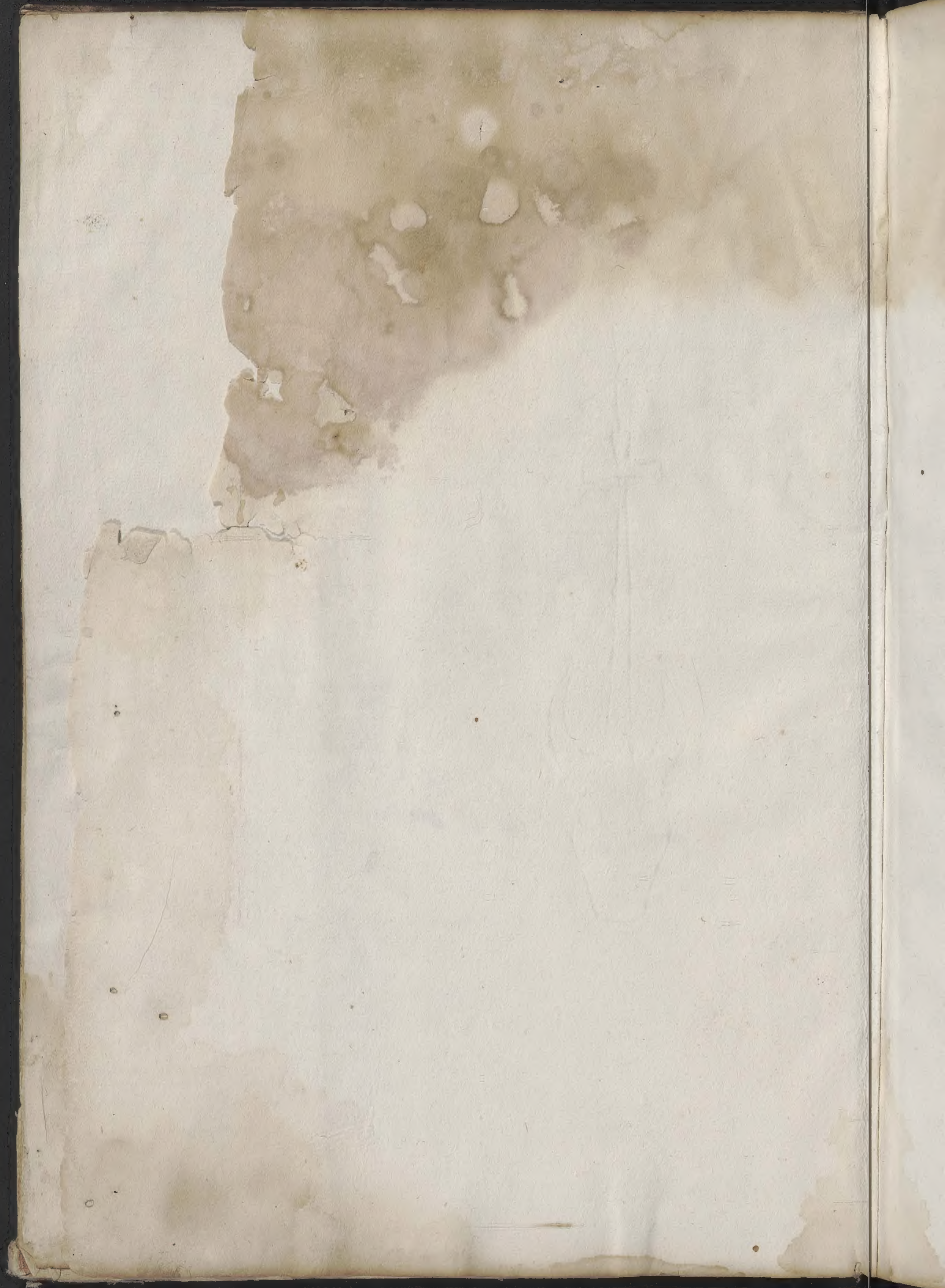

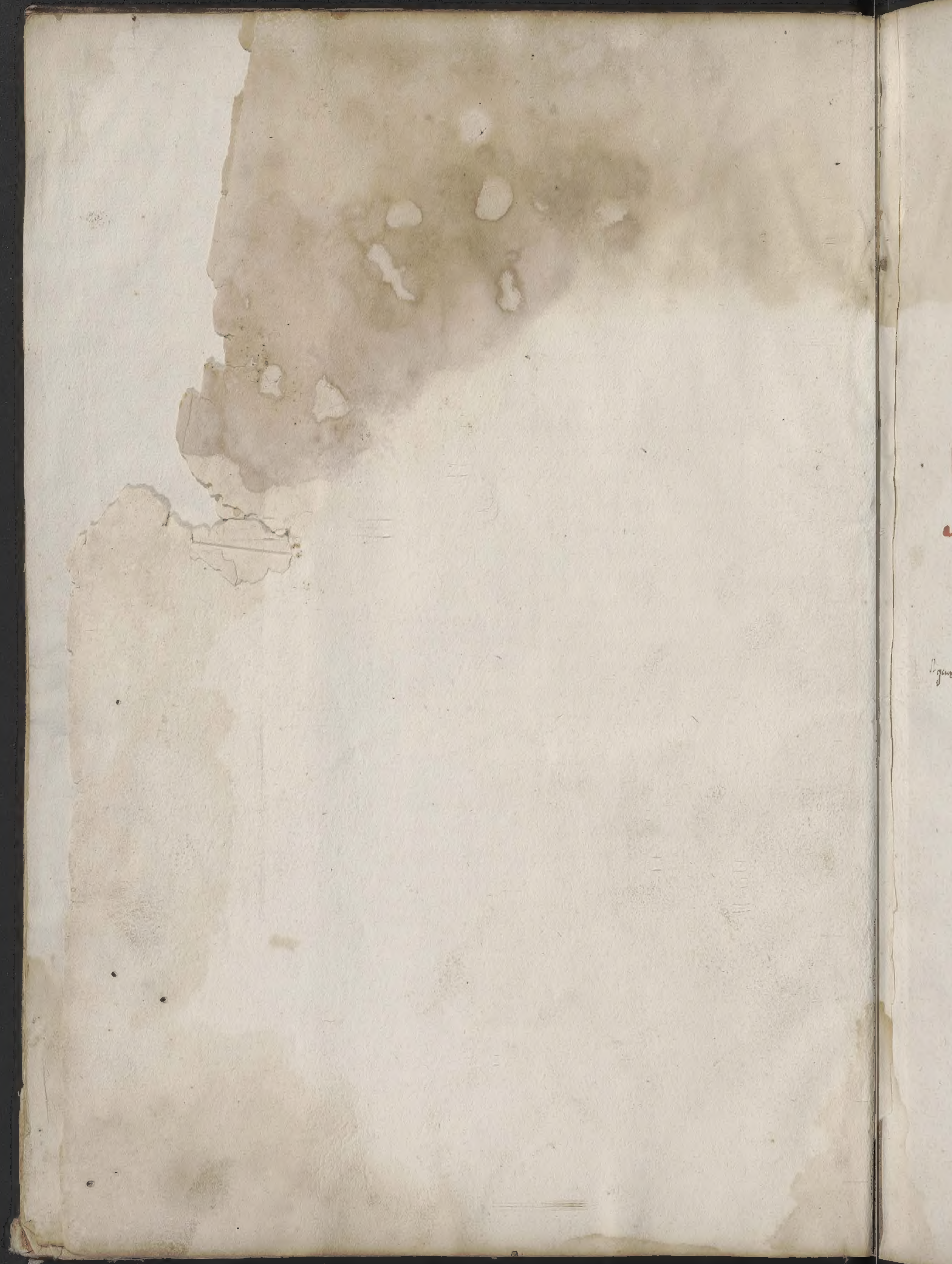
1

Lucanus Poëta

Corduba me genuit rapuit nero prelia dixi
Que gessere pares hinc socer inde gener
Continuo numquam direxi carmina ...
Que tractatum serpant plura ...
Bella per emathios plus ...
Iusque datum sceleri canimus ...
In sua victrice conversum viscera d...
Cognatas qz acies et rupto federe re...
Certatum totis concussi viribus orbis
In commune nephas infestis qz obvia signis
Signa pares aquilas et pila minantia pilis
Quis furor o cives que tanta licentia ferri
Gentibus invisis pl' latium prebere cruorem
Cum qz superba foret babilon spolianda trophejs
Ausonijs erraret crassus umbra qz inulta
Bella geri placuit nullos habitura triumphos
Heu quantum terre potuit pelagi qz parari
Hoc quem civiles hauserunt sanguine dextre
Unde venit titan et nox ubi sydera condit
Qua qz dies medius flagrantibus estuat horis
Et qua bruma rigens ac nescia vere remitti
Astringit sithicum glaciali frigore pontum
Sub iuga iam seres iam barbarus isset araxes
gens Et si qua iacet nascenti conscia nilo
Tunc si tantus amor belli tibi roma nephandi
Totum sub latias leges es miseris orbem
In te verte manus nondum tibi defuit hostis
At nunc semirutis pendent quod menia tectis
Urbibus ytalie lapsis qz ingentia muris
Saxa iacent nullo qz domus custode tenetur
Rarus et antiquus habitator in urbibus errat
Horrida qz dumis multos qz inarata per annos
Hesperia est desunt qz manus poscentibus arvis
Non tu pirre ferox nec tantis cladibus auctor
Penus erat nulli penitus descendere ferro
Contigit alta sedent civilis vulnera dextre
Quod si non aliam ventura fata neroni
Invenere viam magno qz eterna parantur
Regna dijs celo qz suo servire tonanti

Non nisi saevorum potuit post bella gigantum
Iam nichil o super[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] manes
[illegible]
[illegible] que labores
[illegible] et quas premit aspera classes
[illegible] servilia bella sub ethna
[illegible] tamen debet civilibus armis
Quod tibi res acta est te cum statione peracta
Astra petes serus prelati regia celi
Excipiet gaudente polo seu sceptra tenere
Seu te flammigeros phebi conscendere currus
Telluremque nichil mutato sole timentem
Igne vago lustrare iuvat tibi numine ab omni
Cedetur iuris quis tuo natura relinquet
Quis deus esse velis ubi regnum ponere mundi
Sed neque in arctoos sedem tibi legeris orbe
Nec polus adversi calidus qua vergitur austri
Unde tuam videas obliquo sidere romam
Etheris immensi partem si presseris unam
Sentiet axis onus librati pondera celi
Orbe tene medio pars etheris illa sereni
Tota vacet nulle que obstent a cesare nubes
Tunc genus humanum positis sibi consulat armis
Inque vicem gens omnis amet pax missa per orbem
Ferrea belligeri compescat limina iani
Sed michi iam numen nec si te pectore vates
Accipiam cirrea velim secreta moventem
Sollicitare deum bacchumque avertere nysa
Tu satis ad vires romana in carmina dandas
Fert animus causas tantarum expromere rerum
Inmensumque aperitur opus quid in arma furentem
Impulerit populum quid pacem excusserit orbi
Invida fatorum series summisque negatum
Stare diu nimioque graves sub pondere lapsus
Nec se roma ferens sic cum compage soluta
Secula tot mundi suprema coegerit hora
Antiquum repetens iterum chaos omnia mixtis

[illegible] concurrent ignea p[illegible]
Astra petent tellus [illegible]
Excutietque fretum fratri contraria phebe
Ibit et obliquum bigas agitar[illegible]
Indignata diem poscet sibi [illegible]
Machina diuulsi turbabit fe[illegible]
In se magna ruunt · letis hunc
Crescendi posuere modum nec g[illegible]
Commodat in populum terre pelagique po[illegible]
Inuidiam fortuna suam et tu causa [illegible]
Facta tribus dominis communis roma nec umquam
In turbam missi feralia federa regni
O male concordes nimiaque cupidine ceci
Quid miscere iuuat uires orbemque tenere
In medio dum terra fretum terramque leuabit
Aer et longi uoluent titana labores
Noxque diem celum totidem per signa sequetur
Nulla fides regni sociis omnisque potestas
Impaciens consortis erit nec gentibus ullis
Commodat in populum terre pelagique potentem
Credite nec longe fatorum exempla petantur
Fraterno primi maduerunt sanguine muri
Nec pretium tanti tellus pontusque furoris
Tunc erat exiguum dominos commisit asilo
Temporis angusti mansit concordia discors
Paxque fuit non sponte ducum nam sola futuri
Crassus erat belli medius mora qualiter undas
Qui secat et geminum gracilis mare separat ysthmos
Nec patitur conferre fretum si terra recedat
Ionium egeo frangeret mare v sic ubi seua
Arma ducum dirimens miserando funere crassus
Assirias latio maculauit sanguine carras
Parthica romanos soluerunt dampna furores
Plus illa uobis acie quam creditis actum est
Arsacide bellum uictis ciuile dedistis
Diuiditur ferro regnum populique potentis
Que mare que terras que totum possidet orbem
Non cepit fortuna duos nam pignora iuncti

Pignora et diro ferales omine tedas
Abstulit ad manes parcarum iulia seva
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mediae iunxere sabine
[illegible] fides bellumque movere
[illegible] stimulos dedit emula virtus
Tu nova ne veteres obscurent facta triumphos
Et victis cedat piratica laurea gallis
Magne times te iam series usus que laborum
Erigit impatiens que loci fortuna secundi
Nec quemquam iam ferre potest cesar ve priorem
Pompeius ve parem quis iustius induit arma
Scire nephas magno se iudice quisque tuetur
Victrix causa diis placuit sed victa kathoni
Nec coiere pares alter vergentibus annis
In senium longo que toge tranquillior usu
Dedidicit iam pace ducem fame que petitor
Multa dare in vulgus totus popularibus auris
Impelli plausu que sui gaudere teatri
Nec reparare novas vires multum que priori
Credere fortune stat magni nominis umbra
Qualis frugifero quercus sublimis in agro
Exuvias veteres populi sacrata que gestans
Dona ducum nec iam validis radicibus herens
Pondere fixa suo est nudos que per aera ramos
Effundens trunco non frondibus efficit umbram
Et quamvis primo nutet casura sub euro
Tot circum silve firmo se robore tollant
Sola tamen colitur sed non in cesare tantum
Nomen erat nec fama ducis sed nescia virtus
Stare loco solus que pudor non vincere bello
Acer et indomitus quo spes quo que ira vocasset
Ferre manum et nunquam temerando parcere ferro
Successus urgere suos instare favori
Numinis impellens quicquid sibi summa petenti

Impellit gaudetque viam fecisse ruina
Qualis expressum ventis per nubila fulmen
Etheris impulsi sonitu mundique fragore
Emicuit rupitque diem populosque paventes
Terruit obliqua prestringens lumina flamma
In sua templa furit nullaque exire vetante
Materia magnamque cadens magnamque revertens
Dat stragem late sparsosque recolligit ignes
Hec ducibus cause suberant sed publica belli
Semina que populos semper mersere potentes
Namque ut opes nimias mundo fortuna subacto
Intulit et rebus mores cessere secundis
Predaque et hostiles luxum suasere rapine
Non auro tectisve modus mensasque priores
Aspernata fames cultus gestare decoros
Vix nuribus rapuere mares fecunda virorum
Paupertas fugitur totoque accersitur orbe
Quo gens quoque perit tunc longos iungere fines
Agrorum et quondam duris sulcata camilli
Vomere et antiquos curiorum passa ligones
Longa sub ignotis extendere rura colonis
Non erat is populus quem pax tranquilla iuvaret
Quem sua libertas inmotis pasceret armis
Inde ire faciles et quod suasisset egestas
Vile nefas magnumque decus ferroque petendum
Plus patria potuisse sua mensuraque iuris
Vis erat hinc leges et plebiscita coacte
Et cum consulibus turbantes iura tribuni
Hinc rapti fasces precio sectorque favoris
Ipse sui populus letalisque ambitus urbi
Annua venali referens certamina campo
Hinc usura vorax avidumque in tempore fenus
Et concussa fides et multis utile bellum
Iam gelidas cesar cursu superaverat alpes
Ingentesque animo motus bellumque futurum
Ceperat ut ventum parvi rubiconis ad undas
Ingens visa duci patrie trepidantis ymago
Clara per obscuram vultu mestissima noctem

[illegible]urrigero canos effundens vertice crines
Cesarie lacera nudisque astare lacertis
[illegible] tenditis ultra
[illegible] viri si iure venitis
[illegible] licet tunc perculit horror
[illegible] gressumque coercens
[illegible] tenuit vestigia ripa
[illegible] qui menia prospicis urbis
[illegible] rupe tonans frigyque penates
[illegible]e iulee et rapti secreta quirini
Et residens celsa latiaris iupiter alba
Vestalesque foci summique numinis instar
Roma fave ceptis non te furialibus armis
Persequor en assum victor terraque marique
Cesar ubique tuus liceat modo nunc quoque miles
Ille erit ille nocens qui me tibi fecerit hostem
Inde moras solvit belli tumidumque per amnem
Signa tulit propere sic cum squalentibus arvis
Estifere libies viso leo cominus hoste
Subsedit dubius totam dum colligit iram
Mox ubi se seve stimulavit verbere caude
Erexitque iubam et vasto grave murmur hyatu
Infremuit tunc torta levis si lancea mauri
Hereat aut latum subeant venabula pectus
Per ferrum tanti securus vulneris exit
Fonte cadit modico parvisque impellitur undis
Puniceus rubicon cum fervida canduit estas
Perque ymas serpit valles et gallica certus
Limes ab ausoniis disterminat arva colonis
Tunc vires prebebat hyemps atque auxerat undas
Tercia iam gravido pluvialis cinthia cornu
Et madidis euri resolute flatibus alpes
Primus in obliquum sonipes opponitur amnem
Excepturus aquas molli tunc cetera rumpit
Turba vado faciles iam fracti fluminis undas
Cesar ut adversam superato gurgite rippam
Attigit hesperie vetitis et constitit arvis
Hic ait hic pacem temerataque iura relinquo

Te fortuna sequor procul hinc iam federa sunto
Credidimus fatis utendum est iudice bello
Sic fatus noctis tenebris rapit agmina ductor
Impiger et torto balearis verbere funde
Ocior et missa parthi post terga sagitta
Vicinumque minax invadit ariminum et ignes
Solis lucifero fugiebant astra relicto
Iamque dies primos belli visura tumultus
Exoritur seu sponte deum seu turbidus auster
Impulerat mestam tenuerunt nubila lucem
Constitit ut capto iussus deponere miles
Signa foro stridor lituum clangorque tubarum
Non pia concinuit cum rauco classica cornu
Rupta quies populi stratisque excita iuventus
Diripuit sacris adfixa penatibus arma
Que pax longa dabat nuda iam crate fluentes
Invadunt clipeos curvataque cuspide pila
Et scabros nigre morsu rubiginis enses
Ut notae fulsere aquile romanaque signa
Et celsus medio conspectus in agmine cesar
Diriguere metu gelidos pavor alligat artus
Et tacito mutos volvunt in pectore questus
O male vicinis hec menia condita gallis
O tristi damnata loco pax alta per omnes
Et tranquilla quies populos nos preda furentum
Prima que castra sumus melius fortuna dedisset
Orbe sub eoo sedem gelidaque sub arcto
Errantesque domos latii quam claustra tueri
Nos primi senonum motus cimbrumque furentem
Vidimus et martem libicos cursumque furoris
Teutonici et quotiens romam fortuna lacessit
Hac iter est bellis gemitu sic quisque latenti
Non ausus timuisse palam vox nulla dolori
Credita sed quantum volucres cum bruma coercet
Rura silent mediusque tacet sine murmure pontus
Tanta quies noctis gelidas lux solverat umbras
Ecce faces belli dubieque in prelia menti
Urgentes addunt stimulos cunctasque pudoris
Rumpunt fata moras iustos fortuna laborat

Esse ducis motus et causas invenit armis
Expulit ancipiti discordes urbe tribunos
Victo iure minax iactatis curia Gracchis
[illegible] signa petentes
[illegible] lingua
[illegible] libertatemque tueri
[illegible] plebi miscere potentes
[illegible] varias volventem pectore curas
[illegible] voce tue potuere iuvari
[illegible] ait partes quamvis nolente senatu
Traximus imperium tunc cum mihi rostra tenere
Ius erat et dubios in te transferre quirites
At postquam bello leges siluere subacte
Pellimur e patriis laribus patimurque volentes
Exilium nos tua faciet victoria cives
Dum trepident nullo firmate robore partes
Tolle moras partes semper nocuit differre paratis
Par labor atque metus precio maior petuntur
Bellantem geminis tenuit te Gallia lustris
Pars quota terrarum facili si prelia pauca
Gesseris eventu tibi Roma subegerit orbem
Nunc neque te longi remeantem pompa triumphi
Excipit haud sacras poscunt capitalia lauros
Livor edax tibi cuncta negat gentesque subactas
Vix impune feres socerum depellere regno
Decretum genero partiri non potes orbem
Solus habere potes sic postquam fatus et ipsi
In bellum prono tantum tamen addidit ire
Accenditque ducem quantum clamore iuvatur
Eleus sonipes quamvis iam carcere clauso
Immineat foribus pronusque repagula laxat
Convocat armatos extemplo ad signa maniplos
Utque satis trepidum turba coeunte tumultum
Composuit vultu dextra que silentia iussit
Bellorum o socii qui mille pericula Martis
Mecum ait experti decimo iam vincitis anno
Hoc cruor arctois meruit diffusus in arvis
Vulneraque et mortes hyemesque sub Alpibus acte
Non secus ingenti bellorum Roma tumultum

Concutitur quam si penus transcenderet alpes
Hanibal implentur valido tyrone cohortes
In classem cadit omne nemus terraque marique
Jussus cesar agi quid si mihi signa iacerent
Marte sub adverso ruerentque in terga feroces
Gallorum populi hoc cum fortuna secunda
Et vocent superi nos ad fastigia rerum
Temptamur veniat longa dux pace solutus
Milite cum subito partesque in bella togate
Marcellusque loquax et nomina vana catonis
Scilicet extremi pompeium emptique clientes
Continuo per tot saciabunt tempora regno
Ille reget currus nondum pacientibus annis
Ille semel raptos numquam dimittet honores
Quid iam rura querar totum suppressa per orbem
Ac iussam servire famem quis castra timenti
Nescit mixta foro gladii cum triste minantes
Judicium insolita trepidum cinxere corona
Atque auso medias perrumpere milite leges
Pompeiana reum clauserunt signa milonem
Nunc quoque ne lassum teneat privata senectus
Bella nefanda parat suetus civilibus armis
Et docilis sillam scelerum vicisse magistrum
Utque fere tygres numquam posuere furorem
Quas nemore hircano matrum dum lustra secuntur
Altus cesorum pavit cruor armentorum
Sic et sillanum solito tibi lambere ferrum
Durat magne sitis nullus semel ore receptus
Pollutas patitur sanguis mansuescere fauces
Quem tamen inveniet tam longa potencia finem
Quis scelerum modus est ex hoc iam te improbe regno
Ille tuus saltem doceat descendere silla
Post cilicasne vagos et lassi pontica regis
Prelia barbarico vix consummata veneno
Ultima pompeio dabitur provincia cesar
Quod non victrices aquilas deponere iussus
Paruerim mihi si merces erepta laborum est
His saltem longi non cum duce premia belli

[illegible]dentur belli miles sub quo [illegible] tempore
[illegible] quo se post bella senatus
[illegible] quae rura dabuntur
[illegible] quae moenia fessis
[illegible] Magne coloni
[illegible] victricia tollite signa
[illegible] quas fecimus arma tenenti
[illegible] qui iusta negat nec numina derunt
[illegible] praeda meis neque regnum quaeritur armis
[illegible]trahimus dominos urbi servire paratae
Dixerat at dubium non claro murmure volgus
Secum incerta fremunt pietas patriique penates
Quamquam caede feras mentes animosque tumentes
Frangunt sed diro ferri revocantur amore
Ductorisque metu summi tum munera pili
Laelius emeritique gerens insignia doni
Servati civis referentem praemia quercum
Si licet exclamat Romani maxime rector
Nominis et ius est veras expromere voces
Quod tam lenta tuas tenuit patientia vires
Conquerimur deerat ne tibi fiducia nostri
Dum movet haec calidus spirantia corpora sanguis
Et dum pila valent fortes torquere lacerti
Degenerem patiere togam regnumque senatus
Usque adeo miserum est civili vincere bello
Duc age per Scythiae populos per inhospita Syrtis
Litora per calidas Libyae sitientis arenas
Haec manus ut victum post terga relinqueret orbem
Oceani tumidas remo compescuit undas
Fregit et arctoo spumantem vertice Rhenum
Iussa sequi tam posse mihi quam velle necesse est
Nec civis meus est in quem tua classica Caesar
Audiero per signa decem felicia castra
Perque tuos iuro quocumque ex hoste triumphos
Pectore si fratris gladium iuguloque parentis
Condere me iubeas plenaeque in viscera partu
Coniugis invita peragam tamen omnia dextra
Si spoliare deos ignemque immittere templis

Numina miscebit castrensis flamma monete
Castra super tusci si ponere tibridis undas
Hesperios audax veniam metator in agros
Tu quoscumque voles in planum effundere muros
His aries actus disperget saxa lacertis
Illa licet penitus tolli quam iusseris urbem
Roma sit. his cuncte simul assensere cohortes
Elatasque alte quecumque ad bella vocaret
Promisere manus. it tantus ad ethera clamor
Quantus piniferae boreas cum tracius osse
Rupibus incubuit curvato robore presse
Fit sonus aut rursus redeuntis in ethera silve

Cesar ut acceptum tam prono milite bellum
Fataque ferre videt ne quo languore moretur
Fortunam sparsas per gallica rura cohortes
Evocat et romam motis petit undique signis
Deseruere cavo tentoria fixa lemanno
Castraque que vogesi curvam super ardua rupem
Pugnaces pictis cohibebant lingonas armis
Hi vada liquerunt ysare qui gurgite ductus
Per tam multa suo fame maioris in amnem
Lapsus ad equoreas nomen non pertulit undas
Solvuntur flavi longa statione ruteni
Mitis atax latias gaudet non ferre carinas
Finis et hesperie promoto limite varus
Quaque sub herculeo sacratus numine portus
Urget rupe cava pelagus non chorus in illum
Ius habet aut zephirus solus sua litora turbat
Circius et tuta prohibet statione monoeci
Quaque iacet litus dubium quod terra fretumque
Vindicat alternis vicibus cum funditur ingens
Occeanus vel cum refugis se fluctibus aufert
Ventus ab extremo pelagus sic axe volutet
Destituatque ferens an sidere mota secundo
Thetios unda vage lunaribus estuat horis
Flammiger an titan ut alentes hauriat undas
Erigat occeanum fluctusque ad sydera tollat
Querite quos agitat mundi labor at michi semper

Tu quecumque moves tam crebros causa meatus
Ut superi voluere lates tunc arva monete
Qui tenet et rippas Saturi qua litore curvo
[illegible] admissum claudit Tarbellicus equor
[illegible] movet gaudetque amoto Santonus hoste
[illegible] Suessones in armis
[illegible] Remusque lacerto
[illegible] flexis in gyrum Sequana frenis
[illegible] rector monstrati Belga covinni
[illegible] ausi Latio se fingere fratres
[illegible] ab Yliaco populi nimiumque rebellis
Nervius et cesi pollutus sanguine Cotte
Et qui te laxis imitantur Sarmata bracis
Vangiones Batavique truces quos ere recurvo
Stridentes acuere tube qua Cinga pererrat
Gurgite qua Rodanus raptum velocibus undis
In mare fert Ararim qua montibus ardua summis
Gens habitat cana pendentes rupe Gebennas
Tu quoque letatus converti prelia Trevir
Et nunc tonse Ligur quondam per colla decore
Crinibus effusis toti prelate comate
Et quibus inmitis placatur sanguine diro
Teutates horrensque feris altaribus Hesus
Et Taranis Scithice non mitior ara Dyane
Vos quoque qui fortes animas belloque peremptas
Laudibus in longum vates dimittitis evum
Plurima securi fudistis carmina bardi
Et vos barbaricos ritus moremque sinistrum
Sacrorum Driade positis repetistis ab armis
Solis nosse deos et celi numina vobis
Aut solis nescire datum nemora alta remotis
Incolitis lucis vobis auctoribus umbre
Non tacitas Herebi sedes Ditisque profundi
Pallida regna petunt regit idem spiritus artus
Felices errore suo quos ille timorum
Maximus haud urget leti metus inde ruendi
In ferrum mens prona viris animeque capaces
Mortis et ignavum rediture parcere vite

Et nos terrigenas bellis aeque gigantas
Oppositi potius romam prohibemque feroces
[illegible]
At simul et diverse collecto [illegible]
Haud dubiam certa fidem fecere [illegible]
Expetitur Italiam vicina [illegible]
Vana quoque ad veros accessit fama timores
Temporeque aucto populi cladem que [illegible]
Intulit et velox propria cum mendacia [illegible]
Innumeras solvit falsa in pectora linguas
Est qui chersonesum ubi se mevania campis
Explicat audaces ruere in clitumna iuvencos
Afferat et qua nat tiberinus illabitur amni
Cum barbaras dispersere equitum alas
Ipsum omnes aquilas collataque signa ferentem
Agmine nos uno densisque incedere castris
Nec quales meminere videre maior que ferox que
Mentibus occurrit victo que immanior hoste
Tunc velut ethereum pellens alpes que tacentes
Cimbros arctoos pridem que a sede revulsos
Hanc super inmissam que cursus agentibus urbem
Romanos spectante rapi sese quisque pavores
Dat vires fame nullo que auctore malorum
Que fingit timet neque nec spem volvitur unam
Vix certum clor pauet ex omni et ipsi
Debilibus quibusque pedes mensa que bella
Consiliis fugiens mandat dextra penates
Tum quo tuta petant et que metuenda relinquant
Incerti quocumque fuge tulit impetus urget
Precipites ipsis parvoque spoliata longa
Agmina protinus cydadas aut tota cephalenia
Vix opinasse facies at in quacumque ruina
Nutantes trepidare domos se turba per urbem
Precipiti limphata gradu velut robore
Ipsos fecerit afflictus pectus grandine muros
Inconsulta ruit qualis cum turbidus auster
Reppulit alluvit inclusum fluctibus equora
Fractumque velifera simul et pondera mali

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
... forsitan urbis amate
... ruit irrevocabile vulgus
... summa deos eademque tueri
Difficiles urbem populis victisque frequentem
Gentibus et generis coeat si turba capacem
Humani facilem venturo Cesare predam
Ignave liquere manus cum pressus ab hoste
Clauditur externis miles romanus in horis
Effugit exiguo nocturna pericula vallo
Et subita rapti munimine cespitis agger
Prebet securos intra tentoria somnos
Tu tantum audito bellorum nomine roma
Desereris nox una tuis non credita muris
Danda tamen venia est tantorum danda pavorum
Pompeio fugiente timent tunc ne qua futuri
Spes saltem trepidas mentes levat addita fati
Peioris manifesta fides superique minaces
Prodigiis terras impleverunt ethera pontum
Ignota obscure viderunt sidera noctes
Ardentemque polum flammis celoque volantes
Obliquas per inane faces crinemque timendi
Sideris et terris mutantem regna cometen
Fulgura fallaci micuerunt crebro sereno
Et denso varias ignis dedit aere formas
Nunc iaculum longo nunc sparso lumine lampas
Emicuit celo tacitum sine nubibus ullis
Fulmen et arctois rapiens de partibus ignem
Percussit latiale caput stelleque minores
Per vacuum solite noctis decurrere tempus
mem.. In medium venere diem cornuque coacto
Iam phebe toto fratrem cum redderet orbe

[illegible] percussa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ora ferox flau[illegible]
Nec tulit in celum flammas sed v[illegible]
Ignis in hesperiam cecidit latus atra
Sanguineum fundo torsit mare flebile sevi
Latravere canes vestali raptus ab ara
Ignis et ostendens confectas flamma latinas
Scinditur in partes geminoque cacumine surgit
Thebanos imitata rogos tunc cardine tellus
Subsedit veteremque iugis nutantibus alpes
Discussere nivem thetis maioribus undis
Hesperiam calpem summumque implevit athlanta
Indigetes flevisse deos urbisque laborem
Testatos sudore lares delapsaque templis
Dona suis dirasque diem fedasse volucres
Accipimus silvisque feras sub nocte relictis
Audaces media posuisse cubilia roma
Tum pecudum faciles humana ad murmura lingue
Monstrosique hominum partus numeroque modoque
Membrorum matremque suus conterruit infans
Diraque per populum cumane carmina vatis
Vulgantur tunc quos sectis bellona lacertis
Seva movet cecinere deos crinemque rotantes
Sanguineum populis ulularunt tristia galli
Compositis plene gemuerunt ossibus urne
Tunc fragor armorum magneque per avia voces
Audite nemorum et venientes cominus umbre
Quique colunt iunctos extremis menibus agros
Diffugiunt ingens urbem cingebat herinis
Excutiens pronam flagranti vertice pinum
Stridentesque comas thebanam qualis agavem
Impulit aut sevi contorsit tela ligurgi
Eumenis aut qualem iussu iunonis inique

[illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... et de more vetusto

[illegible] quorum qui maximus aevo

[illegible] incoluit desertae moenia Lucae

[illegible] edoctus motus venasque calentes

Fibrarum et monitus errantis in aere pennae

Monstra iubet primum quae nullo semine discors

Protulerat natura rapi sterilique nefandos

Ex utero fetus infaustis urere flammis

Mox iubet et totam pavidis a civibus urbem

Ambiri et festo purgantes moenia lustro

Longa per extremos pomeria cingere fines

Pontifices sacri quibus est permissa potestas

Turba minor ritu sequitur succincta Gabino

Vestalemque chorum ducit vittata sacerdos

Troianam cui soli licet spectare Minervam

Tunc qui fata deum secretaque carmina servant

Et lotam parvo revocant Almone Cybeben

Et doctus volucres augur servare sinistras

Septemvir epulis festus Titiique sodales

Et Salius laeto portans ancilia collo

Et tollens apicem generoso vertice flamen

Dumque illi effusam longis anfractibus urbem

Circumeunt Arruns dispersos fulminis ignes

Colligit et terrae maesto cum murmure condit

Datque locis numen sacris tunc admovet aris

Electa cervice marem iam fundere Bacchum

Ceperat obliquo molas inducere cultro

Impatiensque diu non grati victima sacri

Cornua succincti premerent cum torva ministri

Deposito victum prebebat poplite collum

Nec cruor emicuit solitus sed vulnere laxo

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Plurimus asperso variabat sanguine livor
Cernit tabe iecur madidum venasque minaces
Hostili de parte videt pulmonis anheli
Fibra latet parvusque secat vitalia limes
Cor iacet et saniem per hiantes viscera rimas
Emittunt produntque suas omenta latebras
Quodque nefas nullis inpune apparuit extis
Ecce videt capiti fibrarum increscere molem
Alterius capitis pars egra et marcida pendet
Pars micat et celeri venas movet improba pulsu
His ubi concepit magnorum fata malorum
Exclamat vix fas superi quecumque movetis
Prodere me populis nec enim tibi summe litavi
Iupiter hoc sacrum caesique in pectora tauri
Inferni venere dei non fanda timemus
Sed venient maiora metu di visa secundent
Et fibris sit nulla fides sed conditor artis
Finxerit ista Tages flexa sic omina Tuscus
Involvens multaque tegens ambage canebat
At Figulus cui cura deos secretaque celi
Nosse fuit quem non stellarum Egyptia Memphis
Equaret visu numerisque moventibus astra
Aut hic errat ait nulla cum lege per evum
Mundus et incerto discurrunt sidera motu
Aut si fata movent urbi generique paratur
Humano matura lues terrene dehiscent
Subsidentque urbes aut tollet fervidus aer
Temperiem segetes tellus infida negabit
Omnis aut infusis miscebitur unda venenis
Quod cladis genus o superi qua peste paratis
Sevitiam extremi multorum tempus in unum
Convenere dies summo si frigida celo
Stella nocens nigros Saturni accenderet ignes
Deucalioneos fudisset Aquarius imbres

Totaq3 diffuso latuisset in equore tellus
Si seuum radys nemeum phebe leonem
Nunc premeres toto fluerent incendia mundo
[illegible]
Hi cessant ignes tu qui flagrante minacem
[illegible] cauda chelas q3 peruris
[illegible] paras nā mitis ī alto
[illegible] premitur venerisq3 salubre
[illegible] motuq3 celer cillenius heret
[illegible] solus hz cur signa meatus
Deseruere suos mundoq3 obscura ferunt
Ensiferi nimium fulget latus orionis
Imminet armorum rabies ferriq3 ptas
Confundet ius omne manu scelerīq3 nephando
Nomen erit virtus multosq3 exibit in annos
Hic furor et superos quid prodest poscere finem
Cum domino pax ista venit duc roma malorum
Continuam seriem cladem q3 in tēpe multa
Extrahe ciuili tm iā libera bello
Terruerant satis hec pauidam presagia plebem
Sed maiora premunt nam qualis vertice pindi
Hedonis ogigio decurrit plena lieo
Talis et attonitam rapitur matrona per urbem
Vocibus hic prodens vrguentem pectora phebum
Quo feror o pean qua me sup ethera raptam
Constituis terram video pangea niuosis
Cana iugis latosq3 hemi sub rupe philippos
Quis furor hic o phebe doce q tela manusq3
Romane miscent acies bellumq3 sine hoste est
Quo diuersa feror primos me ducis in ortus
Qua mare lagei mutatur gurgite nili
Hunc ego fluminea deformis truncus arena
Qui iacet agnosco dubiam sup equora sirtim
Arentemq3 feror libien quo tristis herinis
Transtulit emathias acies nūc desup alpis
Nubifere colles atq3 aeriam pirenen
Abripimur patrie sedes remeamus in urbis
Impiaq3 in medio peraguntur bella senatu
Consurgunt partes iterum totumq3 per orbem

[illegible] sic es uena [illegible]
Collacrimas que [illegible]
Nec aut et lapsa iacent [illegible]
Iam que sic patre deum [illegible] que l[illegible]
Signa dedit mundus [illegible]
Pressa [illegible] vetat [illegible]
[illegible]
[illegible] mortalibus
Nostat vetmas ut dura pomona cla[illegible]
Tunc parens torum cum p'us inform[illegible]
Materiamque undas flamma fecundante recepit
Fixit met'm causas qua omnia cohercet
Sicque lege tenens et secula missa feletur
Fatorum immoto desunt limite mundum
Quin mihi potum e ... fles mortua vaga
Fert que refert que vices et legem mixta casum
Sic subitum quodamque parans sit ceca futuri
Avenens thronum fati liceat spectare tumidi
Ergo ubi conspexit quantum sit cladibus ubi
Consparsa fides superum feralle pervidet
Insthead rabuit plebis totius amicta
Omnis honos nullos comitata e propria fastus
Cum quaestus tenuit suos magnusque pomis
Errabat sine lege dolor sic fine furo
Attonitae tacuere domus et cum certa nondum
Non clamata iacent nec mater dic soluto
nec in hoc plurali [illegible]
prosiliat
Exit ad suos famulas brachia planctu
[illegible]
Sed cum membra premunt fugientes regere manu
Vultumque examines sanctusque in morte minatur
Nec dum que ille dolor [illegible] incitaque mouebat anctas
Amat que malum ultimis media priora
Deposuit mestusque tenens siccabunt cithare
[illegible]
Hec ladmus parapue deos hec pater deum
Affixo plo lacrasque in limite saxo
parcant
Attonitae fide comas votisque precati
deorum
Afflictas crebris solus ululatibus aras
Nec ante suum templo mater patulos
deorum templa
Impresit deos et nullis desunt auro
[illegible] templa [illegible]

[illegible] fortunam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] castra [illegible]
[illegible] restas in nomina seva querelas
[illegible] sortis qui non in punica nati
[Tem]pora cannarum fuimus trebieque iuventus
Non pacem petimus superi date gentibus iras
Nunc urbes excite feras coniurat in arma
Mundus achemeniis decurrat medica susis
Agmina massagetas scithicus non alliget hister
Fundat ab extremo flavos aquilone suevos
Albis et indomitum rheni caput omnibus hostes
Reddite nos populis civile avertite bellum
Hinc dacus premat inde getes occurrat hyberis
Alter ad eoas hic vertat signa pharetras
Nulla vacat tibi roma manus vel perdere nomen
Si placet hesperium superi collapsus in ignes
Plurimus ad terram per fulmina decidat ether
Sic parens utrasque simul partesque ducesque
Dum non dum meruere feri tanto ve novorum
Proventu scelerum querunt ut imperet urbi
Vix tanti fuerat civilia bella movere
Ut neuter. tales pietas peritura querelas
Egerit ad at miseros angit sua cura parentes
Oderuntque graves vivacia fata senecte
Servatosque iterum bellis civilibus annos
Atque aliquis magno querens exempla timori
Non alios inquit motus tunc fata parabant
Cum post teutonicos victor libicosque triumphos
Exul limosa marius caput abdidit ulva
Stagna avidi texere soli laxeque paludes
Depositum fortuna tuum mox vincula ferri
Exedere senem longusque in carcere pedor

Consul et euersa felix moriturus in urbe
Penas ante dedit scelerum mors ipsa refugit
Sepe virum frustraque hosti concessa potestas
Sanguinis inuisi · primo qui cedis in ictu
Diriguit ferrumque manu torpente remisit
Viderat immensam tenebroso in carcere lucem
Terribilesque deos scelerum Mariumque futurum
Audieratque pauens fas hec contingere non est
Colla tibi debet multas hic legibus eui
Ante suam mortes vanum depone furorem
Si libet ulcisci delete funera gentis
Hunc Cimbri seruate senem non ille fauore
Numinis ingenti superum protectus ab ira
Vir ferus et Romam cupienti perdere fato
Sufficiens idem pelago delatus iniquo
Hostilem in terram vacuisque mapalibus actus
Nuda triumphati iacuit per regna Iugurte
Et Penos pressit cineres solatia fati
Carthago Mariusque tulit pariterque iacentes
Ignouere deis libicas ibi colligit iras
Vt primum fortuna redit seruilia soluit
Agmina conflato seuas ergastula ferro
Exeruere manus nulli gestanda dabantur
Signa ducis nisi qui scelerum iam fecerat usum
Attuleratque in castra nefas pro fata quis ille
Quis fuit ille dies Marius quo menia victor
Corripuit quantoque gradu mors seua cucurrit
Nobilitas cum plebe perit lateque vagatur
Ensis · et a nullo reuocatum pectore ferrum
Stat cruor in templis multaque rubentia cede
Lubrica saxa madent nulli sua profuit etas
Non senis extremum piguit vergentibus annis
Precipitasse diem nec primo in limine vite
Infantis miseri nascentia rumpere fata
Crimine quo parui cedem potuere mereri
Sed satis est iam posse mori trahit ipse furoris
Impetus et visum lenti quesisse nocentem
In numerum pars magna perit · rapuitque cruentus

Victor ab ignota vultus cervice recisos
Degeret o populus vix sed longa dolorum
Sed ... iussit visus nec dum bene decrescens ...
[illegible] ... frontes volta
[illegible] ... per ... traducta ...
[illegible] ... a corona
[illegible] ... aut in persequi maiorum
[illegible] pendentia cavis
[illegible] ... sese coruscantia mensa
[illegible] et trunco lacerat Fimbria Crassos
[Sev]a tribunicio maduerunt robora tabo.
Te quoque neglectum violate Scevola dextre
Ante ipsum penetrale dee semper calentes
Mactavere focos sed parvum fessa senectus
Sanguinis effudit iugulo flammisque pepercit
Septimus hunc sequitur repetitis fascibus annus
Ille fuit vite Mario modus omnia passo
Que peior fortuna potest. atque omnibus usus
Que melior mensoque hominum quid fata pararent
Iam quot apud sacri cecidere cadavera portum
Aut Collina tulit stratas quot porta catervas
Tum cum pene caput mundi rerumque potestas
Mutavit translata locum romanaque Samnis
Ultra Caudinas speravit vulnera furcas
Silla quoque immensis accessit cladibus ultor
Ille/ quod exiguum restabat sanguinis urbi
Hausit dumque nimis iam putrida membra recidit
Excessit medicina modum/ nimiumque secuta est
Qua morbi duxere manus periere nocentes
Sed cum iam soli possent superesse nocentes
Tunc data libertas odiis resolutaque legum
Frenis ira ruit/ non uni cuncta dabantur
Sed fecit sibi quisque nephas semel omnia victor
Iusserat infandum domini per viscera ferrum
Exegit famulus nati maduere paterno
Sanguine certatumque cui cervix cesa parentis
Cederet in fratrum ceciderunt premia fratres
Busta repleta fuga permixtaque viva sepultis
Corpora nec populum latebre cepere ferarum

Hic lacrimas [illegible]
Hos se p[illegible]
Deplorent [illegible]
Victori [illegible]
Et tamen [illegible]
[illegible]
Colla ducum [illegible] trepidumque [illegible]
Et medio [illegible] illic
[illegible] scelerum [illegible]
Vidit Bistonius stabulis pendere tyranni
Hospitibus armenta libris nec tota [illegible]
Et lacertos artus [illegible] in aula
Cum iam [illegible] confusaque [illegible]
Armenti [illegible] dextra parentum
Colligit et [illegible] cognita [illegible]
Me quoque [illegible] deforma fratrum
Ora rogo cupidum [illegible] imponere flammas
Quam [illegible] cadavera [illegible]
Atque [illegible]
Commemorat quesisse caput quod [illegible] manes
Placatos [illegible]
Inferias mallem [illegible] umbris
Pendet inexpleto [illegible] busto
Cum lacertos artus / [illegible] membris
Vidimus / et toto [illegible] in [illegible]
Nil animo letale datum. morsque nephandos
[illegible] parentibus parcere morti
Amulsi [illegible] manus / expectatque figura
Palpitat / et multo sanguine ferit aera motu
Hic [illegible] spiramina naris adimit
Amputat ille manus [illegible] pedibus orbis
Luminaque effodit spatiale [illegible] membra
Que erat ulla [illegible] / tam [illegible]
Tot penas cepisse caput sic mole ruina
Fracta sub ingenti [illegible] ponderis [illegible]
Ut agris informis [illegible] ad littora [illegible]
[illegible] facta. quid [illegible]
[illegible] et ut nil [illegible]
Et scelus [illegible] placet

[illegible] erat vidit [illegible]
[illegible] suos multos simul esse receptos
[illegible] premente tempore mortes
[illegible] tantam dicta [illegible]
[illegible] undas omnia terre
[illegible] inermes occumbere tecto
[illegible] suos fruenteque mine
[illegible] que truces aut bellica ductos
[illegible] pena fuit. Septem viz agmina vulgi
[illegible] exanguis immissa morte catervas
Victores mors manus vix cede peracta
Procumbunt / dubia que labant ceruice super illos
Magna ruunt strages pariuntque cadauera pontem
Vadis Roma graues elegunt contra ruinam
Intrepidus tantis sedet / et summus ab alto
Spectator sceleris inspexit tot milia vulgi
Non piguit iussisse mori congesta recepit
Damna tirrenus sullana cadauera gurges
Influminum primum condere / in certa sinum
Precipites hostes vates et strage cruenta
Mutat in pinis aquis fluxit prior amnis in aequor
Ad molem stetit unda sue nam sanguinis alta
Vis super stat iter campum que effusa per omnem
Precipiti que mors tyberina insemina uno
Vertentes adimit aquas nec iam alueque amnes
Nec retinent ripe redit que cadauera campo
Tandem tirrenas vix eluctatus in vndas
Sanguine caeruleum torrens confundit aequor
Hys ne plus rerum felix hys Sylla vocari
Hys meruit tumulum / nec super tollere campo
Nec infesto pacanda manent sic ordine bella
Victor / hic stabit omnibus expers armis
Nunquam agitant grauiora metus / multaque coguntur
Humani generis acre in perdita damno
Exulibus mariis bellorum maxima merces
Roma recepta fuit nec plus victoria sille
Profuit inuisas pendens quam tollere partes
Manibus expulsi terras olim que fugate
Hos alit fortuna grates olim que potentes

[illegible] ciuilia bella moueret
Contentus quod Sulla fuit sic mesta senectus
Preteritique memor flebat metuensque futuri
At non magnanimi percussit pectora Bruti
Terror et in tanta pauidi formidine motu
Pars populi lugentis erat sed nocte sopora
Parrasis obliquos Elyce cum verteret axes
Atria cognati pulsat non ampla Cathonis
Inuenit insompni volventem publica cura
Fata virum casusque urbis cunctisque timentem
Securumque sui farique his vocibus orsus
Omnibus expulse terris olimque fugate
Virtutis iam sola fides quam turbine nullo
Excutiet fortuna tibi tu mente labentem
Dirige me dubium certo tu pectore firma
Namque alii magnum vel Cesaris arma sequentur
Dux Bruto Cato solus erit pacemne tueris
Inconcussa tenens dubio vestigia mundo
An placuit ducibus scelerum populique furentis
Cladibus inmixtum ciuile absoluere bellum
Quemque sue rapiunt scelerata in prelia cause
Hos polluta domus legesque in pace timende
Hos ferro fugienda fames mundique ruine
Permiscenda fides nullum furor egit in arma
Castra petunt magna victi mercede tibi uni
Per se bella placent quid tot durasse per annos
Profuit inmunem corruptis moribus evi
Hoc solum longe precium virtutis habebis
Accipient alios facient te bella nocentem
Ne tantum o superi liceat feralibus armis
Has etiam mouisse manus nec pila lacertis
Missa tuis ceca bellorum in nube ferantur
Nec tanta incassum virtus eat ingeret omnis
Se belli fortuna tibi quis nolet ab isto
Ense mori quamuis alieno vulnere labens
Et scelus esse tuum melius tranquilla sine armis
Ocia solus ages sicut celestia semper
Inconcussa suo voluuntur sidera lapsu

Fulminibus propior terre succeditur aer
Imaque telluris ventos tractusque coruscos
Flammarum accipiunt nubes excedit olimpus
Lege deum minimas rerum discordia turbat
Pacem magna tenent quam lete cesaris aures
Accipient tantum venisse in prelia civem
[illegible] diversa ducis
[illegible] nimium placet ipse catoni
[illegible] civile placet pars magna senatus
[illegible] privato gesturus prelia consul
Sollicitat proceresque alii quibus adde cathonem
Sub iuga pompeii toto iam liber in orbe
Solus cesar erit quod si pro legibus arma
Ferre iuvat patriis libertatemque tueri
Nunc neque pompeii brutum neque cesaris hostem
Post bellum victoris habes sic fatur at illi
Archano sacras reddit cato pectore voces
Summum brute nephas civilia bella fatemur
Sed quo fata trahunt virtus secura sequetur
Crimen erit superis et me fecisse nocentem
Sidera quis mundumque velit spectare cadentem
Expers ipse metus quis cum ruat arduus ethra
Terra labet mixto coeuntis pondere mundi
Complosas tenuisse manus gentesque furorem
Hesperium ignote romanaque bella sequentur
Diductique fretis alio sub sidere reges
Ocia solus agam procul hunc avertite furorem
O superi motura dahas ut clade getasque
Securo me roma cadat ceu morte parentem
Natorum orbatum longum producere funus
Ingenium dolor ipse iubet iuvat ignibus atris
Inseruisse manus constructoque aggere busti
Ipsum atras tenuisse faces non revellar
Exanimem quam te complectar roma tuumque
Nomen libertatis et inanem persequar umbram
Sic eat immites romana piacula divi
Plena ferant nullo fraudemus sanguine bellum
O utinam celique deis herebique liceat

Hoc caput in mediis damnatum exponere penis
Devotum hostiles decium pressere caterve
Me gemine figant acies me barbara telis
Rheni turba petat cunctis ego pervius hastis
Excipiam medius totius vulnera belli
Hic redimat sanguis populos hac cede luatur
Quicquid romani meruerunt pendere mores
Ad iuga cur faciles populi cur seva volentes
Regna pati pereunt me solum invadite ferro
Me frustra leges et inania iura tuentem
Hic dabit hic pacem iugulus finemque malorum
Gentibus hesperiis post me regnare volenti
Non opus est bello quin publica signa ducemque
Pompeium sequimur nec si fortuna favebit
Hunc quoque totius sibi ius promittere mundi
Non bene compertum est ideo me milite vincat
Ne sibi se vicisse putet sic fatur et acres
Irarum movit stimulos iuvenisque calorem
Excitat in nimios belli civilis amores
Interea phebo gelidas pellente tenebras
Pulsate sonuere fores quas sancta relicto
Hortensii merens irrupit marcia busto
Quondam virgo toris melioris iuncta mariti
Mox ubi conubii pretium mercesque soluta est
Tertia iam suboles alios fecunda penates
Impletura datur geminas et sanguine matris
Impletura domos sed postquam condidit urna
Supremos cineres miserando concita vultu
Effusas laniata comas contusaque pectus
Verberibus crebris cineresque ingesta sepulcri
Non aliter placitura viro sic mesta profatur
Dum sanguis inerat dum vis materna peregi
Iussa catho geminos excepi feta maritos
Visceribus lassis partuque exhausta revertor
Iam nulli tradenda viro da federa prisci
Illibata thori da tantum nomen inane
Conubii liceat tumulo scripsisse cathonis
Marcia nec dubium longo queratur in evo

Mutarim primas expulsa an tradita tedas
Non me letorum sociam rebusque secundis
Accipis in curas venio partemque laborum
Da michi castra sequi cur tuta in pace relinquar
Et sit civili propior Cornelia bello
Hec flexere virum voces et tempora quamquam
Sint aliena toris iam fato in bella vocante
Federa sola tamen vanaque carentia pompa
Iura placent sacrisque deos admittere testes
Festa coronato non pendent limine serta
Infulaque in geminos discurrit candida postes
Legitimeque faces gradibusque acclinis eburneis
Stat thorus et picto vestes discriminat auro
Turritaque premens frontem matrona corona
Translata vitat contingere limina planta
Non timidum nupte leviter tectura pudorem
Lutea demissos velarunt flammea vultus
Balteus haud fluxos gemmis astrinxit amictus
Colla monile decens humerisque herentia primis
Suppara nudatos cingunt angusta lacertos
Sicut erat mesti servat lugubria cultus
Quoque modo natos hoc est amplexa maritum
Obsita funerea celatur purpura lana
Non soliti lusere sales nec more Sabino
Excepit tristis convicia festa maritus
Pignora nulla domus nulli coiere propinqui
Iunguntur taciti contentique auspice Bruto
Ille nec horrificam sancto dimovit ab ore
Cesariem duroque admisit gaudia vultu
Ut primum tolli feralia viderat arma
Intonsos rigidam in frontem descendere canos
Passus erat mestamque genis increscere barbam
Uni quippe vacat studiis odiisque carenti
Humanum lugere genus nec federa prisci
Sunt temptata thori iusto quoque robur amori
Restitit hii mores hec duri inmota Cathonis
Secta fuit servare modum finemque tenere
Naturamque sequi patrieque impendere vitam

Nec sibi sed toti genitum se credere mundo
Huic epule vicisse famem magnique penates
Summovisse hiemem tecto preciosaque vestis
Hirtam membra super romani more quiritis
Induxisse togam venerisque hic maximus usus
Progenies urbi pater est urbique maritus
Iusticie cultor rigidi servator honesti
In commune bonus nullosque catonis in actus
Subrepsit partemque tulit sibi nata voluptas
Interea trepido discedens agmine magnus
Menia dardanii tenuit campana coloni
Hec placuit belli sedes hinc summa moventi
Hostis in occursum sparsas extendere partes
Umbrosis mediam qua collibus appenninus
Erigit ytaliam nullo qua vertice tellus
Altius intumuit propiusque accessit olimpo
Mons inter medius geminas se porrigit undas
Inferni superique maris collesque coercent
Hinc tirrena vado frangentes equora pise
Illic dalmaticis obnoxia fluctibus ancon
Fontibus hic vastis immensos concipit amnes
Fluminaque in gemini spargit divortia ponti
In levum cecidere latus veloxque metaurus
Crustumiumque rapax et iuncto sapis ysauro
Senaque et adriacas qui verberat aufidus undas
Quoque magis nullum tellus se solvit in amnem
Eridanus fractas devolvit in equora silvas
Hesperiamque exhaurit aquis hunc fabula primum
Populea fluvium ripas umbrasse corona
Cumque diem pronum transverso limite ducens
Succendit phaeton flagrantibus ethera loris
Gurgitibus raptis penitus tellure perusta
Hunc habuisse pares phebeis ignibus undas
Nec minor hic nilo si non per plana iacentis
Egipti libicas nilus stagnaret arenas
Nec minor hic hystro nisi quod dum permeat orbem
Hyster casuros in quelibet equora fontes
Accipit et scitas non exit solus in undas

Dexteriora petens montis declivia tibrim
Unda facit rutubamque cavum delabitur inde
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vado qui macra morat[illegible]
[illegible]
[illegible] prosurgit in aera dorso
[illegible] videt devexas [illegible] alpes
Tunc umbris marsisque ferax domitusque sabello
Vomere piniferis amplexus rupibus omnes
Indigenas latii populos non deserit ante
Hesperiam quam cum silleis clauditur undis
Extenditque suas in templa lacinia rupes
Longior Italia donec confinia pontus
Solveret incumbens terrasque repelleret equor
At postquam gemino tellus elisa profundo est
Extremi colles siculo cessere peloro
Cesar in arma furens nullas nisi sanguine fuso
Gaudet habere vias quod non terat hoste vacantes
Hesperie fines vacuosque irrumpat in agros
Atque ipsum non perdat iter consertaque bellis
Bella gerat non tam portas intrare patentes
Quam fregisse iuvat nec tam patiente colono
Arva premi quam si ferro populetur et igni
Concessa pudet ire via civemque videri
Tunc urbes latii dubie varioque favore
Ancipites quamquam primo terrore ruentes
Cessure bello denso tamen aggere firmant
Menia et abrupto circumdant undique vallo
Saxorumque orbes et quo superemineat hostes
Tela petunt altis murorum turribus aptant
Pronior in magnum populus pugnatque minaci
Cum terrore fides ut cum mare possidet auster
Flatibus horrisonis hunc equora tota secuntur
Si rursus tellus pulsu laxata tridentis
Eolii tumidis immittat fluctibus eurum
Quamvis icta novo ventum tenuere priorem

Equora nubifero que polus cum cesserit euro
Vindicat unda notum facilis sed vertere mentes
Terror erat dubiamque fidem fortuna regebat
Gens etrusca fuga trepidi nudata libonis
Iusque sui pulso iam perdidit umbria thermo
[illegible]
Cesaris audito conversus nomine silla
Varus ut admote pulsarunt auximon ale
Per diversa ruens neglecto menia tergo
Qua silve qua saxa fugit depellitur arce
Lentulus esculea victor cedentibus instat
Devertitque acies solusque ex agmine tanto
Dux fugit et nullas ducentia signa cohortes
Tu quoque nudatam commisse deseris arcem
Scipio luceriae quamvis fortissima pubes
Illis sedeat castris iam pridem cesaris armis
Parthorum seducta metu qua gallica dampna
Supplevit magnus dumque ipse ad bella vocaret
Donavit socero romani sanguinis usum
At te corphinii validis circumdata muris
Tecta tenent pugnax domiti tua classica servat
Oppositus quondam polluto tyro miloni
Ut procul immensam campo consurgere nubem
Ardentesque acies percussis sole corusco
Conspexit telis socii decurrite dixit
Fluminis ad ripas undeque immergite pontem
Et tu montanis totus nunc fontibus exi
Atque omnes trahe gurges aquas ut spumeus alnos
Discussa compage feras hoc limite bellum
Hereat hac hostis lentus terat ocia ripa
Precipitem cohibete ducem victoria nobis
Hic primum stans cesar erit nec plura locutus
Devolvit rapidum nequicquam menibus agmen
Nam prior e campis ut conspicit amne soluto
Rumpi cesar iter calida prolatus ab ira
Non satis est muris latebras quesisse timori
Obstruitis campos fluviisque arcere paratis
Ignavi non si tumido me gurgite ganges

[illegible]at, stabat iam plenis cesar in vllo
[illegible]nis aquas, comitum proposite cat[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] similima ruinis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hostes compulit [illegible]
Et iam moturas ingentia pondera turres
[illegible] subrepsit vinea muris
[illegible] belli reserat agmina portas
Captivum traxere ducem civisque superbi
Constitit ante pedes voltu tamen alta minaci
Nobilitas, recta ferrum cervice poposcit
Scit cesar penamque peti veniamque timeri
Vive licet nolis et nostro munere dixit
Cerne diem victis iam spes bona partibus esto
Exemplumque mei, vel si libet arma retenta
Et nihil hac venia si viceris ipse paciscor
Fatur et astrictis laxari vincula palmis
Imperat heu quanto melius vel cede peracta
Parcere romano potuit fortuna pudori
Penarum extremum civi quod castra secutus
Sit patrie magnumque ducem totumque senatum
Ignosci, premit ille graves interritus iras
Et secum, romamne petes pacisque recessus
Degener, in medios belli non ire furores
Iam dudum moriture paras, rue certus et omnes
Lucis rumpe moras et cesaris effuge munus
Nescius interea capti ducis arma parabat
Magnus ut admixto firmaret robore partes
Iamque secuturo iussurus classica phebo
Temptandasque ratus moturi militis iras
Alloquitur tacitas veneranda voce cohortes
O scelerum vltores melioraque signa secuti
O vere romana manus quibus arma senatus
Non privata dedit, votis deposcite pugnam
Ardent hesperii sevis populatibus agri

Gallica [illegible] rabies effunditur al[illegible]
Iam tetigit sanguis pollutos c[illegible]
Di melius belli tulimus quod damna p[riores]
Ceperit inde nephas iam iam me preside roma
Supplicium penamque petat neque enim ista vocari
Prelia iuste decet patrie sed vindicis iram
Nec magis hoc bellum est quam cum catilina parauit
Arsuras in tecta faces sociusque furoris
Lentulus exertique manus vesana cethegi
O rabies miseranda ducis cum fata camillis
Te cesar magnisque velint miscere metellis
Ad cinnas mariosque venis sternere profecto
Ut catulo iacuit lepidus nostrasque secures
Passus sardoa tegitur qui carbo sepulcro
Quique feros movit sertorius exul hiberos
Quamquam si qua fides his te quoque iungere cesar
Invideo nostrasque manus quod roma furenti
Opposuit parthorum utinam post prelia sospes
Et scithicis victor crassus remeasset ab oris
Ut simili causa caderes qua spartacus hoste
Te quoque si superi titulis accedere nostris
Iusserunt valet en torquendo dextera pilo
Fervidus hec iterum circa precordia sanguis
Incaluit disces non esse ad bella fugaces
Qui pacem potuere pati licet ille solutum
Defectumque vocet ne vos mea terreat etas
Dux sit in his castris senior dum miles in illis
Quo potuit civem populus perducere liber
Ascendi supraque nichil nisi regna reliqui
Non privata cupis romana quisquis in urbe
Pompeium transire paras hinc consul uterque
Hinc acies statura ducum est cesarne senatus
Victor erit non tam ceco trahis omnia cursu
Teque nichil fortuna pudet multisne rebellis
Gallia iam lustris etasque impensa labori
Dant animos rheni gelidis quod fugit ab undis
Occeanumque vocans incerti stagna profundi
Territa quesitis ostendit terga britannis

In vanum timuere minae quod fama furoris
Expulit armatam patriis e sedibus urbem
Heu demens non te fugiunt me cuncta sequuntur
Qui cum signa tuli toto fulgentia ponto
Ante bis exactum quam Cinthia conderet orbem
Omne fretum metuens pelagi pirata reliquit
Angustaque domum terrarum in sede poposcit
Idem per Scithici profugum divortia ponti
Indomitum regem Romanaque fata morantem
Ad mortem Silla felicior ire coegi
Pars mundi mihi nulla vacat sed tota tenetur
Terra meis quocumque iacet sub sole tropheis
Hinc me victorem gelidas ad Phasidos undas
Arctos habet / medius / mihi cognitus axis
Egypto atque umbras nusquam flectente Siene
Occasus mea iura timent Tethimque fugacem
Qui ferit Hesperius post omnia flumina Betis
Me domitus cognovit Arabs me Marte feroces //
Enyochi / notique erepto vellere Colchi // feroces
Cappadoces mea signa timent et dedita sacris
Incerti Iudea dei mollisque Sophene
Armenios Cilicasque feros Thaurosque subegi
Quod socero bellum preter civile reliqui
Verba ducis nullo partes clamore secuntur
Nec matura petunt promisse classica pugne
Sensit et ipse metum Magnus placuitque referri
Signa nec in tante discrimina mittere pugne
Iam victum fama non visi Cesaris agmen
Pulsus ut armentis primo certamine taurus
Silvarum secreta petit vacuosque per agros
Exul in adversis explorat cornua truncis
Non redit in pastus nisi cum cervice recepta
Excussi placuere tori mox reddita victor
Quoslibet in saltus comitantibus agmina tauris
Invito pastore trahit sic viribus impar // rura
Tradidit Hesperiam profugusque per Apula //
Brundusii tutas concessit Magnus in arces
Urbs est Dicteis olim possessa colonis

Quos creta profugos vexere per equora puppes
Cecropie victum mentitis thesea velis
Hinc latus angustum iam se cogentis in arctum
Hesperie tenuem producit in equore linguam
Adriacas flexis claudit que cornibus undas
Hinc illinc montes scopulose rupis aperto
Nec tamen hoc arctis immissum faucibus equor
Portus erat si non violentos insula coros
Exciperet saxis lassasque refunderet undas
Hinc illinc montes scopulose rupis aperto
Opposuit natura mari flatusque removit
Ut tremulo starent contente fune carine
Hinc late patet omne fretum seu vela ferantur
In portus corcira tuos seu leva petatur
Illiris ionias vergens epidampnos in undas
Huc fuga nautarum cum totas adria vires
Movit et in nubes abiere ceraunia cumque
Spumosus calaber perfunditur equore sason
Ergo ubi nulla fides rebus post terga relictis
Nec licet ad duros martem convertere hiberos
Cum medie iaceant immensis tractibus alpes
Tunc sobole e tanta natum cui firmior etas
Alloquitur mundi iubeo temptare recessus
Eufraten nilumque move quo nominis usque
Nostri fama venit quas est vulgata per urbes
Post me roma ducem sparsos per rura colonos
Redde mari cilicas pharios hinc concute reges
Tigranemque meum nec farnacis arma relinquas
Admoneo nec tu populos utraque vagantes
Armenia pontique feras per litora gentes
Ripheasque manus et quas tenet equore denso
Pigra palus scithici patiens meotica plaustri
Et quid plura moror totos mea nate per ortus
Bella feres totoque urbes agitabis in orbe
Perdomitas omnes redeant in castra triumphi
At vos qui latios signastis nomine fastos
Primus in epirum boreas agat inde per arva
Graiorum macetumque novas adquirite vires
Dum paci dat tempus hiems sic fatur et omnes

Iussa gerunt solvuntque carinas a litore puppes
At magnus pars pacis longeque quiete
Armorum nequit fatis mutare liceret
Insequitur ... promit vestigia Caesar
Sufficerent aliis tot primo moenia cursu
Rapta tot ... depulsis hostibus arces
Ipsa caput mundi rerum maxima merces
Roma capi facilis sed Caesar in omnia preceps
Nil actum credens cum quid superesset agendum
Instat atrox et adhuc quamvis possederit omnem
Italiam extremo quod sedeat in litore magnus
Communem tamen esse dolet nec rursus aperto
Vult hostes errare freto sed molibus undas
Constituit et latum deiectis rupibus equor
Cedit et inmensum cassus labor omnia pontus
Haurit saxa vorax montesque immiscet //
Ut maris Egei medias si celsus in undas //arenis
Depellatur Eryx nullo tamen equore rupes
Emineant vel convolso vertice Gaurus
Decidat in fundum penitus stagnantis Averni
Ergo ubi nulla vado tenuit sua pondera moles
Tunc placuit cesis innectere vincula silvis
Roboraque inmensis late religare cathenis
Tales fama canit tumidum cum pontibus Xerxem
Construxisse vias multum cum pontibus ausum
Europamque Asie Sestonque admovit Abido
Incessitque fretum rapidi super Hellespontum
Non Eurum Zephyrumque timens cum vela ratesque
In medium deferret Athon sic ora profundi
Artantur casu nemorum tunc aggere multa
Surgit opus longeque tremunt super equora turres
Pompeius tellure nova compressa profundi
Artantur casu nemorum tunc aggere multo
Ora videns curis animum mordacibus angit
Ut reseret pelagus spargatque per equora bellum
Sepe Noto plene tensisque rudentibus acte
Ipsa maris per claustra rates fastigia molis
Discussere salo spatiumque dedere carinis //lacertis
Tortaque per tenebras validis bal. balista //

Multifidas iaculata faces nec tempore tandem
Furtive placuere fuge. ne litora clamor
Nauticus exagitet. neu buccina dividat horas
Non tuba premonitos perducat ad equora nautas
Precepit socios. iam ceperat ultima virgo
Phebeum laturas ortu precedere chelas
Cum tacite solvere rates non anchora voces
Movit dum spissis avellitur uncus harenis
Dum iuga curvantur mali, dumque ardua pinus
Erigitur. pavidi classis siluere magistri
Strictaque pendentes deducunt carbasa naute
Nec quatiunt validos non sibilet aura rudentes
Dux etiam votis hoc te fortuna precatur
Quam retinere vetas liceat sibi perdere saltem
Italiam. vix fata sinunt nam murmure vasto
Impulsum rostris sonuit mare fluctuat unda
Totque carinarum permixtis equora sulcis
Ergo hostes portis quas omnes solverat urbis
Cum fato conversa fides murisque recepti
Precipiti cursu flexi per cornua portus
Ora petunt pelagusque dolent contingere classes
Heu pudor exigua est fugiens victoria magnus
Angustus puppes mittebat in equora limes
Artior euboica qua chalcida verberat unda
Hic hesere rates gemine. classique paratas
Excepere manus tractoque ad litora bello
Hic primum rubuit civili sanguine nereus
Cetera classis abit summis spoliata carinis
Ut pegasea ratis peteret cum phasidos undas
Cianeas tellus emisit in equora cautes
Rapta puppe minor subducta est montibus argo
Vanaque percussit pontum simplegas inanem
Et statura redit iam phebum urgere monebat
Non idem color etherius albaque nondum
Lux rubet. et flammas propioribus eripit astris
Et iam plias hebet. flexi iam plaustra boote
In faciem puri redeunt languentia celi
Maioresque cadunt stelle calidumque refugit
Lucifer ipse diem pelagus iam magne tenebas

Non ea fata ferens que cum super equore toto
Predonum strepuere mine, laxata triumphis
Destituit fortuna tuis cum iungere pulsus
Et natos tecum et trahens in bella penates
Parvis [illegible] comitantibus exul
Rubra [illegible] longinqua ruine
Non [illegible] te [illegible] populos
[illegible]erunt sacre busto damnantur acerbe
[illegible] Hesperie procul [illegible] in urbe remoto
Respondeat fortuna nostris romanaque tellus
Immaculata sibi servet nomen magni

Repulit ut classes [illegible] cadentibus austris
In [illegible] mediisque ratis [illegible]
Unus [illegible] portabat nauta [illegible]

Solus ab Hesperia non flexit luna terra
Magnus dum primos portus dum littora iussus
Adiunxit [illegible] totumque cacumen
Nubibus et [illegible] montes
Inde [illegible] sono
Membra [illegible] plena horroribus imago
Ipsa caput mestum [illegible] terras
Tollere et [illegible] stare populos
Quibus [illegible] campoque [illegible] prorsus
Aspergas [illegible] manes que [illegible]
Post bellum civile trahor [illegible] tenentes
Eumenides quaterent quas [illegible] lampadas
[illegible] adusti armis
Portitor [illegible] tartara penas
Ne operi [illegible] dextra properante [illegible]
Sufficiant [illegible] per eas
Coniuge [illegible] o magne triumphos
Fortuna [illegible] potentes
[illegible] fato damnata maritos
En [illegible] pectore Cornelia busto
[illegible] illa tuis per bella per equora [illegible]
Dum non [illegible]
At nullo [illegible] sit [illegible] amori

Sed teneat Caesar quos dicat et Julia noctes
Me non Lethee coniunx oblivia ripe
Immemorem fecere tui regesque silentum
Permisere sequi veniam te bella gerente
In medias acies numquam tibi Magne per umbras
Perque meos manes genero non esse licebit
Abscidis frustra ferro tua pignora bellum
Te faciet civile meum sic fata refugit
Umbra per amplexus trepidi dilapsa mariti
Ille dei quamvis cladem manesque minentur
Maior in arma ruit certa cum mente malorum
Et quid ait vani terremur ymagine visus
Aut nihil est sensus animis a morte relictum
Aut mors ipsa nihil Titan iam pronus in undas
Ibat et igniferi tantum demerserat orbis
Quantum deesse solet lune seu plena futura est
Seu iam plena fuit tunc obtulit hospita tellus
Puppibus accessus faciles legere rudentes
Et posito remis petierunt litora malo
Caesar ut emissas venti rapuere carinas
Absconditque fretum classes et in litore solus
Dux stetit Hesperio non illum gloria pulsi
Letificat Magni queritur quod tuta per equor
Terga ferant hostes neque enim sufficit ulla
Precipiti fortuna viro nec vincere tanti
Ut bellum differret erat tunc pectore curas
Expulit armorum pacique intentus agebat
Quoque modo vanos populi conciret amores
Gnarus et irarum causas et summa favoris
Annona momenti trahi namque hausorit
Sola fames emiturque metus cum segne potentes // urbes
Vulgus alunt nescit plebes ieiuna timere
Curio Sicanias transcendere iussus in urbes
Qua mare tellurem subitis aut obruit undis
Aut scidit et medias fecit sibi litora terras
Vis illic ingens pelagi semperque laborant
Equora ne rupti repetant confinia montes
Bellaque zardoas etiam sparguntur in horas

Utraque frugiferis est insula nobilis arvis
Nec plus hesperiam longinquis messibus ulle
Nec romana magis complerunt orrea terre
Ubere vix glebe superat cessantibus austris
Cum medium nubes borea cogente sub axem
Effusis magnum libie tulit ymbribus annum
Hec ubi sunt provisa duci tunc agmina victor
Non armata trahens sed pacis habentia vultum
Tecta petit patrie proch si remeasset in urbem
Gallorum tantum populis arctoque subacta
Quam seriem rerum longa premittere pompa
Quas potuit belli facies ut vincula reno
Occeanoque daret celsos ut gallia currus
Nobilis et flavis sequeretur mixta britannis
Perdidit o qualem vincendo plura triumphum
Non illum letis vadentem cetibus urbes
Sed tacite videre metu nec constitit usquam
Obvia turba duci, gaudet tamen esse timori
Tam magno populis: et se non mallet amari
Iamque et precipites superaverat anxuris arces
Et qua pontinas via dividit uda paludes
Qua sublime nemus sitice qua regna dyane
Quaque iter est latiis ad summam fascibus albam
Excelsa de rupe procul iam conspicit urbem
Arctoi toto non visam tempore belli
Miratusque sue sic fatur menia rome
Tene deum sedes non ullo marte coacti
Deseruere viri pro qua pugnabitur urbe
Di melius: quod non latias eurus in horas
Nunc furor incubuit nec mixta sarmata //
Pannonius: dacisque getes admixtus hibera // velox
Tam pavidum tibi roma ducem fortuna paravit
Quod bellum civile fuit sic fatur et urbem
Attonitam terrore subit namque ignibus atris
Creditur ut capte rapturus menia rome
Sparsurusque deos fuit hec mensura timoris
Velle putant quodcumque potest: non omnia festa
Non fictas lete voces simulare tumultu
Vix odisse vacat phebea pallacia complet

Turba patrum nullo cogendi iure senatus
E latebris educta suis non consule sacre
Fulserunt sedes non proxima lege potestas
Pretor adest vacueque loco cessere curules
Omnia cesar erat private curia vocis
Testis adest sedere patres censere parati
Si regnum si templa sibi iugulumque senatus
Exiliumque petat melius quod plura iubere
Erubuit quam roma pati tamen exit in iram
Viribus an possint obsistere iura per unum
Libertas experta virum pugnaxque metellus
Ut videt ingenti saturnia templa revelli
Mole rapit gressus et cesaris agmina rumpens
Ante fores nondum reserate constitit edis
Usque adeo solus ferrum mortemque timere
Auri nescit amor pereunt discrimine nullo
Amisse leges sed pars vilissima rerum
Certamen movistis opes prohibensque rapina
Victorem clara testatur voce tribunus
Non nisi per nostrum vobis percussa patebunt
Templa latus nullas feres nisi sanguine nostro
Sparsas raptor opes certe violata potestas
Invenit ista deos crassumque in bella secute
Seva tribunicie voverunt prelia dire
Detege iam ferrum neque enim tibi turba verenda est
Spectatrix scelerum deserta stamus in urbe
Non feret e nostro sceleratus premia miles
Sunt quos prosternas populi quae menia dones
Pacis ad exauste spolium non cogit egestas
Bellum cesar habes his magna victor in iram
Vocibus accensus vanam spem mortis honeste
Concipis haud inquit iugulo se polluet isto
Nostra metelle manus dignum te cesaris ira
Nullus honor faciet te vindice tuta relicta est
Libertas non usque adeo permiscuit imis
Longus summa dies ut non si voce metelli
Servantur leges malint a cesare tolli
Dixerat et nondum foribus cedente tribuno
Acrior ira subit sevos circumspicit enses

Oblitus est simulare togam tunc Cotta Metellum
Compulit audaci nimium desistere cepto
Libertas inquit populi quem regna cohercent
Libertate perit cuius servaveris umbram
Si quicquid iubeare velis tot rebus iniquis
Paruimus victi venia est sola pudoris
[illegible] nil iam potuisse negari
[illegible] avertat [illegible] mala semina belli
Damna movent populos si quos sua iura tuentur
Non sibi sed domino gravis est que servit egestas
Protinus abducto patuerunt templa Metello
Tunc rupes Tarpeia sonat magnoque reclusas
Testatur stridore fores tunc conditus imo
Eruitur templo multis non tactus ab annis
Romani census populi quem Punica bella
Quem dederant Perses quem victi preda Philippi
Quod tibi Roma fuga Pirrus trepidante reliquit
Quo te Fabricius regi non vendidit auro
Quicquid parcorum mores servastis avorum
Quod dites Asie populi misere tributum
Victorique dedit Minoia Creta Metello
Quod Cato longinqua vexit super equora Cipro
Tunc orientis opes captorumque ultima regum
Que Pompeianis prelata est gaza triumphis
Egeritur tristi spoliantur templa rapina
Pauperiorque fuit tunc primum Cesare Roma
Interea totum Magni fortuna per orbem
Secum casuras in prelia moverat urbes
Proxima vicino vires dat Grecia bello
Phocaicas Amphissa manus scopulosaque Cirra
Parnasusque iugo misit desertus utroque
Boetii coiere duces quos impiger ambit
Fatidica Cephisos aqua Cadmeaque Dirce Dirce
Piseeque manus populisque per equora mittens
Sicaniis Alpheos aquas tunc Menala liquit
Archas et Herculeam miles Trachina Oeteus
Thesproti Driopesque ruunt quercusque silentes
Chaonio veteres liquerunt vertice Selle

Exhausit totas quamvis dilectus Athenas
Exigue Phebea tenent navalia puppes
Tresque petunt veram credi Salamina carine
Iam dilecta Iovi centenis venit in arma
Creta vetus populis Gnososque agitare pharetras
Docta nec Eois peior Gortyna sagittis
Tunc qui Dardaniam tenet Oricon et vagus altis
Dispersus silvis Athamas et nomine prisco
Encheliae versi testantes funera Cadmi
Colchis et Adriacas spumans Absirtos in undas
Penei qui rura colunt quorumque labore
Thessalus Hemoniam vomer proscindit Iolco
Inde lacessitum primo mare cum rudis Argo
Miscuit ignotas temerato litore gentes
Primaque cum ventis pelagique furentibus undis
Composuit mortale genus fatisque per illam
Accessit mors una ratem tunc linquitur Hemus
Tracius et Pholoe populum mentita biformem
Deseritur Strimon tepido committere Nilo
Bistonias consueta grues et barbara Cone
Sarmaticas ubi perdit aquas sparsamque profundo
Multifidi Peuces unum caput abluit Ister
Misiaque et gelido tellus perfusa Caico
Idalis et nimium glebis exilis Arisbe
Quique colunt Pitanen et que tua munera Pallas
Lugent dampnate Phebo victore Celene
Qua celer et rectis descendens Marsia ripis
Errantem Meandrum adit mixtusque refertur
Passaque ab auriferis tellus exire metallis
Pactolon qua culta secat non vilior Hermus
Iliace quoque signa manus perituraque castra
Ominibus petiere suis nec fabula Troie
Continuit Frigiique ferens se Cesar Iuli
Accedunt Sirie populi desertus Orontes
Et felix sic fama Ninos ventosa Damascus
Gazaque et arbusto palmarum dives Ydume
Et Tiros instabilis pretiosaque murice Sidon
Has ad bella rates non flexo limite ponti

Certior haud ullis duxit cinosura carinas
Phenices primi fame si creditur ausi
Mansuram rudibus vocem signare figuris
Nondum flumineas memphis contexere biblos
Noverat et saxis tantum volucresque feraeque
Sculptaque servabant magicas animalia linguas
Deseritur taurique nemus perseaque tarsos
Coriciumque patens exesis rupibus antrum
Mallos et extreme resonant navalibus ege
Itque cilix iusta iam non pirrata carina
Movit et eoos bellorum fama recessus
Qua colitur ganges toto qui solus in orbe
Hostia nascenti contraria solvere phebo
Audet et adversum fluctus impellit in eurum
Hic ubi pelleus post tethios equora ductor
Constitit et magno vinci se fassus ab orbe est
Quaque ferens rapidum diviso gurgite fontem
Vastis indus aquis mixtum non sentit ydaspem
Quique bibunt tenera dulces ab arundine sucos
Et qui tingentes croceo medicamine crinem
Fluxa colorato astringunt carbasa gemmis
Quique suas struxere piras vivique calentes
Conscendere rogos pro quanta est gloria genti
Iniecisse manum fatis vitaque repletos
Quod superest donasse deis venere feroces
Cappadoces duri populus non cultor amani
Armeniusque tenens volventem saxa nifatem
Ethera tangentes silvas liquere coathre
Ignotum vobis arabes venistis in orbem
Umbras mirati nemorum non ire sinistras
Tunc furor extremos movit romanus orestas
Carmanosque duces quorum iam flexus in austrum
Ether non totam mergi tamen aspicit arcton
Lucet et exigua velox ubi nocte bootes
Ethiopumque solum quod non premeretur ab ulla
Signiferi regione poli nisi poplite lapso
Ultima curvati procederet ungula tauri
Quaque caput rapido tollit cum tigride magnus

Eufrates quos non diversis fontibus edit
Persis et incertum tellus si misceat amnes
Quod potius sit nomen aquis sed sparsus in agros
Fertilis eufrates phariae vice fungitur undis
At tigrim subito tellus absorbet hiatu
Occultosque tegit cursus rursusque renatum
Fonte novo flumen pelagi non abnegat undis
Inter caesareas acies diversaque signa
Pugnaturos dubium parthi tenuere favorem
Contenti fecisse duos tinxere sagittas
Errantes scythiae populi quos gurgite bactros
Includit gelido vastisque hyrcania silvis
Hinc lacedemonii moto gens aspera freno
Heniochi saevisque affinis sarmata moschis
Colchorum qua rura secat ditissima phasis
Qua croeso fatalis alys qua vertice lapsus
Riphaeo tanais diversi nomina mundi
Imposuit ripis asiaeque et terminus idem
Europae medius dirimens confinia terrae
Nunc hunc nunc illum qua flectitur ampliat orbem
Quaque fretum torrens meotidos egerit undas
Pontus et herculeis aufertur gloria metis
Oceanumque negat solas admittere gades
Hinc et sedoniae gentes auroque ligatos
Substringens arimaspe comas hinc fortis arius
Longaque sarmatici solvens ieiunia belli
Massagetes quo fugit equo volucresque geloni
Non cum memnoniis deducens agmina regnis
Cyrus et effusis numerato milite telis
Descendit perses fraternique ultor amoris
Equora cum tantis percussit classibus unquam
Tot reges habuere ducem coiere nec unquam
Tam vario cultu gentes tam dissona volgi
Ora tot immensae comites missura ruinae
Excivit populos et dignas funere magni
Exequias fortuna dedit non corniger ammon
Mittere marmaricas cessavit in arma catervas
Quicquid ab occiduis libie patet arida mauris
Usque paretonias eoa ad littora sirtes

Acciperet felix ne non semel omnia cesar
Vincendum pariter pharsalia prestitit orbem
Ille ubi deseruit trepidantis menia rome
Agmine nubiferam rapto superuolat alpem
Cumque alii fame populi terrore pauerent
Phoceus in dubiis ausa est seruare iuuentus
Non graia leuitate fidem signataque iura
Et causas non fata sequi tamen ante furorem
a Indomitum duramque uiri deflectere mentem
X Orant cecropie prelata fronde mineruae
Semper in externis populo communia uestro
Massiliam bellis testatur fata tulisse
Comprensa est latiis quecumque annalibus etas
Et nunc ignoto si quos petis orbe triumphos
Accipe deuotas externa in prelia dextras
At si funestas acies si dira paratis
Prelia discordes lacrimas ciuilibus armis
Secretumque damus tractentur uulnera nulla
Sacra manu si celicolis furor arma dedisset
Aut si terrigene temptarent astra gigantes
Non tamen auderet pietas humana uel armis
Vel uotis prodesse ioui sortisque deorum
Ignarum mortale genus per fulmina tantum
Sciret adhuc celo solum regnare tonantem
Adde quod innumere concurrunt undique gentes
Nec sic horret iners scelerum contagia mundus
Vt gladiis egeant ciuilia bella coactis
Sit mens ista quidem cunctis ut uestra recusent
Fata nec hec alius committat prelia miles
Cui non conspecto languebit dextera parente
Telaque diuersi prohibebunt spargere fratres
Finis adest rerum si non committitis illis
Arma quibus phas est nobis hec summa precandi
Terribiles aquilas infestaque signa relinquas
Vrbe procul nostrisque uelis te credere muris
Excludique sinas admisso cesare bellum
Sit locus exceptus sceleri magnoque tibique
Tutus ut inuicto fatum si consulat urbi
Federa si placeant sit quo ueniatis inermes

b XX Pacifico sermone parant hostemque propinquum

Sed cum cuncta tanta vocant discrimina martis
Semus rapidum desperatis [illegible] pondera rerum
Neqz moneta sumus [illegible] felicibus annis / lyberi
Semus rapidum desperatis [illegible] non pondera rerum
Semus rapidum desperatis [illegible] non pondera rerum
Neqz moneta sumus [illegible] [illegible]
Hispanicamus pate' primus a [illegible]
Et post [illegible] exuste [illegible] arces
Membris exiguis alieno in littore tristi
Illustrat quos sola fides p[ro] claudere muros
Obsidione parat et vim perfringere portas
Excepisse faces totas et tela parati
Sudare raptos adversos [illegible] austris
Rurere et effossam [illegible] lambere terram
Et desit si larga ceres tunc cruda dm
Esca qz [illegible] [illegible] contacta morsu
Nec parcit [illegible] sub prohibet [illegible] subire
Obsessum [illegible] gessit quod marte sagitta
Vectoribus rapti [illegible] frustra qz trahentes
Dextera sata fame [illegible] [illegible] in ignes
Uxor et acatis posset [illegible] sata marito
Phineas instabunt [illegible] bellum qz [illegible]
Hec populus [illegible] gerunt [illegible] gratia [illegible]
Sun[illegible] cum turbato predicta vultu
Ira [illegible] tandem testatae nocte dolore
Fama monet graves nostri [illegible] [illegible]
Arminis hesperiis mundi [illegible] ad [illegible]
Magalia [illegible] vacat gaudere [illegible]
Libia preteritis fatorum munere bella
Ventris ut amittit vires nisi robora [illegible]
Miurant [illegible] spacio [illegible] mare
Utqz parit magnus nullis obstantibus ignes
Sic hostes [illegible] [illegible] [illegible] Davidqz [illegible]
Armorum [illegible] vinci potius rebellant
Qz si [illegible] dimisisse degener [illegible]
Ziunt [illegible] tota [illegible] iam non [illegible]
Inclusisse nolunt, at cum [illegible] bella
Dura fugat: dabit penas pro pace petita

Et massilieque mea destitit brevis ore
[illegible] me bellum mora sic postquam fatus in urbem
Haut trepidam convertit iter: tum menia clausa
Conspiciens et densa iuvenum vallata corona
Haut procul a muris tumulus surgentis in altum
Telluris parvo diffusum vertice campum
Explicat: hec patuit longo munimine cingi
Visa duci rupes tutisque aptissima castris.
Longum cesar opus fontesque et pabula campi
Amplexus fossa, densas tollentia pinnas
Cespitibus crudaque extruxit brachia terra
Iam satis hoc graie memorandum contigit urbi
Eternumque decus quod non impulsa nec ipso
Strata metu: tenuit flagrantis in omnia belli
Precipitem cursum: raptisque a cesare cunctis
Vincitur una mora: quantum est quod fata tenentur
Quodque virum toti properans imponere mundo
Hos perdit fortuna dies. tunc omnia late
Procumbunt nemora et spoliantur robore silve
Ut cum terra levis mediam virgultaque molem
Suspendant/ structa laterum compage ligatam
Artet humum pressus ne cedat turribus agger.
Lucus erat longo nunquam violatus ab evo
Obscurum cingens conexis aera ramis
Et gelidas alte summotis solibus umbras
Hunc non ruricole panes nec nemorumque potentes
Silvani nymphe que tenent sed barbara ritu
Sacra deum structe diris altaribus are
Omnisque humanis lustrata cruoribus arbor
Si qua fidem meruit superos mirata vetustas
Illis et volucres metuunt insistere ramis
Et lustris recubare fere nec ventus in illas
Incubuit silvas: excussaque nubibus atris
Fulgura non ullis frondem prebentibus auris
Arboribus suus horror inest tunc plurima nigris
Fontibus unda cadit simulacraque mesta deorum
Arte carent cesisque extant informia truncis.
Ipse situs putrique facit iam robore pallor

Attonitos non vulgatis sacrata figuris
Numina sic metuunt tantum terroribus addit
Quos timeant non nosse deos iam fama ferebat
Sepe cavas motu terre mugire cavernas
Et procumbentes [illegible] consurgere taxos
Et non ardentes fulgere incendia silve
Roboraque amplexos circumfluxisse dracones
Non illum cultu populi propiore frequentant
Sed cessere deis medio cum Phebus in axe est
Aut celum nox atra tenet pavet ipse sacerdos
Accessus dominumque timet deprendere luci
Hanc iubet immisso silvam procumbere ferro
Nam vicina operi belloque intacta priori
Inter nudatos stabat densissima montes
Sed fortes tremuere manus motique verenda
Maiestate loci si robora sacra ferirent
In sua credebant redituras membra secures
Implicitas cesar magno torpore cohortes
Ut vidit primus raptam librare bipennem
Ausus et aeriam ferro proscindere quercum
Effatur merso violata in robore ferro
Iam nequis vestrum dubitet subvertere silvam
Credite me fecisse nephas tunc paruit omnis
Imperiis non sublato secura pavore
Turba sed expensa superorum et cesaris ira
Procumbunt orni nodosa impellitur ilex
Silvaque dodonis et fluctibus aptior alnus
Et non plebeios luctus testata cupressus
Tunc primum posuere comas et fronde carentes
Admisere diem propulsaque robore denso
Sustinuit se silva cadens gemuere videntes
Gallorum populi muris sed clausa iuventus
Exultat/quis enim lesos impune putaret
Esse deos servat multos fortuna nocentes
Et tantum miseris irasci numina possunt
Utque satis cesi nemoris quesita per agros
Plaustra ferunt curvo que soli cessantibus arvo
Agricole raptis annum flevere iuvencis

Dux tamen impatiens hesuri ad menia martis
Versus ad hispanas acies extremaque mundi
Iussit bella geri. stellatis axibus agger
Erigitur geminasque equans menia turres
Accipit; hec nullo fixerunt robore terram
Sed per iter longum causa repsere latenti
Cum tantum nutaret onus telluris inanes
Concussisse sinus querentem erumpere ventum
Credidit et muros mirata est stare iuventus
Illinc tela cadunt excelsas urbis in arces
Sed maior graio romana in corpore ferro
Vis inerat; neque enim solis excussa lacertis
Lancea sed tenso baliste turbine rapta
Haud unum contenta latus transire quiescit
Sed pandens perque arma viam perque ossa relicta
Morte fugit; superest telo post vulnera cursus
At saxum quotiens ingenti verberis ictu
Excutitur qualis rupes quam vertice montis
Abscidit impulsu ventorum adiuta vetustas
Frangit cuncta ruens nec tantum corpora pressa
Exanimat totos cum sanguine dissipat artus
Ut tamen hostiles densa testudine muros
Tecta subit virtus armisque innexa priores
Arma ferunt galeamque extensus protegit umbo
Que prius ex longo nocuerunt missa recessu
Iam post terga cadunt nec grais flectere iactum
Aut facilis labor est longinqua ad tela parati
Tormenti mutare modum sed pondere solo
Contenti nudis evolvunt saxa lacertis
Dum fuit armorum series ut grandine tecta
Innocua percussa sonant sic omnia tela
Respuit; at postquam virtus incensa virorum
Perpetuam rupit defessa milite cratem
Singula continuis cesserunt ictibus arma
Tunc adoperta levi procedit vinea terra
Sub cuius pluteis et tecta fronte latentes
Moliri nunc ima parant et vertere ferro

Dux nossus desi compagem soluere muri
Temtat et in portus venit [illegible]
Sed saxa et flammis et magno fragmine moles
Et sudibus crebris et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Exhausto/ fessus repetit tentoria miles
Omnia sunt grauis starent ut menia [illegible]
Ultro acies inferre parat/ armis [illegible]
Nocturni tegit factis audaxque inventis
Erumpit non hasta viris sed luctifer ardens
Telum flamma fuit rapidisque incendia voluens
Per Romana tulit [illegible] [illegible] [illegible]
Ac qualis viridi luctatur robore lentas
Ignis agit vires tota que rupta [illegible]
Tempsque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ac plenum silvas [illegible] [illegible] [illegible]
Et cando putri flagrauerunt [illegible] [illegible]
Procubuit [illegible] que [illegible] apparuit agger
Spes nictis telluris abit/ complacuitque profundo
Fortunaque temtare mari/ non robore picto
Armatas dicunt [illegible] tutela carinas
Sed rudes et quales procubuit montibus arbor
Composuere [illegible] nova [illegible] acta bello
Et iam turrigeras [illegible] [illegible] carinam
[illegible] [illegible] [illegible] gurgite classis
[illegible] [illegible] tenore [illegible] et grauia [illegible]
Que sua [illegible] [illegible] [illegible] robur
[illegible] que [illegible] [illegible] armantur [illegible]
Accepit non sola [illegible] que stabat in undis
Classis et excitas repetit [illegible] [illegible]
Ut matutinum [illegible] super equora phebus
Surgit aquis [illegible] et [illegible] [illegible] aether
Et pelo [illegible] [illegible] que [illegible] auster
Formatum bello [illegible] mare mouit ab omni
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] hinc puppes hinc grauis [illegible] classis
Tollitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] puppes
Forma romane classis [illegible] que [illegible]

Quasque quater surgens extructi remigis ordo
Commovet et plures quam mergunt equora pinus
Multiplices cinxere rates · hoc robur aperto
Oppositum pelago · lunata classe recedunt
Ordine contente gracili liburnides ale
Celsior at cunctis bruti pretoria puppis
Verberibus senis agitur molemque profundo
Invehit et summis longe petit equora remis
Ut tantum medii fuerat maris utraque classis
Quod semel excussis posset transcurrere tonsis
Innumere vasto miscentur in ethere voces
Remorumque sonus premitur clamore · nec ulle
Audiri potuere tube · tunc cerula verrunt
Atque in transtra cadunt · et remis pectora pulsant
Ut primum rostris crepuerunt obvia rostra
In puppim rediere rates · emissaque tela
Aera texerunt vacuumque cadentia pontum
Et iam diductis extendunt cornua proris
Diversaeque rates laxata classe recepte
Ut quotiens estus zephyris eurisque repugnat
Huc abeunt fluctus · illuc mare · sic ubi puppes
Sulcato varios duxerunt gurgite tractus
Quod tulit illa ratis remis hec rettulit equor
Sed grais habiles pugnamque lacessere pinus
Et temptare fugam · nec longo frangere gyro
Cursum · nec tarde flectenti cedere clavo
At romana ratis stabilem prebere carinam
Certior · et terre similem bellantibus usum
Tunc in signifera residenti puppe magistro
Brutus ait pateris ne acies errare profundo
Artibus et certas pelagi · iam consere bellum
Phocaicis medias rostris oppone carinas
Paruit obliquas et prebuit hostibus alnos
Tunc quecumque ratis temptavit robora bruti
Ictu victa suo percussa que capta pependit
Ast alias manice que ligant teretesque catene
Seque tenent remis · tota stetit equore bellum
Iam non excussis torquentur tela lacertis
Nec longinqua cadunt iaculato vulnera ferro

Assistentque manus. navali prima bello
Ensis agit. stat quisque suae de robore puppis
Pronus in adversos ictus nullique perempti
In ratibus cecidere suis cruor altus in undis
Spumat et obducti concreto sanguine fluctus
Et quas inmissi traxerunt vincula ferri
Has prohibent iungi conferta cadavera puppes
Semianimes alii vastum subiere profundum
Hauseruntque suo permixtum sanguine pontum
Hi luctantem animam lenta ad mortem trahentes
Fractarum subita ratium periere ruina
Irrita tela suas peragunt in gurgite caedes
Et quodcumque cadit frustrato pondere ferrum
Exceptum mediis invenit vulnus in undis
Phocaicis Romana ratis vallata carinis
Robore diducto dextrum laevumque tuetur
Aequo marte latus. cuius dum pugnat ab alta
Puppe Tagus. Graiumque audax aplustre r
Terga simul pariter missis et pectora telis // retentat
Transigitur medio concurrit pectore ferrum
Et stetit incertus flueret quo vulnere sanguis
Donec utrasque simul largus cruor expulit hastas
Divisitque animam sparsitque in vulnera letum
Dirigit huc puppem miseri quoque dextra Telonis
Qua nullam melius pelago turbante carinae
Audivere manum nec lux est notior ulli
Crastina seu Phoebum videat seu cornua Lunae
Semper venturis componere carbasa ventis
Hic Latiae rostro compagem ruperat alni
Tela sed in medium venere trementia pectus
Avertitque ratem morientis dextra magistri
Dum cupit in sociam Gyareus erumpere puppim
Excipit immissum suspensa per ilia ferrum
Affixusque rati telo retinente pependit
Stant gemini fratres fecunda gloria matris // fatis
Quos eadem variis genuerunt viscera // matris
Discrevit mors saeva viros. unumque relictum
Agnorunt miseri sublato errore parentes

Eternis causam lacrimis tenet ille dolorem
Semper et amissum fratrem lugentibus offert
Quorum alter mixtis obliquo pectine remis
Ausus romane graia de puppe carine
In iectare manum sed eam gravis insuper ictus
Amputat illa tamen nisu quo prenderat hesit
Diriguitque tenens strictis inmortua nervis
Crevit in adversis virtus plus nobilis ire
Truncus habet fortique instaurat prelia leva
Rapturusque suam procumbit in equore dextram
Hec quoque cum tota manus est abscisa lacerto
Iam clipeo telisque carens non conditur yma
Puppe sed expositus fraternaque pectore nudo
Arma tegens crebra confixus cuspide perstat
Telaque multorum leto casura suorum
Emerita iam morte tenet tunc vulnere multo
Effugientem animam lapsus collegit in artus
Membraque contendit toto quecunque manebat
Sanguine et hostilem defectis robore nervis
Insiluit solo nociturus pondere puppim
Strage virum cumulata ratis multoque cruore
Plena per obliquum crebros latus accipit ictus
At postquam ruptis pelagus compagibus hausit
Ad summos repleta foros descendit in undas
Vicinum involvens contorto vertice pontum
Equora discedunt mersa diducta carina
Inque locum puppis cecidit mare multaque ponto
Prebuit ille dies varii miracula fati
Ferrea dum puppi rapidos manus inserit uncos
Affixit Licidam mersus foret ille profundo
Sed prohibent socii suspensaque crura retentant
Scinditur avulsus nec sicut vulnere sanguis
Emicuit lentus ruptis cadit undique venis
Discursusque anime diversa in membra meantis
Interceptus aquis nullius vita perempti
Est tanta dimissa via pars ultima trunci
Tradidit in letum vacuos vitalibus artus
At tumidus qua pulmo iacet qua viscera fervent
Heserunt ibi fata diu luctataque multum

Hac cum parte viri vix omnia membra tulerunt
Dum nimium in pugnam [illegible] turbata carinae
Quam vacuam prono lateri nautaque relinquit
[illegible] hoste rate convexo pondere puppis
Versa cava texit pelagus nautasque carina
Bracchia nec licuit vasto iactare profundo
Sed clauso periere mari tunc unica diri
Conspecta est leti facies cum forte natantem
Diversae rostris iuvenem fixere carinae
Dissiluit medium tam vastos pectus ad ictus
Nec prohibere valent obtritis ossibus artus
[illegible] ora premit clausus ventre per ora
Eiectat saniem permixtus viscere sanguis
Postquam inhibent remis puppes ac rostra reducunt
Deiectum in pelagus perfosso pectore corpus
Vulneribus transmisit aquas pro maxima turbae
Naufraga iactatis morti obluctata lacertis
Puppis ad auxilium sociae concurrit at illae
Robora cum vetitis prensarent altius ulnis
Nutaretque ratis populo peritura recepto
Impia turba super medios ferit ense lacertos
Bracchia linquentes Graia pendentia puppi
A manibus cecidere suis non amplius undas
Sustinuere graves in summo gurgite trunci
Iamque omnis fusis nudato milite telis
Invenit arma furor remum contorsit in hostem
Alter at hic totum validis aplustre lacertis
Avulsasque rotant excusso remige sedes
In pugnam fregere rates sidentia pessum
Corpora ipsa tenent spoliantque cadentia ferro
Multi inopes teli iaculum letale revulsum
Vulneribus traxere suis et viscera laeva
Oppressere manu validos dum praebeat ictus
Sanguis et hostilem cum torserit excidat hastam
Nulla tamen plures hic edidit aequore clades
Quam pelago diversa lues nam pinguibus ignis
Affixus taedis et tecto sulphure vivax
Spargitur et faciles praebent alimenta carinae

Nunc pice nunc liquida rapuere incendia cera
Nec flammas superant unde sparsisque per equor
Iam ratibus fragmenta ferus sibi vindicat ignis
Hic recipit fluctus extinguat ut equore flammas
Hi ne mergantur tabulis ardentibus herent
Mille modos inter leti mors una timori est
Qua cepere mori nec cessat naufraga virtus
Tela legunt deiecta mari ratibusque ministrant
Incertasque manus ictu languente per undas
Exercent. nunc rara datur si copia ferri
Utuntur pelago. sevus complectitur hostem
Hostis et implicitis gaudent subsidere membris
Mergentesque mori. pugna fuit unus in illa
Eximius Phoceus animam servare sub undis
Scrutarique fretum si quid mersisset harenis
Et nimis affixos unci convellere morsus
Adductum quotiens non senserat ancora funem
Hic ubi compressum penitus deduxerat hostem
Victor et incolumis summas remeabat ad undas
Sed per vacuos credit dum surgere fluctus undas
Puppibus occurrit tandemque sub equore mansit
Hi super hostiles iecerunt brachia remos
Et ratium tenuere fugam. non perdere letum
Maxima cura fuit. multus sua vulnera puppi
Affixit moriens et rostris abstulit ictus
Stantem sublimi Tyrrhenum culmine prore
Lygdamus excussa Balearis tortor habene
Glande petens solido fregit cava tempora plumbo
Sedibus expulsi postquam cruor omnia rupit
Vincla procumbunt oculi. stat lumine rapto
Attonitus mortisque illas putat esse tenebras
At postquam sensit membris constare vigorem
Vos ait o socii sicut tormenta soletis
Me quoque mittendis rectum componite telis
Egere quod superest anime Tyrrhene per omnes
Bellorum casus. ingentem militis usum
Hoc habet ex magna defunctum parte cadaver
Viventis feriere loco. sic fatus in hostem
Ceca tela manu sed non tamen irrita mittit

Excipit hic iuvenem generosus sagitte ictu Argo
Et iam non medius descendit in ilia [illegible]
At nunc [illegible] suo procumbens in pectore ferrum
Stabat iam victe summa parte carine
Infelix Argi genitor non ille iuventa
Hic phocaicas ulli cessisset in armis
Victum evo robur cecidit fessusque senecta
Exemplum non miles erat qui funere viso
Sepe cadens longe per transtra carine
Pervenit ad puppim spirantesque invenit artus
Non lacrime cecidere genis non pectora tundit
Distentis toto riguit sed corpore palmis
Nox subit atque oculos vaste obduxere tenebre
Et miserum cernens agnoscere desinit Argum
Ille caput labens et iam languentia colla
Viso patre levat vox fauces nulla solutas
Prosequitur tacito tantum petit oscula vultu
Invitatque patris claudenda ad lumina dextram
Ut torpore senex caruit viresque cruentus
Cepit habere dolor non perdam tempora dixit
A sevis permissa deis iugulumque senile
Confodiam veniam misero concede parenti
Arge quod amplexus extrema quod oscula fugi
Non dum destituit calidus tua vulnera sanguis
Semianimisque iaces et potes esse superstes
Sic fatus quamvis capulum per viscera missi
Polluerat gladii tamen alta sub equora tendit
Precipiti saltu letum precedere nati
Festinantem animam morti non credidit uni
Inclinant iam fata ducum nec iam amplius anceps
Belli casus erat graie pars maxima classis
Mergitur ast alie mutato remige puppes
Victores vexere suos navalia pauce
Precipiti tenuere fuga quis in urbe parentum
Fletus erat quantus matrum per littora planctus
Coniunx sepe sui confusis vultibus unda
Credidit ora viri romanum amplexa cadaver
Accensisque rogis miseri de corpore trunco
Certavere patres at Brutus in equore victor

Primus Caesareis pelagi decus addidit armis

At procul extremis terrarum Cesar in horis
Martem sevus agit non multa cede nocentem
Maxima sed fati ducibus momenta daturum
Iure pari rector castris Affranius illis
Ac Petreyus erat, concordia duxit in equas
Imperium commune vices tutelaque valli
Pervigil alterno paret custodia signo
His preter latias acies erat impiger astur
Vettonesque leves, profugique a gente vetusta
Gallorum celte miscentes nomen hiberis
Colle tumet modico lenique excrevit in altum
Pingue solum tumulo super hunc fundata vetusta
Surgit Ilerda manu, placidis prelabitur undis
Hesperios inter sicoris non ultimus amnes
Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu
Hibernas passurus aquas et proxima rupes
Signa tenet magni nec cesar colle minori
Castra levat, medius dirimit tentoria gurges
Explicat hinc tellus campos effusa patentes
Vix oculo prendente modum camposque coercet
Cinga rapax vetitus fluctus et littora cursu
Occeani pepulisse suo nam gurgite mixto
Qui prestat terris aufert tibi nomen hiberus
Prima dies belli cessavit marte cruento
Spectandasque ducum vires numerosaque signa
Exposuit piguit sceleris pudor arma furentum
Continuit patrieque et ruptis legibus unum
Donavere diem prono cum cesar olimpo
In noctem subita circumdedit agmina fossa
Dum prime perstant acies hostemque fefellit
Et prope consertis obduxit castra maniplis
Luce nova collem subito conscendere cursu
Qui medius tutam castris dirimebat ilerdam
Imperat huc hostem pariter terrorque pudorque
Impulit et rapto tumulum prior agmine cepit

Hic uictos fatumque locum promittit at illos
Nititur aduersique acies in monte supinos
Ipse locum uitas rupes occultus in altam
Herat inter gyra castra tumbona fit vos
Erigitur / illud telum umbrare vacabat
Dum labat et fixos firmat vestigia toto
Dum scopulos impos que hic hoste vacanta
Cedunt ense uiam inducit lapsura ruina
Agmina duo equites que in bellis inuadere bello
Numerum que latus leuos perducere gyro
Sic pedes ex facili nullo urgente receptus
Interius et victor subducto marte pependit
Aeternus armorum discrimina tecta bello
Fata dedit varyis incertus motibus aer
Pigro bruma gelu siccisque aquilonibus herens
Ethere constricto pluuias in nube tenebat
Verebant montana niues camposque iacentes
Non duraturae conspecto sole pruinae
Atque omnis propior mergenti sydera celo
Aruerat tellus / hiberno dura serena
Sed postquam vernus calidum titana recepit
Sydera respiciens delapse portitor helles
Atque iterum equatis admisse pondere libre
Temporibus vicere dies tunc sole relicto
Cinthia quo primum cornu dubitanda refulsit
Exclusit boream / flammasque accepit ab euro
Ille sua nubes quascumque inuenit in orbe
Et quas sentit arabs et quas gangetica //
Exalat nebulas quasque gangetice primus // tellus
Sol patitur quicquid celi fuscator eoy
Torsit in occiduum nabathaeos flatibus urbe
Impulerat chorus et quicquid defenderat indos
Incendere diem nubes oriente remote
Nec medio potuere graues inumbere mundo
Sed nimbos rapuere fuga vacat ymbribus //
Et nothus in solam calpen fluit humidus aer // arctos
Hic ubi iam zephiri fines et summus olimpi
Cardo tenens thetim vetitis hesperie dimpos
Emoliti globos congestum aeris atri

Hic rapit spacium quod separat ethera terras
Iamque polo pressi largius densentur in ymbres
Spissateque fluunt nec seruant fulmina flammas
Quamuis crebra micent extinguit flamma nimbus
Hinc imperfecto complectitur aera gyro
Arcus vix ulla variatus luce colorem
Occeanumque bibit raptusque ad nubila fluctus
Pertulit et celo perfusum reddidit equor
Iamque pyrenee quas numquam soluere titan
Euoluit fluxere niues fractoque madescunt
Saxa gelu tum que solitis e fontibus exit
Non habet unda vias tam largas alueus omnis
A ripis accepit aquas iam naufraga campo
Cesaris arma natant impulsaque gurgite multo
Castra labant alto restagnant flumina vallo
Non pecorum raptus faciles non pabula mersi
Ulla ferunt sulci tectarum errore viarum
Fallitur occultos sparsus populator in agros
Iamque comes semper magnorum prima malorum
Seua fames aderat nulloque obsessus ab hoste
Miles eget toto censu non prodigus emit
Exiguam cererem proch lucri pallida tabes
Non deest prolato ieiunus venditor auro
Iam tumuli collesque latent iam flumina cuncta
Condidit una palus vastaque voragine mersit
Absorbsit penitus rupes ac tecta ferarum
Detulit atque ipsas hausit subitisque frementes
Verticibus contorsit aquas et repulit estus
Fortior occeano nec phebum surgere sensit
Nox subtexta polo et rerum discrimina miscet
Deformis celi facies iunctoque tenebre
Sic mundi pars yma iacet quam zona niualis
Perpetueque premunt yemes non sidera celo
Ulla videt sterili non quicquam frigore gignit
Sed glacie medios signorum temperat ignes
Sic o summe parens mundi sic sorte secunda
Equorei rector facias neptune tridentis
Et tu perpetuis impendas aera nimbis

Tu remeare vetes quoscumque emiseris estus
Non habeant amnes declivem ad litora cursum
Sed pelagi referantur aquis concussaque tellus
Laxet iter fluviis hos campos Renus inundet
Hos Rodanus vastos obliquent flumina fontes
Riphaeas huc solve nives huc stagna lacusque
Et pigras ubicumque iacent effunde paludes
Et miseras bellis civilibus eripe terras
Sed parvo fortuna viri contenta pavore
Plena redit solitoque magis favere secundi
Et veniam meruere dei iam rarior aer
Et par Phebus aquis densas in vellera nubes
Sparserat et noctes villosa luce rubebant
Servatoque loco rerum discessit ab astris
Humor et ima petit quicquid pendebat aquarum
Tollere silva comas stagnis emergere colles
Incipiunt visoque die durescere valles
Utque habuit ripas Sicoris camposque reliquit
Primum cana salix madefacto vimine parvam
Texitur in puppem cesoque inducta iuvenco
Vectoris patiens tumidum superenatat amnem
Sic Venetus stagnante Pado fusoque Britannus
Navigat oceano sic cum tenet omnia Nilus
Conseritur bibula Memphitis cumba papiro
His ratibus traiecta manus festinat utrimque
Succisum curvare nemus fluviique ferocis
Incrementa timens non primis robora ripis
Imposuit medios pontem distendit in agros
Ac ne quid Sicoris repetitis audeat undis
Spargitur in sulcos et scisso gurgite rivis
Dat penas maioris aque postquam omnia fatis
Cesaris ire videt celsam Petreius Ilerdam
Deserit et noti diffisus viribus orbis
Indomitos querit populos et semper in arma
Mortis amore feros et tendit in ultima mundi
Nudatos Cesar colles desertaque castra
Conspiciens capere arma iubet nec querere pontem
Nec vada sed duris fluvium superare lacertis
Paretur rapitque ruens in prelia miles

Quod fugiens tumuisset iter mox unda recepit
Membra pinei unum gelidos et adiungite
Requirant armis donec decrescat umbra
Immodicum surgente die et ultima agmina summa
Carpit equas dubijque fuge pugneque tenentur
Attollit et ex medio campo magna saxea rupes
In ille valle media tellus hinc ardua celsos
[illegible]tinet colles tute quos inter opaco
Anfractu latitant vie quibus hoste potito
Faucibus emitti terrarum indevia martem
In quas feras gentes cessat mediis ire sine vallo
Ordine aut raptum que fuga convertite bellum
Et facie pugne vultusque inferte minaces
Nec liceat pavidis ignaua occumbere morte
Excipiant recto fugientes pectore ferrum
Dixit et ad montem tendentem prevenit hostem
Illic exiguo paululum distantia vallo
Castra locant postquam spacio languentia nullo
Mutua conspicuos habuerunt lumina vultus
Et fratres natosque suos videre patresque
Deprensum est civile nephas tenuere parumper
Ora metu tantum nutu motoque salutant
Ense suos mox ut stimulis maioribus ardens
Rupit amor leges audet transcendere vallum
Miles in amplexus effusas tendere palmas
Hospitis ille ciet nomen vocat ille propinquum
Admonet hunc studiis consors puerilibus etas
Nec romanus erat qui non agnoverat hostem
Arma rigant lacrimis singultibus oscula //
Et quamvis nullo maculatus sanguine miles //rumpunt
Que potuit fecisse timet quid pectora pulsas
Quid vesane gemis fletus quid fundis inanes
Nec te sponte tua sceleri parere fateris
Usque adeo ne times quem tu facis esse timendum
Classica dant bellum sevos tu neglige // cantus
Signa ferent cessa iam iam civilis Erinis // cantus
Concidet et Cesar generum privatus amabat
Nunc ades eterno complectens omnia nexu
O rerum mixtique salus concordia mundi

Et sacer orbis amor, magnum iam sancta nrā
Ventum dispersum fuit parue latebre
Et sceleris patris venia accepta merentur
Agnouere suos pro quibus iam fata iniustro
Et nigra capiunt tortas mitra a clades
Pare erat et castris miles ferrumque reuersi
Et trahat diuo gerendos cessit menses
Instituit et permisto libamina sacro
Brammici luxere sua metu quod ambit
Sic traheret cum primus bellorum pabula noctes
Atque primum petebant campo qua laurea dote
Exercitat dum quod recessit fortia pacti
Et dum multa negant, quod sum fata patebat
Et insanus renouata fides atque omne futurum
Et uenit amore nephas, nam pater federa pacis
Et agnita petreyo, sed quod et suos sua tradita tenuit
Capta modo famulans scelerata ad proelia
Et parat castris, metus quod amplexibus cesso, dextras
Et parat et multo disturbat sanguine pacem
Addit ira furor metuens proelia noctes
Immemor o patrie signorum oblite tuorum
Non potes hos tamen miles prauis penatis
Imperator victo, redeas ut cernere certe
Et temptare potes dum primum victaque fata
Atque fluit multo non decet velut sanguine
Ibit ad deum damnata quod signa fortes
Atque habet famulos multo discrimine cesar
Exorandus erit, diuitibus quoque vita petenda est
Vinquam reuiuat salus precio mercede quod nephando
Et radioris erit non hic ciuilia bella
Et tenerimus agunt trahimur sub nomine pacis
Non calibum gentes penitus fugiente metallo
Et nomen, nulli valuerunt oppida muri
Non fiunt pes cum bella ferorum non iret in equor
Corrugatas classis pelaga sparsura carinas
Si bene libertas vinquam pro pace daretur
Hostes nempe meos sceleri iuncta nephando
Sacramenta tenent, at nobis vilior hec est
Nostra fides quod pro causa pugnantibus ergo

Et remaq spectat lex, proh dira pudoris
Federa nunc toto fatorum ignarus in orbe
Magne paras acies mundique extrema tenentes
Sollicitas reges cum forsan federe nostro
Iam tibi sit promissa salus. sic fatur et omnes
Concussit mentes scelerumque reduxit amorem
Sic ubi desuete silvis in carcere clauso
Mansuevere fere et vultus posuere feroces
Atque hominem didicere pati si torrida parvus
Venit in ora cruor redeunt rabiesque furorque
Admoniteque tument gustato sanguine fauces
Fervet et a trepido vix abstinet ira magistro
Itur in omne nefas, et que fortuna deorum
Invidia ceca bellorum in nocte tulisset
Fecit monstra fides inter mensasque torosque
Que modo complexi fuerant pectora cedunt
Et quamvis primo ferrum strinxere gementes
Ut dextre iusti gladius dissuasor adhesit
Dum feriunt odere suos animosque labantes
Confirmant ictu fervent iam castra tumultu
Et scelerum turba rapiuntur colla parentum
Ac velut occultum pereat scelus omnia monstra
In faciem posuere ducum iuvat esse nocentes
Tu Cesar quamvis spoliatus milite multo
Agnoscis superos nec enim tibi maior in arvis
Emathiis fortuna fuit nec Phocaidos undis
Massilie Phario nec tantum aequore gestum
Hoc siquidem solo civilis crimine belli
Dux cause melioris eris polluta nefanda
Agmina cede duces iunctis committere castris
Non audent altaque ad menia rursus Ilerde
Intendere fugam campos eques obvius omnis
Abstulit et siccis inclusit collibus hostem
Tunc inopes unde prerupta cingere fossa
Cesar avet nec castra pati contingere ripas
Aut circum largos curvari brachia fontes
Ut leti videre viam conversus in iram
Precipitem timor est miles non utile clausis
Auxilium mactavit equos tandemque coactus

Sepe potest dampnare fugam. tunc ille in hostes
Fertur ut offensus casu decurrere pronum
Vidit et ad certam devotos tendere mortem
Tela tene iam miles ait ferrumque ruenti
Subtrahe non ullo constet mihi sanguine bellum
Vincitur haud gratis iugulo qui provocat hostem
En sibi vilis adest invisa luce iuventus
Iam dampno peritura meo non sentiet ictus
Incumbens gladiis gaudebit sanguine fuso
Deserat hic fervor mentes cadat impetus amens
Perdant velle mori. sic deflagrare minaces
Incassum et vetito passus languescere bello
Substituit merso dum nox sua lumina Phebo
Inde ubi nulla data est miscende copia mortis
Paulatim cadit ira ferox mentesque tepescunt
Saucia acris animos et pectora gestant
Dum dolor est ictusque recens et mobile nervis
Conamen calidus prebet cruor ossaque nondum
Adduxere cutem si conscius ensis adacti
Alligat atque animum subducto robore torpor
Postquam sicca rigens astrinxit vulnera sanguis
Iamque inopes unde primum tellure refossa
Occultos latices abstrusaque flumina querunt
Nec solum rastris durisque ligonibus arva
Sed gladiis fodere suis puteusque cavati
Montis ad irrigui premitur fastigia campi
Non se tam penitus tam longe luce relicta
Merserit Assyrii scrutator pallidus auri
Non tamen aut tecti sonuerunt cursibus amnes
Aut micuere novi percusso pumice fontes
Antra nec exiguo stillant sudantia rore
Aut impulsa levi turbatur glarea vena
Tunc exhausta super multo sudore iuventus
Extrahitur duris silicum lassata metallis
Quoque minus possent siccos tollerare vapores
Quesite fecistis aque nec languida fessi
Corpora sustentant epulis mensasque perosi
Auxilium fecere famem si mollius arvum
Prodidit humorem pingues manibus utrisque glebas

Expirant ora sup nigro p turbida limo
Colluvie vix mota iacet mixtos moriesque recepit
Inas vellet vultuvas aquas et trux ferarum
Disteritis siccant ... et lacte negato
Sordidus eo labore ... subire sanguis
Tunc herbas frondesque terens et arte madentes
Cespitem vacuos et siccos palmite crudo
Arbores aut tenere siccos pressere medulle
Infirmati fugiens quos barbarus hoste
Fontibus in medio fecerant prima veneno
Hos licet in plurimos famemque tabemque ferarum
Pallada dictantis cesar nascentia sapis
Insidios attonita palam romana undique
Non decepta libet terrene vestes flamma
Crasque sola tangent somnamque appeta liquorem
Iam mactant vene nullaque humore rigata
Renes alternos angustat pulmo meatus
Et fessosque notant suspiria dura pallato
Pandunt ora tum nectarum que aera captant
Expectant ymbres quorum vidi data natabilem
Impulsi et siccos vultus et ymbrio hecus
Ecco que magis mistras vis iamm fabiont
Non super arentem merorum tamen que sabarre
Qua undique gravinetes arant sedemque sine intra
Stagnantem statori et rapidum deprompsit erbestas
Spectat vacuos sciens exceratus animos
Iam domini cogere dictos pacis que petendo
Auctor damnatos supplices affrant armis
Germanicos in castra trahere hostiliatimas
Victoris statur an pacis servata priorum
Marcellus fracta mala defuit que priore
Fortuna casusque novos gerit omnia vincti
Sed ducis et vemos strenuo pectore possit
Si mede gens transferet fata sub hoste
Non deerat forte rapienda sceptra ledor
Et nunc causa michi est orande pla salutis
Dignum donanda cesar te credere certa
Non parte studiosa agimus nec suppressimus arma
Consilys invicta tuis nos demque bellum

Invenit omne dies / causaeque priori
Dum potuit servata fides nec fracta modum
Tradimus hesperias gentes aperimus arces
Eoumque orbis patimur post terga relicti
Nec cruor effusus campis tibi bella peregit
Nec ferrum / lassaeque manus / hoc hostibus unum
Quod vincas ignosce tuis nec magna petuntur
Otia da fessis campis prostrata iacere
Agmina nostra putes / nec enim felicibus armis
Misceri damnata decet partemque triumphi
Captos ferre tui / turba haec sua fata peregit
Hoc petimus victos ne tecum vincere cogas
Dixerat at cesar facilis vultuque serenus
Flectitur atque usum belli poenamque remittit
Ut primum iustae placuerunt foedera pacis
Incustodita decurrit miles ad amnes
Incumbit ripis permissaque flumina turbat
Continuus multis subitarum tractus aquarum
Aera non passus vacuis discurrere venis
Artavit clausitque animam nec fervida pestis
Cedit adhuc sed morbo egeris iam gurgite plenis
Visceribus sibi posuit aquas mox robora nervis
Et vires rediere viris o prodiga rerum
Luxuries numquam parvo contenta paratu
Et quaesitorum terra pelagoque ciborum
Ambitiosa fames et lautae gloria mensae
Discite quam parvo liceat producere vitam
Et quantum natura petat non erigit aegros
Nobilis ignoto diffusus consule bacchus
Non auro murraque bibunt sed gurgite puro
Vita redit / satis est populis fluviusque ceresque
Heu miseri qui bella gerunt tunc arma relinquens
Victori miles spoliato pectore tutus
Innocuusque suas curarum liber in urbes
Spargitur o quantum donata pace potitos
Excussis umquam ferrum vibrasse lacertis
Paenituit tolerasse sitim frustraque rogasse
Prospera bella deos nempe ipso marte secundo

Non dubie restant acies tot in orbe labores
Et magnis fortuna habet successibus anceps
Ad mundum vincens terras fundamus in undas
Est amor et vester post tot sua fata perdidit omnes
Felix qui potuit mundi nutante ruina
Quo iaceat iam scire loco non proelia fessos
Ulla vocant certos non rumpunt classica somnos
Iam coniunx natique rudes et sordida tecta
Et non deductos recipit sua terra colonos
Hoc quoque securis oneris fortuna remisit
Sollicitum menti quod abest favet ille salutis
Est auctor dux ille fuit sic proelia soli
Felices nullo spectant civilia voto
Non eadem belli toto fortuna per orbem
Constitit in partes aliquid sed cesaris ausa est
Qua maris adriaci longas ferit unda salonas
Et tepidum in molles zephyros excurrit yadra
Illic bellaci confisus gente curicta
Quos alit adriaco tellus circumflua ponto
Clauditur extrema residens antonius ora
Cautus ab incursu belli si sola recedat
Expugnat que tuta fames non pabula tellus
Pascendis summittit equis non proferet ullam
Flava ceres segetem spoliaret gramine campum
Miles et attonso miseris iam dentibus arvo
Castrorum siccas de cespite vulserat herbas
Ut primum adverse socios in littore
Et basilum vidit ducem nova furta per equor
Exquisita fuge neque enim de more carinas
Extendunt puppesque levant sed firma gerendis
Molibus insolite contexunt robora ductu
Namque ratem vacue sustentant undique cuppe
Quarum porrectis series constricta cathenis
Ordinibus geminis obliquas excipit alnos
Nec gerit expositum telis in fronte patenti
Remigium sed quod trabibus circumdedit equor
Hoc ferit et taciti prebet miracula cursus
Quod vela ferat nec apertas verberet undas
Tunc freta servantur dum se declivibus undis

Et ligat rostris que iuncta vincibus arene
Iamque relabentes destituebant littora ponto
In ipsa rates [illegible] desertor [illegible] fundo
Et geminae comitum cunctatis [illegible]
Emicat et ternis [illegible] plenis
Noluit illicere custos Octavius unde
Confestim temptare rates celerisque carinis
Continuit cursus dum crescat preda secunda
Et temere ingressos repetendum invitat ad equor
Pace maris sed dum pavidos formidine cervos
Claudat odorate metuentes aera penne
Aut dum dispositis attollat retia varis
Venator tenet ora levis clamosa molossi
Spartanosque cretasque ligat nec creditur ulli
Silva cani nisi qui presso vestigia rostro
Colligit et preda nescit latrare reperta
Contentus tremulo monstrasse cubilia loro
Nec mora complentur moles avideque petuntur
Insula deseritur ratibus quo tempore primas
~~Impingit~~ Impulit ad noctem lux extrema tenebras
At pompeyanus fraudes innectere ponto
Antiqua parat arte cilix passusque vacare
Summa freti medio suspendit vincula ponto
Et laxe fluitare sinit religatque cathenas
Rupis ab ylirice scopulis nec prima nec illa
Que sequitur tardata ratis sed tercia moles
Hesit et ad cautes adducto fune secuta est
Impendent cava saxa mari ruituraque semper
Stat mirum moles et silvis equor inumbrat
Huc fractas aquilone rates summersaque pontus
Corpora sepe tulit cecisque abscondit in antris
Restituit raptus tectum mare cumque caverne
Evomuere fretum contorti verticis unde
Tauromenitanam vincunt fervore caribdim
Hic opiterginis moles onerata colonis
Constitit hanc omni puppes statione solute
Circumeunt alii puppes et littora complent
Volteius tacitas sensit sub gurgite fraudes
Dux erat ille ratis frustra que vincula ferro

Rumpere conatus postquam spes proxima nulla
Invertisse terga dari que pectore bella
Hoc tamen in casu quantum deprensa valebat
Effecit virtus inter tot milia capte
Circumfusa rati et plenam vix inde cohortem
Pugna quidem non longa fuit nam condidit umbra
Nox dubiam lucem pacemque habuere tenebre
Tunc sic attonitam venturaque fata timentem
Rexit magnanima Vulteius voce cohortem
Libera non ultra parva quam nocte iuventus
Consulite extremis angusto in tempore rebus
Vita brevis nulli superest qui tempus in illa
Querende sibi mortis habet nec gloria leti
Inferior iuvenes admoto occurrere leto
Omnibus incerto venture tempore vite
Par animi letos laus est et quos speravimus annos
Perdere et extrema momentum abrumpere lucis
Accersas dum fata manu non cogitur ullus
Velle mori fuga nulla patet stant undique nostris
Intenti cives iugulis decernite letum
Et metus omnis abest cupias quodcumque necesse est
Non tamen in ceca bellorum nube cadendum est
Aut cum permixtas acies sua tela tenebris
Involvunt conserta iacent cum corpora campo
In medium mors omnis abit perit obruta virtus
Nos in conspicua sociis hostique carina
Constituere dei prebebunt equora testes
Prebebunt terre summis dabit insula saxis
Spectabunt gemine diverso litore partes
Nescio quod nostris magnum et memorabile fatis
Exemplum fortuna paras quecumque per evum
Exhibuit monimenta fides servataque ferro
Militie pietas transibit nostra iuventus
Namque suis pro te gladiis incumbere cesar
Esse parum scimus sed non maiora supersunt
Obsessis tanti que pignora demus amoris
Abscidit nostre multum sors invida laudi
Quod non cum senibus capti natisque tenemur

Indomitos sciat esse viros timeatque furentes
Et morti faciles animos et gaudeat hostis
Non plures haesisse rates temptare parabunt
Federibus turpique volent corrumpere vitam
Utinam quo plus habeat mors unica fame
Promittant veniam iubeant sperare salutem
Ne nos cum calido fodiemus viscera ferro
Desperasse putent magna virtute merendum
Cesar ut amissis inter tot milia paucis
Hoc dampnum cladem que vocet dent fata recessum
Emittantque licet vitare instantia nolim
Proieci vitam comites totusque future
Mortis agor stimulis furor est agnoscere solis
Permissum est quos iam tangit vicinia leti
Victurosque dei celant ut vivere durent
Felix esse mori sic cunctas sustulit ardor
Nobilium mentes iuvenum cum sidera celi
Ante ducis voces oculis humentibus omnes
Aspicerent flexoque urse temone paverent
Idem cum fortes animos precepta subissent
Optavere diem nec segnis mergere ponto
Tunc erat astra polus nam sol ledea tenebat
Sydera vicino cum luce altissima cancro est
Nox cum thessalicas urgebat parva sagittas
Detegit orta dies stantes in rupibus histros
Pugnacesque mari graia cum classe liburnos
Temptavere prius suspenso vincere bello
Federibus fieret captis si dulcior ipsa
Mortis vita mora stabat devota iuventus
Damnata iam luce ferox securaque pugne
Promisso sibi fine manu nullosque tumultus
Excussere viri mentes ad summa paratas
Innumerasque simul pauci terraque marique
Sustinuere manus tanta est fiducia mortis
Utque satis bello visum est fluxisse cruoris
Versus ab hoste furor primus dux ipse carine
Vulteius iugulo poscens iam fata retecto
Ecquis ait iuvenum est cuius sit dextra cruore

Digna meo certaque fide per vulnera nostra
Testetur se velle mori nec plura locuto
Viscera non unus iam dudum transigit ensis
Collaudat cunctos sed eum cui vulnera prima
Debebat grato moriens interficit ictu
Concurrunt alii totumque in partibus unis
Bellorum fecere nefas sic semine Cadmi
Emicuit Dircea cohors ceciditque suorum
Vulneribus dirum Thebanis fratribus omen
Phasidos et campis insomni dente creati
Terrigene missa magicis e cantibus ira
Cognato tantos impleverunt sanguine sulcos
Ipsaque inexpertis quod primum fecerat herbis
Expavit Medea nefas sic mutua pacti
Fata cadunt iuvenes minimumque in morte virorum
Mors virtutis habet pariter sternuntque caduntque
Vulnere letali nec quemquam dextra fefellit
Cum feriat moriente manu nec vulnus adactis
Debetur gladiis percussum est pectore ferrum
Et iugulo pressere manum cum sorte cruenta
Fratribus incurrunt fratres natusque parenti
Haud trepidante tamen toto cum pondere dextra
Exegere enses pietas ferientibus una
Non repetisse fuit iam latis viscera lapsa
Semianimes traxere foris multumque cruorem
Infudere mari despectam cernere lucem
Victoresque suos vultu spectare superbo
Et mortem sentire iuvat iam strage cruenta
Conspicitur cumulata ratis bustisque remittunt
Corpora victores ducibus mirantibus ullum
Esse ducem tanti nullam maiore locuta est
Ore ratem totum discurrens fama per orbem
Non tamen ignave post hec exempla virorum
Percipient gentes quam sit non ardua virtus
Servitium fugisse manu sed regna timentur
Ob ferrum et saevis libertas uritur armis
Ignoratque datos ne quisquam serviat enses
Mors utinam pavidos vite subducere nolles
Sed virtus te sola daret non segnius illis

Marte fuit libicis quos tunc exarsit in arvis
Nam rates audax Lilibeo litore solvit
Curio nec forti velis aquilone recepto
Inter semirutas magne Karthaginis arces
Et clipeam tenuit stationis litora note
Primaque castra locat cano procul equore qua se
Bagrada lentus agit sicce sulcator arene
Inde petit tumulos exesasque undique rupes
Anthei quas regna vocat non vana vetustas
Nominis antiqui cupientem noscere causas
Cognita per multos docuit rudis incola patres
Nondum post genitos tellus effeta gigantes
Terribilem partum libicis concepit in antris
Nec tam iusta fuit terrarum gloria Tiphon
Aut Titios Briareusque ferox celoque pepercit
Quod non phlegreis Antheum sustulit arvis
Hoc quoque tam vastas cumulavit munere vires
Terra sui fetus quod cum tetigere parentem
Iam defecta vigent renovato robore membra
Hec illi spelunca domus latuisse sub alta
Rupe ferunt epulas raptos habuisse leones
Ad somnos non terga fere prebere cubile
Assuerunt non silva thorum viresque resumpsit
In nuda tellure iacens periere coloni
Arvorum libies pereunt quos appulit equor
Auxilioque diu virtus non usa cadendi
Terre spernit opes invictus robore cunctis
Quamvis staret erat tandem vulgata cruenti
Fama mali terras monstris equorque levantem
Magnanimum Alciden libicas excivit in oras
Ille cleonei proiecit terga leonis
Antheus libici perfudit membra liquore
Hospes olimpiace servato more palestre
Ille parum fidens pedibus contingere matrem
Auxilium membris calidas infudit arenas
Conseruere manus et multo brachia nexu
Colla diu gravibus frustra temptata lacertis
Immotumque caput fixa cum fronte tenetur

Miranturque habuisse parem nec viribus uti
Alcides primo voluit certamine totis
Exhausitque virum quod creber anhelitus illi
Prodidit et gelidus fesso de corpore sudor
Tunc cervix lassata quati tunc pectore pectus
Urgeri tunc obliqua percussa labare
Crura manu iam terga viri cedentia victor
Alligat et medium compressis ilibus artat
Inguinaque insertis pedibus distendit et omne
Explicuit per membra virum rapit arida tellus
Sudorem calido complentur sanguine vene
Intumuere tori totosque induruit artus
Herculeosque novo laxavit corpore nodos
Constitit Alcides stupefactus robore tanto
Non sic machijs tunc rudis esset in undis
Desectam timuit reparatis anguibus ydram
Conflixere pares telluris viribus ille
Ille suis nunquam seve sperare noverce
Plus licuit videt exhaustos sudoribus artus
Cervicemque viri siccam cum ferret olimpum
Utque iterum fessis iniecit brachia membris
Non expectatis antheus viribus hostis
Sponte cadit maiorque accepto robore surgit
Quisquis inest terris in fessos spiritus artus
Egeritur tellusque viro luctante laborat
Ut tandem auxilium tacte prodesse parentis
Alcides sensit standum est tibi dixit et ultra
Non credere solo sternique vetabere terra
Herebis pressis intra mea pectora membris
Huc anthee cades sic fatus sustulit alte
Nitentem in terras iuvenem morientis in artus
Non potuit nati tellus permittere vires
Alcides medio tenuit iam pectora pigro
Stricta gelu terrisque diu non credidit hostem
Hinc evi veteris custos famosa vetustas
Miratrixque sui signavit nomine terras
Sed maiora dedit quoque nomine collibus istis
Penum qui lathijs revocavit ab arcibus hostem

Scipio nam sedes libica tellure potito
Hec fuit an veteris cernis vestigia valli
Romana hos primum tenuit victoria campos
Curio letatus tamquam fortuna locorum
Bella gerat servetque ducum sibi fata priorum
Felici non fausta loco tentoria ponens
Indulsit castris et collibus abstulit omen
Sollicitatque feros non equis viribus hostes
Omnis romanis que cesserat affrica signis
Tunc vari sub iure fuit qui robore quamquam
Confisus latio regis tamen undique vires
Excivit libice gentis extremaque mundi
Signa suum comitata iubam non fusior ulli
Terra fuit domino qua sunt longissima regna
Cardine ab occiduo vicinus gadibus athlas
Terminat a medio confinis syrtibus hamon
At qua lata iacet vasti plaga fertilis regni
Distinet occeanum zoneque exusta calentis
Sufficiunt spacio populi tot castra secuntur
Autolopes numideque vagi semperque paratus
Inculto getulus equo tunc concolor indo
Maurus inops nasamon mixti garamante perusto
Marmaride volucres equaturusque sagittas
Medorum tremulum cum torsit missile mazax
Et que gens nudo residens massilia dorso
Ora levi flectit frenorum nescia virga
Et solitus vacuis errare mappalibus affer
Venator ferrique simul fiducia non est
Vestibus iratos laxis operire leones
Nec solum studiis civilibus arma parabat
Private sed bella dabat iuba concitus ire
Hunc quoque quo superos humana polluit anno
Lege tribunicia solio depellere avorum
Curio temptarat libiamque auferre tyranno
Dum regnum te roma facit memor ille doloris
Hoc bellum sceptri fructum putat esse retenti
Hac igitur regis trepidat iam curio fama
Et quod cesareis numquam devota iuventus

Illa nimius castris / ut cum multos incendis
Exploratores erat cor pegni captus in arce
Insidiis que que nomis duabus dubius que plori
Fas est que putat quod post quam legenda signi
Sacrat cuncta metu nectit inque mea valli
Desolata fuga cupida sit mente profatur
Audendo magnus tegit timor arma capessam
Ipse prior miles campum descendit magni
Dum mors est vana semper dant ocia metum
Et ripe gesserunt pugne cum dira voluptas
Esse solent post pressa Galie tempore predonum
Crimus confracte ducatus menime quas perdere ad
Una petat inde fauces velut fatalis arene
Annuere dum uno ira nimis comittere cogit
Produceres acre parcas sit fortius apte
Insurgant campus acies grue blanda sermo
Sceptra malis bella fortuna recepit
Nam pepulit varium campo inundataque sella
Terga fuga donat sebraam castra recedit
Tarsacia que post quam superis prelia vari
Sunt audita urbe letusque gloria belli
Sit vobis fracta fuge / rapit agmina fratri
Observat que stern perussa silentia fama
Hoc post metuens in tanto ab hoste timeri
Optabat cerqua quam prima lacessat
Elicitat que manum invidus a rege sedens
Ut sibi gressi simulator sabura bella
Ipse arma regum pittos in valle retentat
Aspidas ut pharias cauda solicitat hoste
Laedit et nature in terra provocat undas
Obliquus que caput vanas serpentis in antes
Effuso tubis comprehendit guttura morsu
Colubrorum citra samon tunc inita posse
Exprimunt fauces que sanie perimit veneno
Frandibus auctorum dederat fortuna ferox que
Non exploratis occultis viribus hoste
Eius nocturnum castris campe egit
Tradit eius equitum latis deserere campis

Ipse sub aurore primus excitus motus
Signa iubet castris, multum frustraque rogatus
Ut libicas metuat fraudes insidiasque ferox
Primus ad bellis dolis leti fortuna propinqui
Tradiderat fatis inveniens bellumque trahebant
Auctorem crudele prius, super ardua ducat
Saxa super cautes ab improviso lucente fuga
Cum procul extremus conspecti collibus hostes
Fraude sua cessere parum dum colle relicto
Effusum patulis acrem committere armis
Ille fugam credens simulate nescius artis
Ut metor medias aciem deiecit in agros
Tunc primum patuere doli innumerique fugaces
Undique complectis clausere montibus agmen
Obstupuit dux ipse, simul pretura que turba
Nec timidi peraret fugam nec pricha fortes
Tempore ut non semper motus clamore libant
Saxa quatiunt pulsu rigidos retorqueant frenos
Ora terens, fregit que iubas et suerit acutas
Incerto que pedum pugnat nec stare tumultu
Scissa iacet terra fumant sudoribus artus
Inque sua picta spumabunt arenea lingua
Pectora rauca gemunt concuteret anhelitus urget
Et desperata gravius longe trahit ylia pulsus
Stratusque pugnantes dimissit ligna lapore
Iam que gradum neque verberibus ubique simul ...
Nec cunctus crebris nisi talaribus addunt iacti
Vulneribus cogimus equi nec profuit ulli
Insensis que fuit tum proferre ad hostes
Et spacium iaculis oblata vulnere donat
At vagus affer equos ut primum misit in agmen
Tunc campi tremuere sono terraque polita
Altam nube sua terris traxitque tenebras
Turbis lapsamus torquentur turbine pulvis
Ut vero impeditas fatum insperabile belli
Prebuit, nullo dubii discrimine mortis
Incerptos steterunt magis ob ipsa sanguine
Mors tenuit neque constanti porrectis

Et miscere manus sit undique septa moritur
Cominus obliquis et rectis eminus hastis
Obruitur non vulneribus nec sanguine solum
Telorum nimbo peritura et pondere ferri
Ergo acies tante parvum spissantur in orbem
Ac si quis metuens medium correpsit in agmen
Vix impune suos inter convertitur enses
Densatur globus quantum pede prima relato
Constringit gyros acies; non arma movendi
Iam locus est presso stipataque membra teruntur
Frangitur armatum colliso pectore pectus
Non tam leta tulit victor spectacula Maurus
Quam fortuna dabat fluvios non ille cruoris
Membrorumque videt lapsus ferientia terra
Corpora compressum turba stetit omne cadaver
Excitet invisas dire Carthaginis umbras
Inferiis fortuna novis ferat, ita cruentus
Hanibal et peni tam dira piacula manes
Romanam superi Libica tellure ruinam
Pompeio prodesse nephas votisque senatus
Africa nos potius vincat sibi Curio fusas
Ut vidit campis acies et cernere tantas
Permisit clades compressus sanguine pulvis
Non tulit afflictis animam producere rebus
Aut sperare fugam cecidit in strage suorum
Impiger ad letum et fortis virtute coacta
Quid nunc rostra tibi prosunt turbata forumque
Unde tribunicia plebeius signifer arce
Arma dabas populis quid prodita iura senatus
Et gener atque socer bello concurrere iussi
Ante iaces quam dira duces farsalia confert
Spectandumque tibi bellum civile negatum est
Has urbi misere vestro de sanguine penas
Ferre datis luitis iugulo sic arma potentes
Felix Roma quidem civesque habitura superbos
Si libertatis superis tam cura placeret
Quam vindicta placet Libicas en nobile corpus
Pascit aves nullo contectus Curio busto

Et l nos qui non poderunt ista silere
Regibus omne cui semper sua fama rependet
Digna decam9 inveniens merite proxima vite
Haut aliud tanta cum tibi nobile roma
Haut cui plus legis debent rebus impiis
Vendita tunc ubi nomine scelera ferre q;
Ambitio et livoris et opum metuenda facultas
Insuetis mentes dubias torrere tulerunt
Marcellum quoque sunt numeris omnis orta
Gallorum capitis spoliis et tegaris auro
Ius lis in ingulis meos d' sceb orse
Ille sacre mortis quoque potes certamina truncbus
Cesaree quoque domine sceles et tanta plebs
Concessa est cme omis h' reddidit urbes

It altera ductos bellorum volucri passu
Inmacedum terras mistos ad ipsa ...
Servat fatum paces ... pessor hora
Abruma miuos, conclude quoque cades atlas olimpus
Instabatque deos qui dat nova nos fastile
Exiguque colit plus dulcorem ... iamu
Omni tu cunctis dinanet pro illorum mul
Consul vetque vag ... bella per inoma pris
Luat epi ... pgorma at stada pdos
Romanos cepit procerus sectaque 2 ...
Hospes in extrems audiunt omnia belli
Nam quos ... tot structas me ...
Tot fastos dodi pplos vorca .. ordo
Non magis pro ... magni ... plebs que
Et plus mestum ... silencia
... sublimis pode pfator
Indole ... dignum ... pagine ...
... inqt ... tellure ...
... procul ... rapte ... ab ...
... pace ...
... pro ...

Quod regnis populisque liquet nos esse senatum
Nam vel yperborea plaustrum glaciale sub urse
Vel plaga qua torrens clausisque vaporibus axis
Nec patitur noctes nec iniquos crescere soles
Si fortuna ferat rerum nos summa sequetur
Imperiumque comes Tarpeia sede perusta
Gallorum facibus veiosque habitante camillo
Illic roma fuit / non umquam perdidit ordo
Mutato sua iura solo merentia tecta
Cezar habet vacuasque domos legesque silentes
Clausaque iustitio tristi fora curia solos
Illa videt patres plena quos urbe fugavit
Ordine de tanto quisquis non exulat hic est
Ignaros scelerum longaque in pace quietos
Bellorum primus sparsit furor omnia rursus
Membra loco redeunt en totis viribus orbis
Hesperiam pensant superi iacet hostis in undis
Obrutus illiricis libie squalentibus arvis
Curio cezarei cecidit pars magna senatus
Tollite signa duces fatorum impellite cursum
Spem vestram prestate deis fortunaque tantos
Det vobis animos quantos fugientibus hostem
Causa dabat nostrum exacto iure clauditur annus
Vos quorum finem non est sensura potestas
Consulite in medium patres magnumque iubete
Esse ducem leto nomen clamore senatus
Excipit et magno fatum patrieque suumque
Imposuit tunc in reges populosque merentes
Sparsus honor pelagique potens phebeia donis
Exornata rodos gelidique inculta iuventus
Taygeti veteres fame laudantur athene
Massilieque sue donatur libera phocis
Tunc sadalam / fortemque cothin fidumque per arma
Deiotarum et gelide dominum rascipolim ore
Collaudant libiamque iubent auctore senatu
Sceptrifero parere iube pro tristia fata
Et tibi non fidei gentis dignissime regno

Fortune ptholomee pudor crimenque deorum
Cingere pelleo pressos dyademate crines
Permissum seuum in populos donata est regia lagi
Accessit magni iugulus regnumque sorori
Ereptum est soceroque nefas iam turba soluto
Arma petit cetu quam cum populusque patresque
Lesbius in dos et certa sorte [illegible]
Solus in ancipites metuit descendere martis
Appius euentus finemque exprimere rerum
Sollicitat superos multosque obducta per annos
Delphica fatidici reserat penetralia phebi
Hesperio tantum quantum summotus eoo
Cardine parnasus gemino petit ethera colla
Mons phebo bromioque sacer cui numine mixto
Delphica thebane referunt trieterica bache
Hoc solum fluctu terras mergente cacumen
Eminuit pontoque fuit discrimen et astris
Tu quoque uix summam seductus ab equore rupem
Extuleras unoque iugo parnase latebas
Vltor ibi expulse premeret cum uiscera matris
Partus adhuc rudibus pean phitona sagittis
Explicuit cum regna themis tripodasque teneret
Vt uidit uastos pean telluris hyatus
Diuinam spirare fidem uentosque loquaces
Exalare solum sacris se condidit antris
Incubuitque adito uates ibi factus appollo
Quis latet hic superum quod numen ab ethere pressum
Dignatur cecas inclusum habitare cauernas
Quis celi terram patitur deus omnia cursus
Eterni secreta tenens mundique futuri
Conscius ac sese populis proferre paratus
Contactusque ferens hominum magnusque potensque
Siue canit fatum seu quod iubet ille canendo
Fit fatum forsan terris inserta regendis
Aere libratum uacuo que sustinet orbem
Totius pars magna iouis cirrea per antra
Exit et ethereo trahitur conexa tonanti

Hoc vbi virgineos conceptus pectore numen
Humanam feriit animam sonat oraque vatis
Soluit ceu siculus flammis vrgentibus ethnam
Vndat apex campana fremens ceu saxa vaporat
Conditus marime eterna mole typhoeus
Hoc tamen expositum cunctis nullique negatum
Numen ab humani solum se labe furoris
Vendicat haut illic tacito mala vota susurro
Concipiunt nam fixa canens mutanda que nulli
Mortales optare vetat iustisque benignum
Sepe dedit sedem totas mutantibus vrbes
Vt tyriis dedit ille minas impellere belli
Vt salaminiacum meminit mare sustulit iras
Telluris sterilis monstrato fine resoluit
Aera thabificum vllo seclo dono
Nostra carent maiore deum quam delphica sedes
Quod siluit postquam reges timuere futura
Et superos vetuere loqui nec voce negata
Cirree merent vates templique fruuntur
Iusticio nam si qua deus sub pectora venit
Numinis aut pena est mors inmatura recepti
Aut precium quippe stimulo fluctuque furoris
Compages humana labat pulsusque deorum
Concutiunt fragiles animas sic tempore longo
Inmotos tripodas vastaque silencia rupis
Appius hesperii scrutator ad vltima fati
Sollicitat iussusque sedes laxare verendas
Antistes pauidam que deis inmittere vatem
Castalios circum latices nemorumque recessus
Phemonoen errore vagam curisque vacantem
Corripuit cogitque fores irrumpere templi
Limine terrifico metuens consistere phebas
Absterrere ducem noscendi ardore futura
Cassa fraude parat quid spes ait improbe veri
Te romane trahit muto parnasus hiatu
Conticuit pressitque deum seu spiritus istas
Destituit fauces mundique in deuia versum

Duxit iter seu barbarica cum lampade phiton
Arsit in immensas cineres abiere cavernas
Et phebi tenuere viam seu sponte deorum
Cirra silet fatique sat est arcana futuri
Carmina longeve vobis commissa sibille
Seu pean solitus templis arcere nocentes
Ora quibus solvat nostro non invenit evo
Virginei patuere doli fecitque negatis
Numinibus metus ipse fidem nam torta priores
Stringit vitta comas crinesque in terga solutos
Candida phocaica complectitur infula lauro
Herentem dubiamque premens in templa sacerdos
Impulit illa pavens aditi penetrale remoti
Fatidicum prima templorum in parte resistit
Atque deum simulans sub pectore ficta quieto
Verba refert nullo confuse murmure vocis
Instinctam sacro mentem testata furore
Haut eque lesura ducem cui falsa canebat
Quam tripodas phebi que fidem non rupta tremore
Verba sono nec vox antri complere capacis
Sufficiens spatium nulloque horrore comarum
Excusse laurus immotaque culmina templi
Securumque nemus veritam se credere phebo
Prodiderant sensit tripodas cessare furensque
Appius et nobis meritas dabis impia penas
Et superis quos fingis ait nisi mergeris antris
Deque orbis trepidi tanto consulta tumultu
ypã // Desinis ipsa loqui tandem conterrita virgo
Confugit ad tripodas vastisque adducta cavernis
Hesit et insueto concepit pectore numen
Quod non exhauste per tot iam secula rupis
Spiritus ingessit vati tandemque potitus
Pectore cirreo non umquam plenior artus
Phebados irrupit pean mentemque priorem
Expulit atque hominem toto sibi cedere iussit
Pectore bacchatur demens aliena per antrum
Colla ferens vittasque dei phebeaque serta
Erectis discussa comis per inania templi

Ancipiti ceruice rotat spargitque vaganti
Obstantes tripodas magnoque exestuat igne
Iratum te phebe ferens nec verbere solo
Vteris et stimulis flammasque in viscera mergis
Accipit et frenos nec tantum prodere vati
Quantum scire licet venit etas omnis in unam
Congeriem miserumque premunt tot secula pectus
Tanta patet rerum series atque omne futurum
Nititur in lucem vocemque petentia fata
Luctantur non prima dies non ultima mundi
Non modus occeani numerus non derat arene
Talis in euboico vates cumana recessu
Indignata suum multis seruire furorem
Gentibus ex tanta fatorum strage superba
Excerpsit romana manu sic plena laborat
Phemonoe phebo dum te consultor operti
Castalia tellure dei vix inuenit appi
Inter fata diu querens tam magna latentem
Spumea tunc primum rabies vesana per ora
Effluit et gemitus et anhelo clara meatu
Murmura tunc mestus vastis vlulatus in antris
Extremeque sonant domita iam virgine voces
Effugis ingentes tanti discriminis expers
Bellorum romane minas solusque quietem
Euboica vasta lateris conualle tenebis
Cetera suppressit fauces obstruxit appollo
Custodes tripodes fatorum archanaque mundi
Tuque potens veri pean nullumque futuri
A superis celate diem suprema ruentis
Imperii cesosque duces et funera regum
Et tot in hesperio collapsas sanguine gentes
Cur apparere times an nondum numina tantum
Decreuere nephas et adhuc dubitantibus astris
Pompeii damnare caput tot fata tenentur
Vindicis an gladii facinus penasque furoris
Regnaque ad vltores iterum redeuntia brutos
Vt peragat fortuna taces tunc pectore vatis
Impacte cessere fores expulsaque templis

Prosiluit perstat rabies nec cuncta locutam
Quem non emisit superest deus illa feroces
Torquet adhuc oculos totosque vagantes celo
Lumina nunc voltu pavido nunc torva minaci
Stat numquam facies rubor igneus inficit ora
Liventesque genas nec qui solet esse timenti
Terribilis sed pallor inest nec fessa quiescunt
Corda sed ut tumidus boree post flamina pontus
Rauca gemit sic muta levant suspiria vatem
Dumque a luce sacra qua vidit fata refertur
Ad volgare iubar medie venere tenebre
Inmisit stigiam pean in viscera lethen
Qua raperet secreta deum dum pectore verum
Fugit et ad phebi tripodas rediere futura
Vixque refecta cadit nec te vicinia leti
Territat ambiguis frustratum sortibus appi
Iure sed incerto mundi subsidere regnum
Calcidos euboice vana spe rapte parabas
Heu demens nullum bellum sentire fragorem
Tot mundi caruisse malis prestare deorum
Excepta quis morte potest secreta tenebis
Litoris euboici memorando condite busto
Qua maris angustat fauces saxosa caristos
Et tumidis infesta colit qua numina ramnus
Artatus rapido fervet qua gurgite pontus
Euripusque trahit cursum mutantibus undis
Calcidicas puppes ad iniquam classibus aulim
Interea domitis cesar remeabat hyberis
Victrices aquilas alium laturus in orbem
Cum prope fatorum tantos per prospera cursus
Avertere dei nullo nam marte subactus
Intra castrorum timuit tentoria ductor
Perdere successus scelerum cum pene fideles
Per tot bella manus saciate sanguine tandem
Destituere ducem seu mesto classica paulum
Intermissa sono claususque et frigidus ensis
Expulerat belli furias seu premia miles
Dum maiora petit damnat causamque ducemque

Et scelere imbutus est nunc reddat ensis
Haud magis expertus discrimine caesar in ullo est
Quam nunc est stabili tremulo sub culmine cuncta
Despiciens stetit et sup tribunicia fulcris
Tot rapte tremoris manibus gladioque reiecto
Penesseo qui tot gentes in bella trahebat
Sed nunc esse ducis spectator et militis ensis
Non pavidus iam mucronem eat nec pectore toto
Ira latens namque dubias constringere metas
Causa hec plus dum quoque pavet quibus ipse timor est
Deque putet socium regnorum in iusta gerati
Haud reputet quippe ipse notus expolitica audax
Turba suos quamquam multis pectora mulceat est
Effunde minas liceat distende caesar
Arabie predas queras terraque marique
Hys ferrum iugulis amens que effunde velud
Quibus hostes pares pactem tibi gallia nunc
Excipit pretem diris hyspania bellis
Pars iacet hesperia totoque exercitu urbe
Te vincente perit tuis fudisse cruorem
Et nunc imitat littora Rodanus Reno que coactus
Tot nocti pharsalis bellum civile dedisti
Et quamvis expulsis patrie tu tota senatus
Quos hos nec quos licuit spoliare decoris
Inquam omne nephas manibus ferre que nocentes
Pompeie per fines quos quibus armis
Et nunc sat est si roma parum cecidit ipse tuos
Innumerabiles que manus et manes terre lactos
Usus abit vite bellis consumpsimus evum
Ad mortem dimitte senes en improba vota
Non liceat dura moriendo cespite crebra
Ponere nec arma galeam fugiendo ferire
Ut oculos morti clausuram querere dextram
Coniugis illabi lacrimis unique paratum
Serve rogum liceat/ morbis finire senectam
Aut preter gladios aliquid sub caesare fatum
Quid credunt ignoras ad que per tanta petimur
Ipse trahis adeo spolis omnibus armis
usque

Nescius an conspectus sit maxima merces
Nil actum est bellis si nondum comperit iste
Omnia posse manus nec fas nec vincula iuris
Hoc audere vetant Reni mihi in undis Cezar
Dux erat hic socius facinus quos inquinat equat
Adde quod ingrato meritorum iudice virtus
Nostra perit quicquid gerimus fortuna vocatur
Nos fatum sciat esse suum licet omne deorum
Obsequium speres irato milite Cezar
Pax erit hec fatus totis discurrere castris
Ceperat infestoque ducem deposcere vultu
Sic eat o superi quando pietasque fidesque
Destituunt moresque malos sperare relictum est
Finem civili faciat discordia bello
Quem non ille ducem potuit terrere tumultus
Fata sed in preceps solitus demittere Cezar
Fortunamque suam per summa pericula gaudens
Exercere venit nec dum desevit in ira
Expectat medios properat temptare furores
Non illis urbes spoliandaque templa negasset
Tarpeiamque Iovis sedem matresque senatus
Passurasque infanda nurus vult omnia certe
A se seva peti vult premia Martis amari
Militis indomiti tantum mens sana timetur
Non pudet heu Cezar soli tibi bella placere
Iam manibus dampnata tuis hos ante pigebit
Sanguinis his ferri grave ius erit ipse per omnes
Fasque nefasque rues lassare et disce sine armis
Posse pati liceat scelerum tibi ponere finem
Seve quid insequeris quid iam nolentibus instas
Bellum te civile fugit stetit aggere fulti
Cespitis intrepidus vultu meruitque timeri
Non metuens atque hec ira dictante profatur
Qui modo in absentem vultu dextraque furebas
Miles habes nudum promptumque ad vulnera pectus
Hinc fuge si belli finis placet ense relicto
Detegit imbelles animos nil fortiter ausa
Detegit imbelles animos nil fortiter ausa

Sedicio tantum que fugam meditata iuuentus
Ac ducis inuicti rebus lassata secundis
Vadite meque meis ad bella relinquite fatis
Inuenient hec arma manus vobisque repulsis
Tot reddet fortuna viros quot tela vacabunt
An ne fugam magni tanta cum classe secuntur
Hesperie gentes nobis victoria turbam
Non dabit impulsi tantum que premia belli
Auferat et vestri rapta mercede laboris
Lauriferos nullo comitetur vulnere currus
Vos despecti senes exhaustaque sanguine turba
Cernetis nostros iam plebs romana triumphos
Cezaris an cursus vestre sentire putatis
Damnum posse fugi veluti si cuncta minentur
Flumina quos miscent pelago subducere fontes
Non magis ablatis umquam descenderet equor
Quam nunc crescit aquis an vos momenta putatis
Vlla dedisse michi numquam sic cura deorum
Se premet ut vestre morti vestreque saluti
Fata vacent procerum motus hec cuncta secuntur
Humanum paucis viuit genus orbis hiberi
Horror et arthoy nostris sub signis miles
Pompeyo certe fugeres duce fortis in armis
Cesareis labienus erat nunc transfuga vilis
Cum duce prelato terras atque equora lustrat
Nec melior michi vestra fides si bella nec hoste
Nec duce me geritis quisquis mea signa relinquit
Non pompeyanus tradit sua partibus arma
Hic numquam vult esse meus sunt ista profecto
Cure castra deis qui me committere tantis
Non nisi mutato voluerunt milite bellis
Heu quantum fortuna humeris iam pondere fessis
Amolitur onus sperantes omnia dextras
Exarmare datur quibus hic non sufficit orbis
Iam certe michi bella geram discedite castris
Tradite nostra viris ignaui signa quiritum
At paucos quibus hec rabies auctoribus arsit

Non cesar sed pena tenet procumbite terra
Infidumque caput feriendaque tendite colla
Et tu quo solo stabunt iam robora castris
Tiro rudis specta penas et disce ferire
Disce mori tremuit seua sub voce minantis
Vulgus iners / vnumque caput tam magna iuuentus
Priuatum factura timet velut ensibus ipsis
Imperet inuito moturus milite ferrum
Ipse pauet ne tela sibi dextreque negentur
Ad scelus hoc cesar vincit paciencia seui
Spem ducis / et iugulos non tantum prestitit ensis
Nil magis assuetis sceleri quam perdere mens est
Atque peris tunc tam diri federis ira
Parvita quos / pena que redit placat iuuentus
Brundusium decimis iubet hanc attingere castris
Et cunctas reuocare rates quas auius ydrus
Antiquusque Tharas / secretaque littora leuca
Quas recepit salpina palus et subdita sipho
Montibus ausoniam qua torquens frugifer horam
Dalmatico boree callabroque obnoxius austro
Apulus adriaticas exit garganus in undas
Ipse petit trepidam tutus sine milite romam
Iam doctam seruire toge populoque precanti
Scilicet indulgens summum dictator honorem
Contigit et letos fecit se consule fastos
Namque omnes voces / per quas iam tempore tanto
Mentimur dominis hec primum repperit etas
Qua sibi ne ferri ius vllum cesar abesset
Ausonias voluit gladiis miscere secures
Addidit et fasces aquilis et nomen inane
Imperii rapiens signauit tempora digna
Mesta nota / nam quo melius pharsalicus annus
Consule notus erit fingit sollempnia campus
Et non admisse dirimit suffragia plebis
Decantatque tribus et vana versat in urna
Nec celum seruare licet tonat augure surdo
Et lete iurantur aues bubone sinistro
Inde perit primum quondam veneranda potestas

Iuris inops tantum careat ne nomine tempus
Menstruus in fastos distinguit secula consul
Nec non Yliace numen quod presidet Albe
Haut meritis Latio sollempnia sacra subacto
Vidit flammifera confectas nocte latinas
Inde rapit cursus et que piger Apulus arva
Deseruit rastris et inerti tradidit herbe
Ocior et celi flammis et tigride feta
Transcurrit curvique tenens Minoia tecta
Brundisii clausas ventis brumalibus undas
Invenit et pavidas hiberno sidere classes
Turpe duci visum rapiendi tempora belli
In segnes exisse moras portuque teneri
Cum pateat tutum vel non felicibus equor
Expertes animos pelagi sic robore complet
Fortius hiberni flatus celumque fretumque
Cum cepere tenent quam quos incumbere certos
Perfida nubiferi vetat inconstantia veris
Nec maris anfractus lustrandaque littora nobis
Sed recti fluctus soloque aquilone secandi
Hic utinam summi curvet carchesia mali
Incumbatque furens et Graia ad moenia perflet
Ne Pompeyani Pheacum littore toto
Languida iactatis comprehendant carbasa remis
Rumpite que retinent felices vincula proras
Iam dudum nubes et sevas perdimus undas
Exierant et luna suas iam fecerat umbras
Cum pariter solvere rates totosque rudentes
Laxavere sinus et flexo navita cornu
Obliquat levo pede carbasa summaque pandens
Sipara velorum perituras colligit auras
Ut primum levior propellere lintea ventus
Incipit exiguumque tument mox reddita malo
In mediam cecidere ratem terraque relicta
Non valuere ipsa sequi puppes que vexerat aura
Equora lenta iacent alto torpore ligata
Pigrius immotis hesere paludibus unde
Sic stat iners Scithicas astringens Bosporus undas

Cum glacie vincte freto non impulit hyster
Immensumque gelu tegitur mare comprimit unda
Deprendit quascumque rates / nec peruia velis
Equora frangit eques fluctuque latente sonantem
Orbita migrantis scindit meotida bessi
Seua quies pelagi mestoque ignaua profundo
Stagna iacentis aque veluti deserta regente
Equora natura cessat pontusque vetustas
Oblitus seruare vices non commeat estu
Non horrore tremit / non solis ymagine vibrat
Casibus innumeris fixe patuere carine
Illinc infeste classes et inercia tonsis
Equora motura grauis hinc languore profundi
Obsessis ventura fames / noua vota timori
Sunt inuenta nouo fluctus nimiasque precari
Ventorum vires dum se torpentibus undis
Excuciat stagnis et sit mare nubila nusquam
Undarumque mine celo languente fretoque
Naufragii spes omnis abijt sed nocte fugata
Lesum nube diem iubar extulit imaque
Concussit pelagi mouitque ceraunia nautis sensim
Inde rapi cepere rates atque equora classem
Curua sequi quam iam vento fluctuque secunda
Lapsa palestinas uncis confixit arenas
Prima duces vidit iunctis consistere castris
Tellus quam volucer genusus quam mollior hapsus
Circumeunt ripis hapsum gestare carinas
Causa paludis leni quam fallens egerit unda
At genusum nunc sole niues nunc ymbre solute
Precipitant neuter longo se gurgite lassat
Sed minimum terre vicino littore nouit
Hoc fortuna loco tante duo nomina fame
Composuit miseri quoque fuit spes irrita mundi
Posse duces parua campi statione diremptos
Admotum damnare nefas nam cernere vultus
Et voces audire datur multosque per annos
Dilectus tibi magne socer post pignora tanta
Sanguinis infausti subolem mortemque nepotum

Hec nisi inhibita [illegible] non invidit arena
Cesaris attonitam miscenda ad prelia mentem
Ferre moras scelerum partes iussere minores
Ductor erat cunctis audax Antonius armis
Iam tunc civile meditatus Leucada bello
Illum sepe minis Cesar precibusque morantem
Evocat o mundi tantorum causa malorum
Quid superos et fata tenes sunt cetera cursu
Acta meo summa belli prospera rapti
Te poscit fortuna manum non rupta vadosis
Syrtibus incerto Libie nos dividit estu
Numquid inexperto tua credimus arma profundo
Inque novos traheris casus ignave venire
Te Cesar non ire iubet prior ipse per hostes
Percussi medias alieni iuris arenas
Tu mea castra times pereuntia tempora fati
Conqueror in ventos impendo vota fretumque
Ne retine dubium cupientes ire per equor
Si bene nota mihi est ad Cesaris arma iuberes
Naufragio venisse volens iam voce doloris
Utendum est non ex equo divisimus orbem divisimus
Epirum Cesarque tenet totusque senatus
Ausoniam tu solus habes his terque quaterque
Vocibus excitum postquam cessare videbat
Dum se desse deis ac non sibi numina credit
Sponte per incautas audet temptare latebras
Quem iussi timuere fretum temeraria prono
Expertus cessisse deo fluctusque verendos
Classibus exigua sperat superare carina
Solverat armorum fessas nox languida curas
Parva quies miseris in quorum pectora somno
Dat vires fortuna minor iam castra silebant
Tertia iam vigiles commoverat hora secundos
Cesar sollicito per vasta silentia gressu
Vix famulis audenda parat cunctisque relictis
Sola placet fortuna comes tentoria postquam
Egressus vigilum somno cedentia membra
Transsiluit questus tacite quod fallere posset

Littora curua legit primusque inuenit undis
Rupibus exesis herentem fune carinam
Rectorem dominumque ratis secura tenebat
Haut procul inde domus non ullo robore fulta
Sed sterili iunco cannaque intexta palustri
Et latus inuersa nudum munita phaselo
Hanc cesar bis terque manu quassantia tectum
Limina commouit molli consurgit amiclas
Quem dabat alga thoro quisnam mea naufragus inquit
Tecta petit aut quem nostre fortuna coegit
Auxilium sperare case sic fatus ab alto
Aggere iam tepide sublato fune fauille
Scintillam tenuem commotos pauit in ignes
Securus belli predam ciuilibus armis
Scit non esse casas o uite tuta facultas
Pauperis angustique lares o munera nondum
Intellecta deum quibus hoc contingere templis
Aut potuit muris nullo trepidare tumultu
Cesarea pulsante manu tunc poste soluto
Dux ait expecta uotis maiora modestis
Spesque tuas laxa iuuenis si iussa secutus
Me uehis hesperiam non ultra cuncta carine
Debebis manibus ve inopem duces senectam
Ne cessa prebere deo tua fata uolenti
Angustos opibus subitis implere penates
Sic fatur quamuis plebeio tectus amictu
Indocilis priuata loqui tum pauper amiclas
Multa quidem prohibent nocturno credere ponto
Nam sol non rutilas deduxit in equore nubes
Concordesque tulit radios nothon altera phebi
Altera pars boream diducta luce uocabat
Orbe quoque exhaustus medio languensque recessit
Spectantes oculos infirmo lumine passus
Lunaque non gracili surrexit lucida cornu
Aut orbis medii puros exesa recessus
Nec duxit recto tenuata cacumina cornu
Ventorumque notam rubuit tunc lurida pallens
Ora tulit uultu sub nube tristis ituro

[?]onit ut motus nemorum vel littoribus undis
[?]a placidi motus qui provocat equora delphin
[?] flatum quo insignis clamat quippe [illegible]
[?]ria stabilimen[?] [illegible] [illegible]
[?] quo [illegible] [illegible] [illegible] occupet [illegible]
[illegible] [illegible] littora [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sed [illegible] in [illegible] marinis vel littora tamen
Inflat [illegible] parvus pelagus quod flatibus navigabit
Ista satam solvens quod [illegible] dat turbida vente
Ad quorum motus non semper lapsa per altum
Ora dispersos tractos cadencia sulcos
Ardua sed summus [illegible] quod sera tenetur
Astra polus sunt visa quati niger instat horror
Terga maris longe per multa volumina tractu
Spirat unda minax flatibus meta superni
Turbida testantur quaeque tractus corpora vetera
Nunc vatis trepidus fatur ratis aspice sortem
Quanta parat pelagus zephiros [illegible]
Incertum et puppim dubius sedet undique pontus
Nubibus et celo [illegible] est si nunc unda ponti
Consilium chori veniret mare gurgite tanto
Nec ratis [illegible] tamquam nec naufragus horas
Desperare viam et vectatis [illegible] cursus
Sola salus liceat vectata littora puppe
Prenoscere ut longe nimium semper proxima tellus
Assistens cuncta sub cessura procella cepit
Sperne minas inquit pelagi victor superate
Trade sinum ytaliam si celo autore cursu
Ne pete sola tua terra quam hec instat tumore
Victoris non nosse tuum [illegible] ubera vincis
Desistunt de quo male tunc [illegible]
Cum peto cura vetat meus prorumpe procellas
Tutela sorte mea relicta fiet quod
Non puppis [illegible] labor et hanc cessare pressa
Ac fluctum deponit omnia ut longa [illegible]
Ventorum sevo debitum mora per dedit unda
Ista rate nec flecte manum [illegible] summa velum

Littora tunc calabro portu te crede potitum
Cum iam non poterat puppi nostre saluti
Altera terra dari quod tanta strage paratur
Ignoras quid pelagi celique tumultum
Quod prestet fortuna michi non plura locuto
Avulsit laceros percussa puppe rudentes
Turbo rapax fragilemque super volitantia malum
Vela tulit sonuit victis compagibus alnus
Inde ruunt toto congesta pericula mundo
Primus ab occeano turbe caput exerit atlante
Chore movens estus iam te tollente furebat
Pontus et in scopulos totas erexerat undas
Thorsit et obstructas penitus vada fecit arenas
Occurrit gelidus boreas pelagusque retundit
Et dubium pendet vento cui concidat equor
Sed scitici vicit rabies aquilonis et undas
Nec perfert pontum boreas ad saxa suumque
In fluctus chori frangunt mare motaque possunt
Equora subducit cavam gentes vento
Non euri cessasse minas non imbribus atrum
Eoli iacuisse nothum sub carcere saxi
Crediderim cunctos solita de parte ruentes
Defendisse suas violento turbine terras
Sic pelagus mansisse loco nam prima procellis
Equora rapta ferunt egeas transit in undas
Tirrenum sonat yonio vagus adria ponto
A quotiens frustra pulsatos equore montes
Obruit illa dies quam celsa cacumina pessum
Tellus victa dedit non ullo littore surgunt
Tam validi fluctus alioque ex orbe voluti
A magno venere mari mundumque coercens
Monstriferos agit unda sinus sic rector olimpi
Cuspide fraterna lassatum in secula fulmen
Adiuvit regnoque accessit terciaro
Cum mare convolvit gentes cum littora thetis
Noluit ullo pati celo contenta teneri in astra
Tunc quoque tanta maris moles crevisset
Ni superum rector pressisset nubibus undas.

Non celi nox illa fuit latet obsitus aer
Inferne pallore domus nimbisque gravatus
Deprimitur fluctusque in nubibus accipit imbrem
Lux etiam metuenda perit nec fulgura currunt
Clara sed obscurum nimbosa dissilit aer
Tunc superum convexa tremunt atque arduus axis
Intonuit motaque poli compage laborant
Extimuit natura chaos rupisse videntur
Concordes elementa moras rursusque redire
Nox manes mixtura deis spes una salutis
Quod tanta mundi nondum periere ruina
Quantum Leucadio placidus de vertice pontus
Despicitur tantum nautae videre trementes
Fluctibus a summis praeceps mare cumque tumentes
Rursus hiant undae vix eminet aequore malus
Nubila tanguntur velis et terra carina
Nam pelagus qua parte sedet non celat arenas
Exhaustum in cumulos omnisque in fluctibus unda est
Artis opem vicit metus nescitque magister
Quam frangat cui cedat aquae discordia ponti
Succurrit miseris fluctusque evertere puppim
Non valet in fluctum victum latus unda repellens
Erigit atque omni surgit ratis ardua vento
Non humilem Sasona vadis non litora curve
Thessalie saxosa pavent oreque malignos
Ambrachie portus scopulosa Ceraunia nautae
Summa timent credit iam digna pericula Caesar
Esse suis fatis tantusne evertere dixit
Me superis labor est parva quem puppe sedentem
Tam magno me petere mari si gloria leti
Est pelago donata mei bellisque negamur
Intrepidus quamcumque datis mihi numina mortem
Accipiam licet ingentes abruperit actus
Festinata dies fatis sat magna peregi
Arctoas domui gentes inimica subegi
Arma metu vidit magnum mihi Roma secundum
Iussa plebe tuli fasces per bella negatos
Nulla meis aberit titulis Romana potestas

Nesciet hic quisquam nisi tu que sola meorum
Conscia votorum es me quamvis plenus honorum
Et dictator eam Stigias et consul ad umbras
Privatum fortuna mori michi funere nullo
Est opus o superi lacerum retinete cadaver
Fluctibus in mediis desint michi busta rogusque
Dum metuar semper terraque expecter ab omni
Hoc fatum decimus dictu mirabile fluctus
Invalida cum puppe levat nec rursus ab alto
Aggere deiecit pelagi sed protulit unda
Scruposisque angusta vacant ubi litora saxis
Imposuit terre pariter tot regna tot urbes
Fortunamque suam tacta tellure recepit
Sed non tam remeans Cesar iam luce propinqua
Quam tacita sua castra fuga comitesque fefellit
Circumfusa duci flevit gemituque suorum
Et non ingrato incessit turba querelis
Quo te dure tulit virtus temeraria Cesar
Aut que nos viles animas in fata relinquens
Invitis spargenda dabas tua membra procellis
Cum tot in hac anima populorum vita salusque
Pendeat et tantum caput hoc sibi fecerit orbis
Sevicia est voluisse mori nullusne tuorum
Emeruit comitum fatis non posse superstes
Esse tuis dum te raperet mare corpora segnis
Nostra sopor tenuit pudet heu tibi causa petende
Hec fuit Hesperie visum est quod mittere quemquam
Tam sevo crudele mari sors ultima rerum
In dubios casus et prona pericula morti
Precipitare solet mundi iam summa tenentem
Permisisse mari tantum quid numina lassas
Sufficit ad fatum belli favor iste laborque
Fortune que te nostris impegit arenis
Hinc usus placuere deum / non rector in orbis
Non dominus rerum sed felix naufragus esses
Talia iactantes discussa nocte serenus
Oppressit cum sole dies fessumque tumentes
Composuit pelagus ventis patientibus undas

Hec ubi sepe lassatis fluctibus equor
Et videre duces ... [illegible] ... celo
[illegible] petentes litora ... carinas
... nas ventis docte que parare moderamina ...
[illegible] habuere duci ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... dime puppes
[illegible] ... [Stry]mon bruma impellente relinquunt
[illegible] ... [Nil]e grues primoque volatu
[Effingunt] varias casu monstrante figuras
[Mox ubi] percussit tensas notus altior alas
[Confu]sos temere immixte glomerantur in orbes
Et turbata perit dispersis littera pennis
Cum primum redeunte die violentior auster
Undique collatis in robur cesaris armis
Puppibus incubuit phebeo concitus ortu
Pretereunt frustra temptati littora lissi
Nimpheumque tenent nudas aquilonibus undas
Succedens boree iam portum fecerat auster
Summa videns duri magnus discrimina martis
Iam castris instare suis seponere tutum
Coniugii decrevit onus lesboque remota
Te procul a sevi strepitu cornelia belli
Celare heu quantum mentes dominatur in equas
Iusta venus dubium trepidumque ad prelia magne
Te quoque fecit amor quam nolles stare sub ictu
Fortune quo mundus erat romanaque fata
Coniunx sola fuit mentem iam verba paratam
Destituunt blandeque iuvat ventura trahentem
Indulgere more tempus subducere fatis
Nocte sub extrema pulso torpore quietis
Dum fovet amplexu gravidum cornelia curis
Pectus et adversi petit oscula grata mariti
Humentes mirata genas percussaque ceco
Vulnere non audet flentem deprendere magnum
Ille gemens non nunc vita michi dulcior inquit
Cum tedet vite leto sed tempore coniunx

[illegible] in [illegible] dies et q̄ nimium q̄ pacem
[illegible] cum tot [illegible] in p[illegible]
[illegible] quem [illegible]
[illegible]
Iam michi nec longus amor petit [illegible]
[illegible] adiram [illegible]
Summa cadunt sortes que audisse procella mea
Vincere[illegible] decepit amor omnia bellis
Qui spectare pr[illegible] nam me iam morte p[illegible]
Secures cepisse pudet cum coniuge primos
Et que tuo quarunt instat in classica [illegible]
Surrexisse simul vidit omnibus annis
Pompeium nullo tristem contente damno
Uxor interea p[illegible] et victor amicis
Rege late postquam que procul fortuna maritis
Non tota te mole petat sed numina mea
Impulerunt acies maneat [illegible] optima magni
Ut que tu si fata premit victor que crudelis
Dum sumpsisse [illegible] vix [illegible] dolens
Cepit et attonito effervunt pectora [illegible]
Tandem vix [illegible] potuit proferre querelas
Nil michi de [illegible] thalami [illegible] que [illegible] est
Magne queri [illegible] rumpi [illegible] amores
[illegible] diri [illegible] summa [illegible]
[illegible] que nimius caros dimisse marito
Hostes at adductam rumpamque [illegible] tede
Placatam [illegible] sic et tibi cognita magne
[illegible] fidos credere nec ad [illegible] esse
Qual [illegible] olim [illegible] pendemque ab uno
[illegible] ante [illegible] tantaque [illegible]
Absentis prono caput sic [illegible]
[illegible] facies [illegible] vota [illegible] esse
Ut nolim [illegible] morte [illegible]
Te [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
Fama [illegible] [illegible] [illegible]
Adde [illegible] [illegible] dolorem
Crudelis me forte deos ignoscite fateris
Posse pati [illegible] que si sunt vota deis[illegible]

Audior auditus vera stat ultra quam
Sollicitas rupes iam te victore tenebunt
Et puppim que fata ferat iam leta timebo
Nec soluent audita metus nec prospera bella
Cum vacuis proiecta locis accipere possim
Ut [illegible] nescient littora Caesar
[illegible] magni
[illegible] potero nostras latebras
[illegible] extremum si nil tibi meta relinquunt
[illegible] arma fuga quo te commiseris undis
Si licet infaustam o durus deflecte carinam
Litoribus querere meis sic fata relinquis
Exsiluit stratis amens tormentaque nulla
Vult differre mora non mesto pectora magni
Sustinet amplexu dulci non colla tenere
Extremusque perit tam longi fructus amoris
Precipitantque suos luctus neuterque recedens
Sustinuit dixisse vale vitamque per omnem
Nulla fuit tam mesta dies nam cetera damna
Durata iam mente malis firmaque tulerunt
Labitur infelix manibusque excepta suorum
Fertur ad equoreas ac se prosternit arenas
Littoraque ipsa tenet tandemque illata carine est
Non sic infelix patriam portusque relinquit
Hesperios primi premeret cum Caesaris arma
Sola comes magni vadit luce sola relicto
Pompeyum que fugit que nox tibi proxima venit
In sompnis vidua tunc primum frigida lecto
Atque insueta quies uni nudumque marito
Non herente latus sompno quam sepe gravata
Deceptis vacuum manibus complexa cubile est
Atque oblita fuge quesivit nocte maritum
Nam quamvis flamma tacitas urgente medullas
Non iuvat in toto corpus iactare cubile
Servatur pars illa thori caruisse timebat
Pompeyo sed non superi tam leta parabant
Instabat misere magnum que redderet hora

Postquam castra [illegible]
mente propinqui
Inposuere magnis admotaque comminus
[illegible]
Parque suum videre dei capere [illegible]
Moenia graiorum spernit martique secundo
Iam nisi de genero fati debere recusat
Funestam mundo votis petit omnibus horam
In casum que cuncta ferat. placet alea fati
Alterutrum mersura caput. ter collibus omnes
Explicuit turmas et signa minantia pugnam
Testatus numquam latie se deesse ruine
Ut videt ad nullos exciri posse tumultus
Inpugnandi generum clausum se fidere vallo
Signa movet tectusque via dumosa per arva
Dyrrachii preceps rapiendas tendit ad arces
Hoc iter equoreo precepit littore magnus
Quemque vocat collem thaulantius incola petram
Insedit castris ephyreaque moenia servat
Defendens tutam vel solis turribus urbem
Non opus hanc veterum nec moles structa tuetur
Humanusque labor facilis licet ardua tollat
Cedere nec bellis vel cuncta moventibus annis
Sed munimen habet nullo quassabile ferro
Naturam sedemque loci nam clausa profundo
Undique precipiti scopulisque vomentibus equor
Exiguo debet qui non est insula colli
Terribiles ratibus sustentant moenia cautes
Ioniumque furens rapido cum tollitur austro
Templa domosque quatit spumatque in culmina pontus
Hinc avidam belli rapuit spes improba mentem
Cesaris ut vasto diffusum collibus hostem
Cingeret ignarum ducto procul aggere valli
Metitur terras oculis nec cespite tantum
Contentusque fragili subitos attollere muros
Ingentes cautes avulsaque saxa metallis
Graiorumque domos direptaque moenia transfert
Extruitur quod non aries impellere sevus

Quod non perpetua queat violentis machina belli
Franguntur montes planumque per ardua cesar
Ducit opus pandit fossas turritaque summis
Disponit castella iugis magnoque recessu
Amplexus fines saltus nemorosaque tesqua
Et silvas vastaque feras indagine claudit
Non desunt campi non desunt pabula magno
Castraque cesareo circumdatus aggere mutat
Flumina tot cursus illic exorta fatigant
Illic mersa suos operumque ut summa revisat
Defessus cesar medios intermanet agros
Nunc vetus iliacos attollat fabula muros
Ascribatque deis fragili circumdata testa
Menia mirentur refugi babilonia parthi
Nam quantum tigris quantum celer ambit orontes
Assiriis quantum populis telluris eoo
Sufficit in regnum subito bellique tumultu
Raptum clausit opus tanti periere labores
Tot potuere manus aut iungere seston abido
Ingestoque solo frixeum elidere pontum
Aut pelopis latis effiren abrumpere regnis
Et ratibus longe flexus donare malee
Aut aliquem mundi quamvis natura negasset
In melius mutasse locum coit area belli
Hic alitur sanguis terras fluxurus in omnes
Hic et thessalice clades libiceque tenentur
Estuat angusta rabies civilis arena
Prima quidem surgens operum structura fefellit
Pompeyum veluti medie qui tutus in arvis
Sicanie rapidum nescit latrare pelorum
Aut vaga cum tethis rutupinaque littora fervent
Unda caledonios fallit turbata britannos
Ut primum vasto septas videt aggere terras
Ipse quoque a tuta deducens agmina petra
Diversis spargit tumulis ut cesaris arma
Laxet et effuso claudentem milite tendat
Ac tantum septi valle sibi vendicat agri
Parva micenee quantum sacrata diane

Distat ab excelsa nemoralis aricia roma
Quoque modo rome prelapsus menia tibris
In mare descendit si nunquam torqueat amnem
Classica nulla sonant iniussaque tela vagantur
Et fit sepe nefas iaculum mittente lacerto
Maior cura duces miscendis abstrahit armis
Pompeium exhauste prebenda ad gramina terre
Que currens attrivit eques gradibusque citatis
Ungula frondentem discussit cornea campum
Belliger attonsis sonipes defessus in arvis
Advectos cum plena ferant presepia culmos
Ore novas poscens moribundus labitur herbas
Et tremulo medios abrumpit poplite gyros
Corpora dum solvit tabes et digerit artus
Traxit iners celum fluvide contagia pestis
Obscuram in nubem tali spiramine nesis
Emittit stigium nebulosis aera saxis
Antraque letiferi rabiem tiphonis anhelant
Inde labant populi celoque paratior unda
Omne pati virus durat viscera ceno
Iam riget atra cutis distentaque lumina rumpit
Igneaque in vultus et sacro fervida morbo
Pestis abit fessumque caput se ferre recusat
Iam magis atque magis preceps agit omnia fatum
Nec medii dirimunt morbi vitamque necemque
Sed languor cum morte venit turbaque cadentum
Aucta lues dum mixta iacent incondita vivis
Corpora nam miseros ultra tentoria cives
Spargere funus erat tamen hos minuere labores
A tergo pelagus pulsusque aquilonibus aer
Littoraque et plene peregrine messe carine
At liber terre spaciosis collibus hostis
Aere non pigro nec inertibus angitur undis
Sed patitur sevam veluti circumdatus arta
Obsidione famem nondum surgentibus altam
In segetem culmis cernit miserabile vulgus
In pecudum cecidisse cibos et carpere dumos
Et foliis spoliare nemus letumque minantes

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] herbas
[illegible] [illegible] flamma [illegible] mersi
[illegible] [illegible] vicos [illegible] sentes
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] monstris
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hostem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] terris
[illegible] petit latebrosa tempora noctis
[illegible] sunto patri cessantibus armis
[illegible] qualis ut latius quam cerno ruinis
[illegible] et impulsis ruptos confringere vallo
Per quo omnes gladios / et qua via cede parata est
Opportuna tempore valle visa propinqui
Quod minimi castella vocant et confraga densis
Arboribus dumeta tegunt / hinc publicus nobis no
Prodigus agmine agit sicut quam ad menia veniet
Hoc simul campus labi subsidio volueris
Hoc corone tibi nostri victoria ferro
Debet pavor allophonos compescat hostes
Quod som valent urbes / cadet ponti
Deducant quo stare loco / qui volueat ferret
Iam docuit ingenuus quam sereno tot tela probat
Hinc pecus volunt inmisse campanis signa
Hinc quasse mittat ictus / lapsum quam minatur
Roborus in parti crebros congerunt aggere ad vota
Iam pompeiane colli super ardua valli
Exigerant aquile / iam mundi mea patebant
Hinc non mille simul turmis ut cessare toto
Insufferat [illegible] victoribus unus
Eripiunt vetuit quam capi super arma ferente
Ac non dum strata signum viresse negant
Gloria vid [illegible] castrorum in plebe micabat
Ante focos rodani [illegible] sanguine multo
Promotus / latius longo gerit [illegible]
Promus ad omne [illegible] / et [illegible] in armis
Tam magnum [illegible] ambulis armis
Sed ubi [illegible] relicto
Hasta fugerunt quo vos pavor imp[illegible] ab egit
Turpis et omnibus ignotus [illegible] armis

Ut famule turpes servitum pectus absque cruore
Terga datis morti cumulo vos desse virorum
Non pudet et bustis interque cadavera queri
Non ira saltem iuvenes pietate remota
Stabitis e cunctis per quos erumperet hostis
Nos sumus electi non parvo sanguine magni
Ista dies ierit peterem felicior umbras
Cesaris in vultu testem hunc fortuna negavit
Pompeyo laudante cadam confringite tela
Pectoris impulsu iugulisque retundite ferrum
Iam longinqua petit pulvis sonitusque ruine
Securasque fragor concussit Cesaris aures
Vincimus o socii veniet qui vindicet arces
Dum morimur movit tantum vox illa furorem
Quantum non primo succendunt classica cantu
Mirantesque virum atque avidi spectare secuti
Scituri iuvenes numero deprensa locoque
An plus quam mortem virtus daret ille ruine
Aggere consistit primumque cadavera plenis
Turribus evolvit subeuntesque obruit hostes
Corporibusque totaeque viro dant tela ruine
Roboraque et moles hosti seque ipse minatur
Nunc sude nunc duro contraria pectora conto
Detrudit murisque et valli summa tenentes
Amputat ense manus caput obterit ossaque saxo
Ac male defensum fragili compage cerebrum
Dissipat alterius flammis crinesque genasque
Succendit strident oculis ardentibus ignes
Ut primum cumulo crescente cadavera murum
Admovere solo non segnior extulit illum
Saltus et in medias iecit super arma catervas
Quam per summa rapit celerem venabula pardum
Tunc densos inter cuneos compressus et omni
Vallatus bello vincit quem respicit hostem
Iamque hebes et crasso non asper sanguine mucro
Percussum Sceve frangit non vulnerat hostem
Perdidit ensis opus frangit sine vulnere membra

Illum tota petit moles illum omnia tela
Nulla fuit non certa manus non lancea felix
Parque novum fortuna videt concurrere bellum
Atque virum fortis crebris sonat ictibus umbo
Et galee fragmenta cave compressa perurunt
Tempora nec quicquam nudis vitalibus obstat
Iam preter stantes in summis ossibus hastas
Quid nunc vesani iaculis levibusque sagittis
Perditis hesuros numquam vitalibus ictus
Hunc aut tortilibus vibrata falarica nervis
Obruat aut vasti muralia pondera saxi
Hunc aries ferro balistaque limine porte
Promoveat stat non fragilis pro Cesare murus
Pompeiumque tenet iam pectora non tegit armis
Ac veritus credi clipeo levaque vacasse
Aut culpa vixisse sua tot vulnera belli
Solus obit densamque ferens in pectore silvam
Iam gradibus fessis in quem cadat eligit hostem
Par pelagi monstris Libice sic belua terre
Sic Libicus densis elephas oppressus ab armis
Omne repercussum squalenti missile tergo
Frangit et herentes mota cute discutit hastas
Viscera tuta latent penitus citraque cruorem
Confixe stant tela fere tot facta sagittis
Tot iaculis una non explent vulnera mortem
Dictea procul ecce manu Gortinis harundo
Tenditur in Scevam que voto certior omni
In caput atque oculi levum descendit in orbem
Ille moras ferri nervorum et vincula rumpit
Affixam vellens oculo pendente sagittam
Intrepidus telumque suo cum lumine calcat
Pannonis haud aliter post ictum sevior ursa
Cum iaculum parva Libis amentavit habena
Se rotat in vulnus telumque irata receptum
Impetit et secum fugientem circuit hastam
Perdiderat vultum rabies stetit imbre cruento
Informis facies letus fragor ethera pulsat
Victorum maius non ullo e sanguine pulso

Pandia nos facie et gemini in cesare vinci
Tecte tegens alta suppressum mente furorem
Dixit et a voltu penitus virtute remota
Parcite ait cives procul hinc avertite ferrum
Collatura mee nil sunt iam vulnera morti
Non eget ingestis sed vulsis pectore telis
Tollite et in magni viventem ponite castris
Hoc vestro prestate duci sic sceva relicti
Cesaris exemplum potius quam mortis honeste
Credidit infelix simulatis vocibus aulus
Nec vidit recto gladium mucrone tenentem
Membraque captivi pariter laturus et arma
Fulmineum mediis excepit faucibus ensem
Incaluit virtus atque una cede refectus
Solvat ait penas scevam quicumque subactum
Speravit pacem gladio si querit ab isto
Magnus adorato summittat cesare signa
An similem vestri segnemque ad fata putastis
Pompeii vobis minor est cause que senatus
Quam mihi mortis amor simul hec effatus et altus
Cesareas pulvis testatur adesse cohortes
Dedecus hic belli magno crimenque remisit
Ne solum tote fugerent te sceva caterve
Subducto qui marte ruis nam sanguine fuso
Vires pugna dabat labentem turba suorum
Excipit atque humeris defectum imponere gaudet
Ac velut inclusum perfosso in pectore numen
Et vivam magne speciem virtutis adorant
Telaque confixis certant avellere membris
Exornantque deos ac nudum pectore martem
Armis sceva tuis felix hoc nomine fame
Si tibi durus hiber aut si tibi terga dedisset
Cantaber exiguis aut longis teutonus armis
Non tu bellorum spoliis ornare tonantis
Templa potes non tu letis ululare triumphis
Infelix quanta dominum virtute parasti
Nec magis hac magnus castrorum parte repulsus
Intra claustra piger dilato marte quievit

Iam mare lassabat cum se tollentibus undis
Frangentes fluctus scopulos ferit aut latus alti
Montis adest seramque sibi parat unda ruinam
Hinc vicina petens placido castella profundo
Incursu gemini martis rapit agmine late
[illegible] et [illegible] tentoria campo
[illegible] iuvat permissa videre terre
Sic pleno padus ore tumens super aggere tutas
Excurrit ripas et totos concutit agros
Succubuit si qua tellus cumulumque furentem
Undarum non passa ruit / tum flumine toto
Transit / et ignotos aperit sibi gurgite campos
Illos terra fugit dominos his rura colonis
Accedunt donante pado / vix prelia Caesar
Senserat elatus specula quem prodidit ignis
Invenit impulsos presso iam pulvere muros
Frigidaque veteris deprendit signa ruine
Accendit pax ipsa loci movitque furorem
Pompeiana quies / et victo Caesare somnus
Ire vel in clades properat dum gaudia turbet
Torquato ruit inde minax qui Caesaris arma
Segnius haud vidit quam malo nauta tremente
Omnia subducit Circee vela procella
Agminaque interius muro breviore recepit
Densius ut parva disponeret arma corona
Transierat primi Caesar munimina valli
Cum super e totis emisit collibus agmen
Effuditque acies obseptum Magnus in hostem
Non sic Henneis habitans in vallibus horret
Enceladum spirante notho / cum tota cavernas
Egerit et torrens in campos defluit Ethna
Caesaris ut miles glomerato pulvere victus
Ante aciem ceca trepidus sub nube timoris
Hostibus occurrit fugiens inque ipsa pavendo
Fata ruit totus mitti civilibus armis
Usque vel in pacem potuit cruor ipse furentes
Dux tenuit gladios / felix ac libera legum
Roma fores iurisque tui vicisset in illo
Si tibi Sulla loco dolet heu semperque dolebit

Et scelerum esset prodesset tibi Roma
Tantum quod pugnasse pro [illegible] tessala fata
Non ytice libie clades hyspania munde
Flesset et infando pollutus sanguine nilus
Nobilius phario gestasset rege cadaver
Nec iuba marmoricas pressisset nudus arenas
Penorum que umbras placasset sanguine fuso
Scipio nec sancto caruisset vita catone
Vltimus esse dies potuit tibi roma malorum
Exire e mediis potuit farsalia fatis
Deserit averso possessam numine sedem
Cesar et emathias lacero petit agmine terras
Arma secuturum soceri quacumque fugasset
Temptarunt sui comites devertere magnum
Hortatu patrias sedes atque hoste vacantes
Ausoniam peteret nunquam me cesaris inquit
Exemplo reddam patrie nunquam que videbit
Me nisi dimisso redeuntem milite roma
Hesperiam potui motu surgente tenere
Si vellem patriis aciem committere templis
Ac medio pugnare foro dum bella relegem
Extremum scithici transcendam frigoris orbem
Ardentes que plagas victor tibi roma quietem
Eripiam qui ne premerent te prelia fugi
Ha potius ne quid bello patiaris in isto
Te cesar putat esse suam sic fatus in ortus
Phebeos convertit iter terre que secutus
Devia qua vastos aperit candavia saltus
Contigit emathiam bello quam fata parabant
Thessaliam qua parte diem brumalibus horis
Attollit tytan rupes ossea coercet
Cum per summa poli phebum trahit altior estas
Pelion opponit radiis nascentibus umbras
At medios ignes celi rapidi que leonis
Solsticiale caput nemorosus submovet othris
Excipit adversos zephiros et yp yapiga pindus
Et maturato precidit vespere lucem
Nec metuens ymi boream habitator olimpi
Lucentem totis ignorat noctibus arcton

Hos inter montes media qui valle premuntur
Perpetuis quondam latuere paludibus agri
Flumina dum campi retinent nec pervia tempe
Dant aditus pelagi stagnumque implentibus unum
Crescere cursus erat post quam discessit olimpo
Herculea gravis ossa manu subiteque ruinam
Sensit aque nereus melius mansura sub undis
Emathis equorei regnum farsalus achillis
Eminet et prima rethea littora pinu
Que tetigit phylace pteleos que dorion ira
Flebile pieridum trachin pretioque nephande
Lampados herculeis fortis melibea pharetris
Atque olim larissa potens ubi nobile quondam
Nunc super argos arant veteres ubi fabula thebas
Monstrat echionas ubi quondam pentheos exul
Colla caputque ferens supremo tradidit igni
Questa quod hec solum nato rapuisset agave
Ergo abrupta palus multos discessit in amnes
Purus in occasum parvi sed gurgitis eas
Ionio fluit inde mari nec fortior undis
Labitur avecte pater ysidis et tuus oeneu
Pene gener crassis oblimat echinadas undis
Et meleagream maculatus sanguine nessi
Evenos calidona secat ferit amne citato
Maliacas sperchios aquas et flumine puro
Irrigat amphrisos famulantis pascua phebi
Quique nec humentes nebulas nec rore madentem
Aera nec tenues ventos suspirat anauros
Et quisquis pelago per se non cognitus amnis
Peneo donavit aquas it gurgite rapto
Apidanos numquamque celer nisi mixtus enipheus
Excipit azopos cursus phenixque melasque
Solus in alterius nomen cum venerit unde
Defendit titaresus aquas lapsusque superne
Gurgite penei pro siccis utitur arvis
Hunc fama est stigiis manare paludibus amnem
Et capitis memorem fluvii contagia vilis
Nolle pati superumque sibi servare timorem
Ut primum emissis patuerunt amnibus arva

Pignoris latices despexit vomere sulcos
Hoc lelegum dextra pressum descendit aratrum
Eolides dolopesque solum rupere coloni
Et magnetas equis minie gens cognita remis
Illic semiferos ixionidas centauros
Feta pelethroniis nubes effudit in antris
Aspera te pholoes frangentem moniche saxa
Teque sub ethoo torquentem vertice silvas
Rhoete ferox quas vix boreas inverteret ornos
Hospes et alcidae magni phole teque per amnem
Improbe lerneas vector passure sagittas
Teque senex chiron gelido qui sidere fulgens
Impetis emonio maiorem scorpion arcu
Hac tellure feri micuerunt semina martis
Primus ab equorea percussis cuspide saxis
Thessalicus sonipes bellis feralibus omen
Exsiluit primus calibem frenosque momordit
Spumavitque novis lapithe domitoris habenis
Prima fretum scindens pegaseo litore pinus
Terrenum ignotas hominem proiecit in undas
Primus thessalice rector telluris ionus
In formam calide percussit pondera masse
Fudit et argentum flammis aurumque moneta
Fregit et immensis coxit fornacibus era
Illic quod populos scelerata impegit in arma
Divitias numerare datum est hinc maximus serpens
Descendit phyton cirreaque fluxit in arva
Unde et thessalice veniunt ad phytia laurus
Impius hinc prolem superis inmisit aloeus
Inseruit celsis prope se cum pelion astris
Sideribusque vias incurrens abstulit ossa
Hac ubi damnata fatis tellure locarunt
Castra duces cunctos belli presaga futuri
Mens agitat summique gravem discriminis horam
Adventare palam est propius iam fata moveri
Degeneres animi trepidant peioraque versant
Ad dubios pauci presumpto robore casus
Spem quoque metumque ferunt turbe sed mixtus inerti

Sextus erat magno proles indigna parenti
Qui mox sileis exul grassatus in vndis
Polluit equoreos siculus pirata triumphos
Qui stimulante metu fati prenoscere cursus
Impatiensque more venturis omnibus eger
Non tripodas deli non phitia consulit antra
Nec quesisse libet primis quid frugibus altrix
Ere iouis dodona sonet quis noscere fibra
Fata queat quis prodat aues quis fulgura
Seruet et assiria scrutetur sidera cura celi
Aut si quid tacitum sed fas erat ille supernis
Detestanda deis seuorum archana magorum
Nouerat et tristes sacris feralibus aras
Umbrarum ditisque fidem miseroque liquebat
Scire parum superos vanum seuumque furorem
Adiuuat ipse locus vicinaque menia castris
Hemonidum ficti quas nulla licentia monstri
Transierat quarum quicquid non creditur ars est
Thessala quin etiam tellus herbasque nocentes
Rupibus ingenuit sensuraque saxa canentes
Archana ferale magos ibi plurima surgunt
Vim factura deis et terris hospita colchis
Legit in hemoniis quas non aduexerat herbas
Impia tot populis tot surdas gentibus aures
Celicolum dire conuertunt carmina gentis
Vna per ethereos exit vox illa recessus
Verbaque ad inuitum perfert cogentia numen
Quod non cura poli celique volubilis vnquam
Auocat infandum tetigit cum sidera murmur
Tunc babilon persea licet secretaque memphis
Omne vetustorum soluat penetrale magorum
Abducat superos alienis thessalis aris
Carmine thessalidum dura in precordia fluxit
Non fatis adductus amor flammisque seueri
Illicitis arsere senes nec noxia tantum
Pocula proficiunt aut cum turgentia suco
Frontis amature subducunt pignora fete
Mens hausti nulla sanie polluta veneni

Excantata perit quos non concordia mixti
Illegat ulla thori blandeque potentia forme
Traxerunt torti magica vertigine fili
Cessavere vices rerum dilataque longa
Hesit nocte dies legi non paruit ether
Torpuit et preceps audito carmine mundus
Axibus et rapidis impulsos iupiter urgens
Miratur non ire polos nunc omnia complet
Imbribus et calido producunt nubila phebo
Et tonat ignaro celum iove vocibus hisdem
Humentes late nebulas nimbosque solute
Excussere comis ventis cessantibus equor
Intumuit rursus vetitum sentire procellas
Conticuit turbante noto puppesque ferentes
In ventum tumuere sinus de rupe pependit
Abscissa fluvius torrens amnisque moveret
Non qua pronus erat nilum non extulit estas
Meander direxit aquas rodanumque morantem
Precipitavit arar submisso vertice montes
Explicuere iugum nubes suspexit olimpus
Solibus et nullis scithie cum bruma rigeret
Demaduere nives impulsam sidere tetim
Repulit hemonium defenso littore carmen
Terra quoque inmote concussit ponderis axem
Et medium vergens titubavit nisus in orbem
Tante molis onus percussum voce recessit
Prospectumque dedit circumlabentis olimpi
Omne potens animal leti genitumque nocere
Et pavet hemonias et mortibus instruit artes
Has avide tigres et nobilis ira leonum
Ore fovent blando gelidos his explicat orbes
Inque pruinoso coluber distenditur arvo
Viperei coeunt abrupto corpore nodi
Humanoque cadit serpens afflata veneno
Quis labor hic superis cantus herbasque sequendi
Spernendique timor cuius commercia pacti
Obstrictos habuere deos parere necesse est
An iuvat ignota tantum pietate merentur

An tacitis valuere minis hoc iuris in omnes
Est illis superos an habent hec carmina certum
Imperiosa deum qui mundum cogere quicquid
Cogitur ipse potest illic et sidera primum
Precipiti deducta polo phebeque serena
Non aliter diris verborum obsessa venenis
Palluit et nigris terrenisque ignibus arsit
Quam si fraterna prohiberet ymagine tellus
Insereretque suas flammis celestibus umbras
Et patitur tantos cantu depressa labores
Donec suppositas propior despumet in herbas
Hos scelerum ritus hec dira carmina gentis
Effera damnarat nimie pietatis erictho
Inque novos ritus pollutam duxerat artem
Illa namque nefas urbis summittere tecto
Aut laribus ferale caput desertaque busta
Incolit et tumulos expulsis obtinet umbris
Grata deis herebi cetus audire silentum
Nosse domos stygias archanaque ditis operti
Pheda situ macies celoque ignota sereno
Terribilis stygio facies pallore gravatur
Impexis onerata comis si nimbus et atre
Sidera subducunt nubes tunc thessala nudis
Egreditur bustis nocturnaque fulmina captat
Semina fecunde segetis calcata perussit
Et non letiferas spirando perdidit auras
Nec superos orat nec cantu supplice numen
Auxiliare vocat nec fibras illa litantis
Novit funereas aris imponere flammas
Gaudet et accensos rapuitque tumulo sepulcro
Omne nefas superi prima iam voce precantis
Concedunt carmenque timent audire secundum
Viventes animas et adhuc sua membra regentes
Infodit busto fatis debentibus annos
Mors invita subit perversa funera pompa
Retulit a tumulis fugere cadavera letum
Fumantes iuvenum cineres ardentiaque ossa
E mediis rapit illa rogis ipsamque parentes

Quam tenuere facem nigroque volancia fumo
Feralis fragmenta tori vestesque fluentes
Colligit in cineres et olentes membra favillas.
Ast ubi servantur saxis quibus intimus humor
Ducitur et tracta durescunt tabe medulle
Corpora tunc omnes avide desevit in artus
Immergitque manus oculis gaudetque gelatos
Effodisse orbes et sicce pallida rodit
Excrementa manus laqueum
Ore suo rupit pendencia corpora carpsit
Abrasitque cruces percussaque viscera nimbis
Vulsit et incoctas admisso sole medullas
Insertum manibus chalibem nigramque per artus
Stillantis tabi saniem virusque coactum
Sustulit et nervo morsus retinente pependit
Et quodcumque iacet nuda tellure cadaver
Ante feras volucresque sedet nec carpere membra
Vult ferro manibusque suis morsusque luporum
Expectat siccis raptura a faucibus artus
Nec cessant a cede manus si sanguine vivo
Est opus erumpat iugulo qui primus aperto
Nec refugit cedes vivum si sacra cruorem
Extaque funeree poscunt trepidancia mense
Vulnere si ventris non qua natura vocabat
Extrahitur partus calidis ponendus in aris
Et quociens sevis opus est ac fortibus umbris
Ipsa facit manes hominum mors omnis in usu est
Illa gene florem primevo corpore vulsit
Illa comam leva morienti abscidit ephebo
Sepe etiam caris cognato in funere dira
Thessalis incubuit membris atque oscula figens
Truncavitque caput compressaque dentibus ora
Laxavit siccoque herentem gutture linguam
Premordens gelidis infudit murmura labris
Archanumque nefas stigias mandavit ad umbras
Hanc ut fama loci Pompeio prodidit alta
Nocte poli Titan medium quo tempore ducit
Sub nostra tellure diem deserta per arva

Carpit iter fidi scelerum suetique ministri
Effractos circum tumulos ac busta vagati
Conspexere procul prerupta in caute sedentem
Qua iuga devexus pharsalica porrigit hemus
Illa magis magicisque deis incognita verba
Temptabat carmenque novos fingebat in usus
Namque timens ne mars alium vagus iret in orbem
Emathis et tellus tam multa cede careret
Pollutos cantu dirisque venefica succis
Conspersos vetuit transmittere bella philippos
Tot mortes habitura suas usuraque mundi
Sanguine cesorum truncare cadavera regum
Sperat et hesperie cineres avertere gentis
Ossaque nobilium tantosque acquirere manes
Hic ardor solusque labor quid corpore magni
Proiecto rapiat quos cesaris involet artus
Quam prior affatur pompey ignava propago
Decus hemonidum populis que pandere fata
Queque suo ventura potes devertere cursu
Te precor ut certum liceat mihi noscere finem
Quem belli fortuna paret non ultima turbe
Pars ego romane magni clarissima proles
Vel dominus rerum vel tanti funeris heres
Mens dubiis percussa pavet rursusque parata est
Certos ferre metus hoc casibus eripe iuris
Ne subiti cecique ruant vel numina torque
Vel tu parce deis et manibus exprime verum
Elisias reserans sedes ipsamque vocatam
Quos petat e nobis mortem tibi coge fateri
Non humilis labor est dignum quod querere cures
Vel tibi quo tanti preponderet alea fati
Impia letatur vulgate nomine fame
Thessalis et contra si fata minora moveres
Pronum erat o iuvenis quos velles inquit in actus
Invitos prebere deos conceditur arti
Unam cum radiis presserunt sidera mortem
Inferre moras et quamvis fecerit omnis

Extra sive medios herbis abrumpimus annos
At simul a prima descendit origine mundi
Causarum series atque omnia fata laborant
Si quicquid mutare velis uno que sub ictu
Stat genus humanum tunc thessala turba fatemur
Plus fortuna potest sed si praenoscere casus
Contentus facilesque aditus multique patebunt
Ad verum tellus nobis etherque chaosque
Equora que et campi rodopeya que saxa loquentur
Sed pronum cum tanta novae sit copia mortis
Ut modo defuncti tepidique cadaveris ora
Plena voce sonent nec membris sole perustis
Auribus incertum feralis strideat umbra
Dixerat et noctis geminatis arte tenebris
Mestum tecta caput squalenti nube pererrat
Corpora cesorum tumulis proiecta negatis
Continuo fugere lupi fugere revulsis
Unguibus impaste volucres dum thessala vatem
Eligit et gelidas leto scrutata medullas
Pulmonis rigidi stantes sine vulnere fibras
Invenit et vocem defuncto in corpore querit
Fata peremptorum pendent iam multa virorum
Quem superis revocasse velit si tollere totas
Temptasset campis acies et reddere bello
Cessissent leges herebi monstro que potenti
Extractus stygio populus pugnasset averno
Electum tandem traiecto gutture corpus
Ducit et inserto laqueis feralibus unco
Per scopulos miserum trahitur per saxa cadaver
Victurum montisque cavi quem tristis erictho
Damnarat sacris alta sub rupe locatur
Haud procul a ditis cecis depressa cavernis
In preceps subsedit humus quam pallida pronis
Urget silva comis et nullo vertice celum
Suspiciens phebo non pervia taxus opacat
Marcentes intus tenebre pallensque sub antris
Longa nocte situs numquam nisi carmine factum
Lumen habet non tenarys sic faucibus aer

Sedit iners mersum medii confine tacetis
Ac ma quo non metuunt emittere manes
Vim faciat fatis dubium est quod traxerit illuc
Aspiciat Stygias an quod descenderit umbras
Discolor et vario furialis cultus amictu
Induitur vultusque aperitur crine remoto
Et coma vipereis substringitur horrida sertis
Ut pavidos iuvenis comites ipsumque trementem
Conspicit exanimi defixum lumina vultu
Ponite ait trepida conceptos mente timores
Iam nova iam vera reddetur vita figura
Ut quamvis pavidi possint audire loquentem
Si vero Stygios lacus ripamque sonantem
Ostendam si me presente videri
Eumenides possent villosaque colla colubris
Cerberus excutiens et vincti terga gigantes
Quis timor ignavi metuentes cernere manes
Pectora tunc primum ferventi sanguine supplet
Vulneribus laxata novis taboque medullas
Abluit et virus large lunare ministrat
Huc quicquid fetu genuit natura sinistro
Miscetur non spuma canum quibus unda timori
Viscera non lincis non dire nodus hyene
Defuit et cervi pasti serpente medulla
Non puppim retinens euro tendente rudentes
In mediis echenis aquis oculique draconum
Queque sonant feta tepefacta sub alite saxa
Non arabum volucer serpens innataque rubris
Equoribus custos preciose vipera conche
Aut viventis adhuc libie membrana ceraste
Aut cinis eoa positi fenicis in ara
Quo postquam viles et habentes nomina pestes
Contulit infando saturatas carmine frondes
Et quibus os dirum nascentibus inspuit herbas
Addidit et quicquid mundo dedit ipsa veneni
Tunc vox letheos cunctis pollentior herbis
Excantare deos confundit murmura primum

Dissona et humane multum discordia lingue
Latratus habet illa canum gemitusque luporum
Quod trepidus bubo quod strix nocturna queruntur
Quod stridunt ululant quod [illegible]
Exprimit et planctus illise cautibus unde
Silvarumque sonum fracteque tonitrua nubis
Tot rerum vox una fuit mox cetera cantu
Explicat hemonio penetratque in tartara lingua
Eumenides stigiumque nephas p[illegible]
Et chaos innumeros avidum confundere mundos
Et rector terre quem longa in secula torquet
Mors dilata deum stix et quos nulla meretur
Thessalis helizy celum matremque perosa
Persephone nostreque hecates pars ultima per quam
Manibus et michi sunt tacite commercia lingue
Ianitor et sedis laxe qui viscera sevo
Spargis nostra cani repetitaque fila sororum
Tracture tuque o flagrantis portitor unde
Iam lassate senex ad me redeuntibus umbris
Exaudite preces si vos satis ore nefando
Pollutoque voco si numquam hec carmina fibris
Humanis ieiuna cano si pectora plena
Sepe dedi iam calido prolata cerebro
Si quisquam vestris caput exta que lancibus infans
Imposuit victurus erat parate precanti
Non in tartareo latitantem poscimus antro
Assuetamque diu tenebris modo luce fugata
Descendentem animam primo pallentis hiatu
Heret adhuc horci licet has exhauriat herbas
Ad manes ventura semel ducis omina nato
Pompeyana canat nostri modo militis umbra
Si bene de vobis civilia bella merentur
Hec ubi fata caput spumantiaque ora levavit
Aspicit astantem proiecti corporis umbram
Exanimes artus invisaque claustra timentem
Carceris antiqui pavet ire in pectus apertum
Visceraque et ruptas letali vulnere fibras
A miser extremum cui mortis munus inique

Eripitur non posse mori miratur Ericto
Has fatis licuisse moras irataque morti
Verberat inmotum viuo serpente cadauer
Et que cauas terre quas egit carmine rimas
Manibus illatrat regnique silentia rumpit
[illegible]
[illegible]
[illegible] nomine vero
[illegible] canes in luce superna
[illegible] per busta sequar per funera custos
[illegible] tumulis abigam vos omnibus vrnis
Te[illegible] deis ad quos alio procedere voltu
Ficta soles hecate pallenti tabida forma
Ostendam faciemque herebi mutare vetabo
Eloquar immenso terre sub pondere que te
Contineant ethnea dapes quo federe mestum
Regem noctis ames que te contagia passam
Noluerit reuocare ceres tibi pessime mundi
Arbiter inmittam ruptis titana cauernis
Et subito feriere die paretis an ille
Compellandus erit quo numquam terra vocato
Non concussa tremit qui gorgona cernit apertam
Verberibusque suis trepidam castigat herinnim
Indespecta tenet vobis qui tartara cuius
Vos estis superi stigias qui peierat vndas
Protinus astrictus caluit cruor atraque fouit
Vulnera et in venas extremaque membra cucurrit
Percusse gelido trepidant sub pectore fibre
Et noua desuetis subrepens vita medullis
Miscetur morti tunc omnis palpitat artus
Tenduntur nerui nec se tellure cadauer
Paulatim per membra leuat terraque repulsum est
Erectumque semel distento lumina rictu
Nudantur nondum facies viuentis in illo
Iam morientis erat remanet pallorque rigorque
Et stupet illatus mundo sed murmure nullo
Ora astricta sonant vox illi lingua que tantum
Responsura datur dic inquit thessala magna

Quod iubeo mercede tua nam vera locutum
Immunem toto mundi prestabimus evo
Artibus hemoniis / tali tua membra sepulcro
Talibus exuram stigio cum carmine silvis
Ut nullos cantata magos exaudiat umbra
Sit tanti vixisse iterum nec verba nec herbe
Audebunt longe somnum tibi solvere lethes
A me morte data tripodas vatesque deorum
Sors obscura tenet certus discedat ab umbris
Quisquis vera petit dureque oracula mortis
Fortis adit nec parce precor da nomina rebus
Da loca da vocem qua mecum fata loquantur
Addidit et carmen quo quicquid consulit umbra
Scire dedit mestum fletu manante cadaver
Tristia non equidem parcarum stamina dixit
Aspexi tacite revocatus ab aggere ripe
Quod tamen e cunctis michi noscere contigit umbris
Effera romanos agitat discordia manes
Impiaque infernam ruperunt arma quietem
Elisias alii sedes ac tartara mesta
Diversi liquere duces quid fata pararent
Hy fecere palam tristis felicibus umbris
Vultus erat vidi decios natumque patremque
Lustrales animas bellis flentemque camillum
Et curios sullam de te fortuna querentem
Deplorat libicis perituram scipio terris
Infaustam sobolem maior cartaginis hostis
Non servituri meret catho fata nepotis
Solum te consul depulsis prime tyrannis
Brute pias inter gaudentem vidimus umbras
Abruptis catilina minax fractisque cathenis
Exultat mariique truces nudique cethegi
Vidi ego letantes popularia nomina drusos
Legibus immodicos ausosque ingentia grachos
Eternis calibus nodis et carcere ditis
Constricte plausere manus camposque piorum
Poscit turba nocens regni possessor inertis
Pallentes aperit sedes / abruptaque saxa

Asserit et durum vinclis adamanta paratque
Penam victori refer hec solacia tecum
O iuvenis placido manes patremque domumque
Expectare sinu regnique in parte serena
Pompeyis servare locum nec gloria parve
Sollicitet te vite veniet qua misceat omnes
Hora duces properate mori magnoque superbi
Quamvis e parvis animo descendite bustis
Et Romanorum manes calcate deorum
Quem tumulum Nili quem Tybridis abluat unda
Queritur et ducibus tantum de funere pugna est
Tu fatum ne quere tuum cognoscere Parce
Me reticente dabunt tibi certior omnia vates
Ipse canet Siculis genitor Pompeyus in arvis
Ille quoque incertus quo te vocet unde repellat
Quas iubeat vitare plagas vel sydera mundi
Europam miseri Libiamque Asiamque timete
Distribuit tumulos vestris fortuna triumphis
O miseranda domus toto nil orbe videbis
Tucius Emathia. Sic postquam fata peregit
Stat vultu mestus tacito mortemque reposcit
Carminibus magicis opus est herbisque cadaver
Ut cadat et nequeunt animam sibi reddere fata
Consumpta iam lege semel tunc robore multo
Extruit illa rogum venit defunctus ad ignem
Accensa iuvenem positum strue liquit Ericto
Tandem passa mori Sextoque ad castra parentem
It comes et celo lucis ducente colorem
Dum ferrent tutos intra tentoria gressus
Iussa tenere diem densas nox prestitit umbras

SEgnior occeano quam lex eterna vocabat
Luctificus Titan numquam magis ethera contra
Egit equos cursumque polo rapiente retorsit
Defectusque pati voluit rapteque labores
Lucis et attraxit nubes non pabula flammis
Sed ne Thessalico purus luceret in orbe
At nox felicis magni pars ultima vite
Sollicitos vana decepit ymagine somnos

Nam pompeiani visus sibi sede theatri
Innumeram effigiem romane cernere plebis
Attollique suum letis ad sidera nomen
Vocibus et plausu cuneos certare sonantes
Qualis erat populi facies clamorque faventis
Olim cum iuvenis primique etate triumphi
Post domitas gentes quas torrens ambit hiberus
Et quecumque fugax sertorius impulit arma
Vespere pacato pura venerabilis eque
Quam currus ornante toga plaudente senatu
Sedit adhuc romanus eques seu fine bonorum
Anxia venturis ad tempora leta refugit
Sive per ambages solitas contraria visis
Vaticinata quies magni tulit omina planctus
Seu vetito patrias ultra tibi cernere sedes
Sic romam fortuna dedit / ne rumpite somnos
Castrorum vigiles / nullas tuba verberat aures
Crastina dira quies et ymagine mesta diurna
Undique funestas acies feret undique bellum
Unde pares somnos populus noctemque beatam
O felix si te vel sic tua roma videret
Donassent utinam superi patrieque tibique
Unum magne diem / quo fati certus uterque
Extremum tanti fructum raperetis amoris
Tu velut ausonia vadis moriturus in urbe
Illa rati semper de te sibi conscia voti
Hoc scelus haud umquam fatis herere putavit
Sic se dilecti tumulum quoque perdere magni
Te mixto flesset luctu iuvenisque senexque
Iniussusque puer lacerasset crine soluto
Pectora femineum ceu bruti funere vulgus
Nunc quoque tela licet paveant victoris iniqui
Nunciet ipse licet cesar tua funera flebunt
Sed dum thura ferunt dum laurea serta tonanti
O miseri quorum gemitus edere dolorem
Qui te non pleno pariter planxere theatro
Vicerat astra iubar cum mixto murmure verba
Castrorum fremuit fatisque trahentibus orbem

[illegible]ma petit pugne instantia pro maxima [illegible]
[illegible]a totum vesperadum tentoria circum
[illegible] dure pugne magnoque accensa tumultu
[illegible] vicine [illegible] admovere horas
Dira subit rabies sua quisque ac publica fata
[illegible] cupit [illegible] pavidusque vocatur
Ac nimium patiens soceri Pompeius et orbis
[illegible] regno qui tot simul undique gentes
[illegible] sui vellet pacemque timeret
[illegible] reges populique queruntur eoi
Bella trahi patriaque procul tellure teneri
Hoc placet o superi cum vobis vertere cuncta
Propositum nostris erroribus addere crimen
Cladibus irruimus nocituraque poscimus arma
In pompeyanis votum est pharsalia castris
Cunctorum voces romani maximus auctor
Tullius eloquii cuius sub iure togaque
Pacificas sevas tremuit Cathilina secures
Pertulit iratus bellis cum rostra forumque
Optaret passus tam longa silencia miles
Addidit invalide robur facundia cause
Hoc pro tot meritis solum te magne precatur
Uti se fortuna velis proceresque tuorum
Castrorum regesque tui cum supplice mundo
Affusi vinci socerum patiare rogamus
Humani generis tam longo tempore bellum
Cesar erit merito pompeyum vincere lente
Gentibus indignum est te transcurrente subactis
Quo tibi fervor abit aut quo fiducia fati
De superis ingrate times causamque senatus
Credere diis dubitas ipse tua signa revellent
Prosilientque acies pudeat vicisse coactum
Si duce te iusso si nobis bella geruntur
Sit iuris quocumque velint concurrere campo
Quid mundi gladios a sanguine cesaris arces
Vibrant tela manus vix signa morantia quisquam
Expectat propera ne tua classica linquant
Scire senatus avet miles te magne sequatur

In comes ingemuit que rector sensitque deorum
Esse dolos et fata sue contraria menti
Si placet hoc inquit cunctis si milite magno
Non duce tempus eget nil ultra fata morabor
Involvat populos una fortuna ruina
Sitque hominum magne lux ista novissima parti
Testor roma tamen magnum quo cuncta perirent
Accepisse diem potuit tibi vulnere nullo
Stare labor belli potui sine cede subactum
Captivumque ducem romane tradere paci
Quis furor o ceci scelerum civilia bella
Gesturi metuunt ne non cum sanguine vincant
Abstulimus terras exclusimus equore toto
Ad prematuras segetum ieiunia rapinas
Cogimus compulimusque votis optare optantique hosti
Ut mallent sterni gladiis mortemque suorum
Permiscere meis belli magna pars peracta est
His quibus effectum est ne pugnam tiro paveret
Si modo virtutis stimulis ireque calore
Signa petunt multos in summa pericula misit
Venturi timor ipse mali fortissimus ille est
Qui promptus metuenda pati si comminus instent
Et differre potest placet hec tam prospera rerum
Tradere fortune gladiis permittere mundi
Discrimen pugnare ducem quam vincere malunt
Res mihi romanas dederas fortuna regendas
Accipe maiores et ceco in marte tuere
Pompeii nec crimen erit nec gloria bellum
Vincis apud superos votis me cesar iniquis
Pugnatur quantum scelerum quantumque malorum
In populos lux ista feret quot regna iacebunt
Sanguine romano quam turbidus ibit enipeus
Prima velim caput hoc funesti lancea belli
Si sine momento rerum partisque ruina
Casurum est feriat neque enim victoria magno
Letior aut populis invisum hac clade peracta
Aut hodie pompeius erit miserabile nomen
Omne malum victi quod sors feret ultima rerum

Tam nephas victore erit sic fatur et arma
Permittit populis frenosque furentibus ira
Laxat et ut victus violento navita choro
Dat regimen ventis ignavumque arte relicta
Puppis onus trahitur trepido confusa tumultu
Castra fremunt animique truces sua pectora pulsant
Ictibus incertis multorum pallor in ore
Mortis venture est faciesque simillima fato
Advenisse diem qui fatum rebus in evum
Conderet humanis et queri Roma quid esset
Illo marte palam est sua quisque pericla nescit
Attonitus maiore metu quis littora ponto
Obruta quis summis cernens in montibus equor
Ethereaque in terras deiecto sole cadentem
Tot rerum finem timeat sibi non vacat ullos
Pro se ferre metus urbi magnoque timetur
Nec gladiis habuere fidem nisi cautibus asper
Exarsit mucro tunc omnis lancea saxo
Erigitur tendunt nervis melioribus arcus
Cura fuit lectis pharetras implere sagittas
Auget eques stimulos frenorumque arctat habenas
Si liceat superis hominum conferre labores
Non aliter phlegra rabidos tollente gigantes
Martius incaluit siculis in incudibus ensis
Et rubuit flammis iterum neptunia cuspis
Spiculaque extenso pean phitone recoxit
Pallas gorgoneos diffudit in egida crines
Pallenea iovi mutavit fulmina ciclops
Non tamen abstinuit venturos prodere casus
Per varias fortuna notas nam thessala rura
Cum peterent totus venientibus obstitit ether
Inque oculos hominum fregerunt fulmina nubes
Adversasque faces immensoque igne columnas
Et trabibus mixtis avidos phitonas aquarum
Detulit atque oculos ingesto fulmine clausit
Detulit atque oculos ingesto fulmine clausit
Excussit cristas galeis capulosque solutis
Perfudit gladiis ereptaque pila liquavit

Aetheriosque nocens fumauit sulphure ferrum
Nec non innumero cooperta examine signa
Vixque terrupte maiori pondere pressum
Signiferi mersere caput rorantia fletu
Vsque ad thessaliam romana et publica signa
Admotus superis discussa fugit ab ara
Thaurus et emathios preceps se iecit in agros
Nullaque funestis inuenta est victima sacris
At tu quos scelerum superos quas rite vocasti
Eumenidas cesar stigii que numina regni
Infernique nephas et mersos nocte furores
Impia tam seue gesturus bella litasti
Iam dubium monstrisne deum nimione pauore
Crediderunt multos gemere visus olimpo
Pindus et abruptis mergi conuallibus hemus
Edere nocturnas belli pharsalia voces
Ire per ossam rapidus boebeida sanguis
Inque vicem vultus tenebris mirarier aptos
Et pallere diem galeisque incumbere noctem
Defunctosque patres et cunctas sanguinis umbras
Ante oculos volitare suos sed mentibus unum
Hoc solamen erat quod voti turba nephandi
Conscia que patrum iugulos que pectora fratrum
Sperabat gaudet monstris mentisque tumultu
Atque omen scelerum subitos putat esse furores.
Quid mirum populos quos lux extrema premebat
Limphato trepidasse metu presagia malorum
Si data mens homini est tyrius qui gadibus hospes
Adiacet armeniumque bibit romanus araxen
Sub quocumque die quocumque est sidere mundi
Meret et ignorat causas animumque dolentem
Corripit emathiis quid perdat nescit in aruis
Euganeo si vera fides memorantibus augur
Colle sedens aponus terris ubi fumifer exit
Atque antenorei qua spargitur unda timaui
Venit summa dies geritur res maxima dixit
Impia concurrunt pompei et cesaris arma
Seu tonitrus ac tela iouis presaga notauit

Dissimulem certe cunctis quos explicat ortus
Thessalicum nati diem si cuncta perito
Augure mens hominum celi nova signa notasset
Spectari toto potuit pharsalia mundo
O summos hominum quorum fortuna per orbem
Signa dedit quorum fatis celum omne vacabat
Hec et apud seras gentes populosque nepotum
Sive sua tantum venient in secula fatum
Sive aliquid magnis nostri quoque cura laboris
Nominibus prodesse potest cum bella legentur
Spesque metusque simul perituraque vota movebunt
Attonitique omnes veluti venientia fata
Non transmissa legent et adhuc tibi magne favebunt
Miles ut adversi phebi radiatis obiectu
Descendens totos perfudit lumine montes
Non temere immissus campis stetit ordine certo
Infelix acies cornus tibi cura sinistri
Lentule cum prima que tunc fuit optima bello
Et quarta legione datur tibi numine pugnae
Adverso domiti frons dextri tradita martis
At medii robur belli fortissima densant
Agmina que cilicum terris deducta tenebat
Scipio miles in hoc libico dux primus in orbe
At iuxta fluvios stagnaque undantis enipei
Cappadocum montana cohors et largus habenas
Ponticus ibat eques sicci sed plurima campi
Tetrarche regesque tenent magnique tyranni
Atque omnis latio que servit purpura ferro
Illuc et libie numidas et creta cidonas
Misit itureis cursus fuit inde sagittis
Inde truces galli solitum prodistis in hostem
Illic pugnaces commovit hiberia celtas
Eripe victori gentes et sanguine mundi
Fuso magne semel totos consume triumphos
Illo forte die cesar statione relicta
Ad segetum raptus moturus signa repente
Conspicit in planos hostem descendere campos

Ablatis quod videt votis sibi nulla morari
Tempus in extremos quo mittet omnia casus
Ergo quippe mora flagrans quod cupidine regni
Ceperat exiguo tractu civilia bella
Ut lentum dampnare nephas discrimina postquam
Advectare ducum suprema quod prelia vidit
Casuram fatis sensit nutare ruinam
Illa quoque in ferrum rabies promptissima paulum
Languit et casus audere spondere secundos
Mens stetit in dubio quam nec sua fata timere
Nec Magni sperare sinunt formidine mersa
Prosilit hortando melior fiducia vulgo
O domitor mundi rerum fortuna mearum
Miles adest totiens optata copia pugne
Nil opus est votis iam fatum accersite bello
In manibus vestris quantus sit Cesar habetis
Hec est illa dies mihi quam Rubiconis ad undas
Promissam memini cuius spe movimus arma
In qua distulimus vetitos remeare triumphos
Hec eadem est hodie que pignora queque penates
Reddat et emeritos faciat vos marte colonos
Hec fato que teste probat quis iustius arma
Sumpserit hec acies victum factura nocentem
Si pro me patriam ferro flammisque petistis
Nunc pugnate truces gladiosque exsolvite culpa
Nulla manus belli mutato iudice pura est
Non mihi res agitur sed ut libera sitis
Turba precor gentes ut ius habeatis in omnes
Ipse ego privatae cupidus me reddere vite
Plebeiaque toga modicum componere civem
Omnia dum vobis liceant nil esse recuso
Invidia regnate mea nec sanguine multo
Spem mundi petitis Grais delecta iuventus
Gymnasiis aderit studioque ignave palestre
Et vix arma ferens aut mixte dissona turbe
Barbaries illa tubas non agmine moto
Clamorem non ipsa suum civilia pauce
Bella manus facient pars magna levabit

Hus orbem populus romanus que debet hostem
Et pugnavas reges famosaque regna
Et primo fervi motu prosternite mundum
Utque palam quales fuit pompeius semper in orbe
[illegible] non [illegible] triumphi
[illegible] vix movet romana potentia cum
[illegible] exemptum memorat [illegible]
[illegible] hesperius magnum pone [illegible]
[illegible] credere omnis domus que gravamen
[illegible] mone magis [illegible] me fortuna meorum
Commiste manibus quorum me gallia testem
Tot fecit bellis cuius non miles erit
Agnoscam telum que tremens ad lanceas [illegible]
Dicere non fallor quis sit vibrata lacerto
Nam si signa duces nunquam fallentia [illegible]
Conspicias facies que truces que [illegible] que minaces
[illegible] vastile videor fluminis spectare cruoris
Calcatosque simul reges sparsumque senatum
Corpus et immensa populos in cede natantes
Sed mea fata moror qui vos in bella [illegible]
Volvens hos tecum [illegible] date bella [illegible]
Ipse trepido haut nunquam vidi tam magna daturos
Tam prope me superos camporum limite parvo
Absumus a voto [illegible] mente parto
Hic post reges que terre donare [illegible]
[illegible] ne post [illegible] quo [illegible] vers
Thessalice tum superi [illegible] hore
[illegible] hodie bellorum ad pena [illegible]
[illegible] spectate truces spectate [illegible]
Et caput hic postinum vestris [illegible] que membra
[illegible] que reges et [illegible] campi
[illegible] duos [illegible] bella
[illegible] movet non ne [illegible] manebit
[illegible] quisquis manu [illegible] terret
Me mea que nondum victum [illegible] hostem
[illegible] quorum [illegible] tellus
Romanusque labor vincat [illegible]
Non putat in victos destringere ferrum

Tanquam suos cives qui signa adversa tulerunt
Non credit fas esse nephas Pompeius in arcto
Agmina vestra loco vetita vite moveri
Cum tenuit quanto saciavit sanguine ferrum
Hos tamen hos oro iuvenes ne cedere quisquam
Hosti terga velit cives qui fugerit esto
Sed dum tela micant non vos pietatis imago
Ulla nec adversa conspecti fronte parentes
Commoveant vultus gladio turbate verendos
Sive quis infesto cognata in pectore ferro
Ibit seu nullum violabit vulnere pignus
Ignoti iugulum tanquam scelus imputet hosti
Sternite iam vallum fossas implete ruina
Exeat ut plenis acies non sparsa maniplis
Parcite ne castris vallo tendetis in illo
Unde acies peritura venit vix omnia locuto
Cesare quemque suum munus trahit arma que raptim
Sumpta Ceresque viris capiunt presagia belli
Calcatisque ruunt castris stant ordine nullo
Arte ducis nulla permittunt omnia fatis
Si totidem Magni soceros totidemque petentes
Urbis regna sue funesto in Marte locasses
Non tam precipiti ruerent in prelia cursu
Vidit ut hostiles in rectum exire catervas
Pompeius nullasque moras permittere bello
Et superis placuisse diem stat corde gelato
Attonitus tantoque duci sic arma timere
Omen erat premit inde metus totumque per agmen
Sublimi provectus equo quem flagitat inquit
Vestra dies virtus finem civilibus armis
Quem quesistis adest totas effundite vires
Extremum ferri superest opus unaque gentes
Hora trahit quisquis patriam carosque penates
Qui sobolem thalamosque desertaque pignora querit
Ense petat medio posuit deus omnia campo
Causa iubet melior superos sperare secundos
Ipsi tela regent per viscera Cesaris ipsi
Romanas sancire volent hoc sanguine leges

Si socios dare roma meos mundique pararent
Incapitare meas fatis potius senatus
Non na mora propius urbi que dare e
Pompeium servare ducem que vincere posset
Omnia glorieque sibi ne pericula clari
Promite viri sacra que antiquos imagine milites
Si curios his fata darent reduces que camillos
Temporibus decios que caput fatale voventes
Hinc stantes plurigentes oriente coacte
Innumere que urbes quantas in prelia numquam
Excivere manus toto simul utimur orbe
Quidquid signiferi comprensum limite celi
Sub nothon aut borean hominum simul arma moveque
Nonne superfusis collectum cornibus hostem
In medium dabimus paucas victoria dextras
Exiget at plures tantum clamore caterve
Bella gerent cesar nostris non sufficit armis
Credite pendentes e summis menibus urbis
Crinibus effusis hortari in prelia matres
Credite grandevum vetitum que etate senatum
Arma sequi sacros pedibus prosternere canos
Atque ipsam domini metuentem occurrere romam
Credite qui nunc est populus populum que futurum
Permixtas afferre preces hec libera nasci
Hec vult turba mori si quis post pignora tanta
Pompeio locus est cum prole et coniuge supplex
Imperii salva si maiestate liceret
Volverer ante pedes magnus nisi vincitis exul
Ludibrium soceri vester pudor ultima fata
Deprecor ac turpes extremi cardinis annos
Ne discam servire senex tam mesta locuti
Voce ducis flagrant animi romana que virtus
Erigitur placuit que mori si vera timeret
Ergo utrimque pari procurrunt agmina motu
Irarum metus hos regni spes excitat illos
Hec facient dextre quidquid non expleat etas
Ullaque humanum reparet genus omnibus annis
Ut vacet a ferro gentes mars iste futuras

Urbes et populos cui venerit in orbem
Excepto natale ferret tunc omne latinum
Fabula nomen erit gabios veiosque choramque
Pulvere vix tecte poterunt monstrare ruinae
Albanosque lares laurentinosque penates
Rus vacuum quod non habitet nisi nocte coacta
Invitus questusque numam iussisse senator
Non etas hec carpsit edax monimentaque rerum
Putria destituit crimen civile videmus
Tot vacuas urbes generisque turba redacta est
Humani toto possumus qui nascimur orbe
Nec muros inplere viris nec possumus agros
Urbs nos una capit vincto fossore coluntur
Hesperie segetes stat tectis putris avitis
In nulla ruitura domus nulloque frequentem
Cive suo romam sed mundi fece repletam
Cladis eo dedimus ne tanto in tempore bellum
Iam posset civile geri pharsalia tanti
Causa mali cedant feralia nomina canne
Et dampnata diu romanis allia fastis
Tempora signavit leviorum signa malorum
Hunc voluit nescire diem pro tristia fata
Aera pestiferum tractu morbosque fluentes
Insanamque famem permissasque ignibus urbes
Menia que in preceps laturos plena tremores
Hi possent explere viri quos undique traxit
In miseram fortuna necem dum munera longi
Explicat eripiens cui populos ducesque
Constituit campos per quos tibi roma ruenti
Ostendat quam magna cadas quo latius orbem
Possideas citius per prospera fata cucurrit
Omne tibi bellum gentes dedit omnibus annis
Te geminum titan procedere vidit in axem
Haut multum terre spacium restabat eoe
Ut tibi nox tibi tota dies tibi curreret ether
Omniaque errantes stelle romana viderent
Sed retro tua fata tulit par omnibus annis
Emathie funesta dies hac luce cruenta

Effectum ut latios nec horreat india fasces
Nec vetitos errare dahas in menia ducat
Sarmaticumque premat succinctus consul aratrum
Quod semper saevas debet tibi parthia penas
Quod fugiens civile nephas redituraque numquam
Libertas ultra tigrim renumque recessit
Et totiens nobis iugulo quesita vagatur
Germanum scitiumque bonum nec respicit ultra
Ausoniam vellem populis incognita nostris
Vulturis ut primum levo fundata volatu
Romulus infami complevit menia luco
Usque ad thessalicas servasset roma ruinas
De brutis fortuna queror quid tempora legum
Egimus aut annos a consule nomina habentes
Felices arabes medi eoaque tellus
Quam sub perpetuis tenuit fata tirannis
Ex populis qui regna ferunt sors ultima nostra est
Quos servire pudet sunt nobis nulla profecto
Numina cum ceco rapiantur secula casu
Mentimur regnare iovem spectabit ab alto
Ethere thessalicas teneat cum fulmine cedes
Scilicet ipse petat pholoen petat ignibus oethen
Inmeritique nemus rodopes pinusque mimantis
Cassius hoc potius feriat caput astra thiaste
Intulit et subitis dampnat noctibus argos
Tot similes fratrum gladios patrieque gerenti
Thessalie dabit ille diem mortalia nulli
Sunt curata deo cladis tamen huius habemus
Vindictam quantam terris dare numina fas est
Bella pares facient superis civilia divos
Fulminibus manes radiisque ornabit et astris
Inque deum templis iurabit roma per umbras
Sic rapidum cursu fati suprema morantem
Consumpsere locum parva tellure dirempti
Quo sua pila cadant aut que sibi fata minentur
Inde manus spectant tempus quo noscere possent
Facturi quo monstra forent videre parentes
Frontibus adversis fraterna comminus arma

Nec libuit mutare locum tamen omnia torpor
Pectora constrinxit gelidusque in viscera sanguis
Percussa pietate coit totaeque cohortes
Pila parata diu tensis tenuere lacertis
Di tibi non mortem quae cunctis poena paratur
Sed sensum post fata tuae dent Crastine morti
Cuius torta manu commisit lancea bellum
Primaque Thessaliam Romano sanguine tinxit
O praeceps rabies cum Caesar tela teneret
Inventa est prior ulla manus tunc stridulus aer
Elisus lituis conceptaque classica cornu
Tunc ausae dare signa tubae tunc aethera tendit
Extremique fragor convexa irrumpit Olympi
Unde procul nubes quo nulla tonitrua durant
Excepit resonis clamorem vallibus Haemus
Peliacisque dedit rursus geminare cavernis
Pindus agit gemitus Pangaeaque saxa resultant
Oetaeaeque gemunt rupes vocesque furoris
Expavere sui tota tellure relatas
Spargitur innumerum diversis missile votis
Vulnera pars optat pars terrae figere tela
Ac puras servare manus rapit omnia casus
Atque incerta facit quos vult Fortuna nocentes
Sed quota pars cladis iaculis ferroque volanti
Exacta est odiis solus civilibus ensis
Sufficit et dextras Romana in viscera ducit
Pompei densis acies stipata catervis
Iunxerat in seriem nexis umbonibus arma
Vixque habitura locum dextras ac tela movendi
Constiterat gladiosque suos compressa timebat
Praecipiti cursu vesanum Caesaris agmen
In densos agitur cuneos per arma per hostem
Quaerit iter qua torta graves lorica catenas
Opponit tutoque latet sub tegmine pectus
Hac quoque perventum est ad viscera totque per arma
Extremum est quod quisque ferit civilia bella
Una acies patitur gerit altera frigidus inde
Stat gladius calet omne nocens a sanguine ferrum

Set fortuna diu rerum tot pondera vergens
Abstulit ingentes fato torrente ruinas
Ut primum toto diduxit cornua campo
Pompeianus eques bellique per ultima fudit
Sparsa per extremos levis armatura maniplos
Insequitur sevasque manus immittit in hostem
Illic quaeque suo miscet gens prelia telo
Romanus cunctis petitur cruor inde sagitte
Inde faces et saxa volant spacioque solute
Aeris et calido liquefacte pondere glandes
Tunc et Iturei Medique Arabesque soluti
Arcu turba minax nusquam rexere sagittas
Sed petitur solus qui campis imminet aer
Inde cadunt mortes sceleris sed crimine nullo
Externum maculant calibem stetit omne coactum
Circa pila nephas ferro subtexitur aer
Noxque super campos telis conserta pependit
Tunc Cesar metuens ne frons sibi prima labaret
Incursu tenet obliquas post signa cohortes
Inque latus belli qua se vagus hostis agebat
Emittit subitum non motis cornibus agmen
Immemores pugne nulloque timore pudendi
Precipites fecere palam civilia bella
Non bene barbaricis umquam commissa catervis
Ut primum sonipes transfixus pectora ferro
In caput effusi calcavit membra regentis
Omnis eques cessit campis glomerataque nubes
In sua conversis preceps ruit agmina frenis
Perdidit inde modum cedes ac nulla secuta est
Pugna sed hinc iugulis hinc ferro bella geruntur
Nec valet hec acies tantum prosternere quantum
Inde perire potest utinam Pharsalia campis
Sufficiat cruor iste tuis quem barbara fundunt
Pectora non alio mutentur sanguine fontes
Hic numerus totos tibi vestiat ossibus agros
Nullus que audet pascua committere pastor
Vellet surgentem de tot ossibus herbam
Ac velut in parvo homini vel sole maligni

Limite vel Thessalae unda atque ignota uectos
Et nos prima nephas bella sed sola tulisse
Hesperii horreat terras audisse nocentes
Et quid toto fuerit quid tam soluere orbem
Hesperie clades et ferale [illegible]
Emathia et lentas partos fore philippos

Cum super Haliacos fauces nocturnaque
Hemoniam deserta petens dispersa sub umbra
Corpora exhaustum cursu spiritus que
Magnus agens inde fuge vestigia turbat // nox fallat
Implicitas que errare vias parat ille fragore
Motorum uenti nemorum contentusque furore
Cum post terga uidet timidum tacitus que tumetur
Exanimat que metus summo de culmine lapsus
Non dum uile precium sui sed sanguine ipso
Nec que memor fati tante mercedis habere
Credit adhuc iugulum cuiusuis protegi status ipsa
Quo ipsa terrere darent deserta secreta
Non patrii tutus patrium celare latebris
Heu viri fatis multi fortasse castra
Cum potens nondum fama predicte ruinas
Aduersa supplice duci digne vox
Attoniti cladis que sue vix ipso fidelis
Auctor erat tantus qui magno quondam malorum
Et que adhuc tumultu ignote credibus esse
Mallet et obscuro tutus transire per urbes
Rome si ponens longe fortuna fauoris
Exigit a nostris que tanto pondere fame
Vos sunt ad nostros fatique prioribus urget
Nunc postremateque nimium ut sentit honorem
Vita que lacesse damnat sollemna condere
Nunc et corinthiacos classes et pontica signa
Obstaculum monuisse prudens sit longius etiam
Despiciunt ingentes animos et contra superstes
Imperio nisi summa dies cum sine labore
Affuit et felici pueritie tristia leto

Dedicerat quod fortuna prior quamque de sideris
Tradere si fatis audax nisi morte parata
Littora contingunt per que peneyus amnis
Emathia iam clade rubens exhibet magnum
Inde ratis trepidum ventis ac fluctibus impar
Flumineis vix tuta vadis evexit in altum
Cuius adhuc remis quatitur corcyra sinusque
Leucadii cilicum dominus terreque liburne
Exiguam vector pavidus correpsit in alnum
Lesbia curarum secreta in littora lesbi
Flectere vela iubet qua tunc tellure latebas
Mestior coniunx quam si tu cornelia campis
Emathie stares tristes presagia curas
Exagitant / trepida quatitur formidine somnus
Thessaliam nox omnis tenebrisque remotis
Rupis in abrupte scopulos in extremaque curris
Littora prospiciens fluctus nutantia longe
Semper prima vides venientis vela carine
Quicquid ut quicquid de fato coniugis audes
En ratis ad vestros que tendit carbasa portus
Quid ferat ignoras sed nunc tibi summa pavoris
Nuntius armorum tristis rumorque sinister
Victus adest coniunx quid perdis tempora fletus
Cum possis nunc flere times nunc puppe propinqua
Prosilit crimenque deum crudele notavit
Deformem pallore ducem vultusque prementem
Canitiem atque atro squalentes pulvere vestes
Obvia nox misere celum lucemque tenebris
Abstulit atque animam clausit dolor omnia nervis
Membra relicta labant riguerunt corda diuque
Spe mortis decepta iacet iam fune ligatam
Littoribus lustrat vacuas pompeyus arenas
Quem postquam propius famule videre fideles
Non ultra gemitus tacitos incessere fatum
Permisere sibi frustraque attollere terra
Semianimem conantur heram quam pectore magnus
Ambit et astrictos refovet complexibus artus

Erexit in summum ductato sanguine corpus
Pompeii famule manibus mestumque mariti
Posse pati sensum precordia stringentibus ulnis
Magnus et in modicos castigat voce dolores
Nobile cur robur fortune vulnere primo
Femina tantorum titulis insignis avorum
Frangis habes aditum mansure in secula fame
Laudis in hoc sexu non legum iura nec arma
Unica materia est coniunx miser erige mentem
Et tua cum fatis pietas decertet et ipsum
Quod sum victus ama nunc sum tibi gloria maior
A me quod fasces et quod pia turba senatus
Tantaque discessit regum manus incipe magnum
Sola sequi deformis adhuc vivente marito
Summus et augeri vetitus dolor ultima debes
Esse fides lugere virum tu nulla tulisti
Bella damna meo post bella vivit magnus
Sed fortuna perit quod defles illud amasti
Vocibus his correpta viri vix egra levavit
Membra solo tales gemitu rumpente querelas
O utinam in thalamos invisi cesaris issem
Infelix coniunx et nulli leta marito
Bis nocui mundo me pronuba duxit herinis
Crassorumque umbre devotaque manibus illis
Assirios in castra tuli civilia casus
Precipitesque dedi populos cunctosque fugavi
A causa meliore deos o maxime coniunx
O thalamis indigne meis hoc iuris habebat
In tantum fortuna caput cur impia nupsi
Si miserum factura fui nunc accipe penas
Sed quas sponte luam quo sit tibi mollius equor
Certa fides regum totusque paratior orbis
Sparge mari comitem mallem felicibus armis
Dependisse caput nunc clades denique lustra
Magne tuas ubicumque iaces civilibus armis
Nostros ulta thoros ades huc atque exige penas
Iulia crudelis placataque pelice cesa
Magno parce tuo sic fata iterumque refusa

Coniugis in gremium cunctorum lumina solvit
In lacrimas duri flectuntur pectora magni
Siccaque thessalie confudit lumina lesbos
Tunc mitilenum iam pleno littore vulgus
Affatur magnum si maxima gloria nobis
Semper erit tanti pignus servasse mariti
Tu quoque devotos sacro tibi federe muros
Oramus sociosque lares dignare vel una
Nocte tua fac magne locum quem cuncta revisant
Secula quem veniens hospes romanus adoret
Nulla magis subeunda tibi sunt menia victo
Omnia victoris possunt sperare favorem
Hec iam crimen habent quid quod iacet insula ponto
Cesar eget ratibus procerum pars magna coibit
Certa loci noto reparandum est littore fatum
Accipe templorum cultus si puppibus ista iuventus
Aptior est tota quantum valet utere lesbo
Hoc solum crimen merite bene detrahe terre
Ne nostram videare fidem felixque secutus
Et dampnasse miser tali pietate virorum
Letus in adversis et mundi nomine gaudens
Esse fidem nullum toto michi dixit in urbe
Gratius esse solum non parvo pignore vobis
Ostendi tenuit nostros hac obside lesbos
Affectus hic sacra domus carique penates
Hic michi roma fuit non ulla in littore puppem
Ante dedi fugiens sevi cum cesaris iram
Iam scirem meritam servata coniuge lesbon
Non veritus tantam venie committere vobis
Materiam sed iam satis est fecisse nocentes
Fata michi totum mea sunt agitanda per orbem
Heu nimium felix eterno nomine lesbos
Sive doces populos regesque admittere magnum
Seu prestas michi sola fidem nam querere certum est
Fas quibus in terris ubi sit scelus accipe numen
Si quod adhuc mecum est votorum extrema meorum
Da similes lesbo populos qui marte subactum
Non intrare vetent dixit mestumque carine

Iam comitem non mitte vetita duxit maestamque carinae
Imposuit comitem cunctos mutare putares [illegible]
Tellurem patriaeque solum sic litore toto
Plangitur infestae tenduntur in aethera dextrae
Pompeiumque minus cuius fortuna dolorem
Moverat ast illam quam toto tempore belli
Ut civem videre suam discedere cernens
Ingemuit populus quam vix si castra mariti
Victoris peteret siccis dimittere matres [illegible]
Non poterant oculis tanto devinxit amore
Hos pudor hos probitas castique modestia
Quod submissa nimis nulli gravis hospita
Stantis adhuc fati vixit quasi coniuge victo
Iam pelago medios Titan demissus ad ignes
Nec quibus abscondit nec si quibus exerit orbem
Totus erat vigiles Pompei pectore curae
Nunc socias adeunt Romani foederis urbes
Et varias regum mentes nunc invia mundi
Arva super nimios soles austrumque iacentes
Saepe labor maestus curarum odiumque futuri
Proiecit fessos incerti pectoris aestus
Rectoremque ratis de cunctis consulit astris
Unde notet terras quae sit mensura secandi
Aequoris in caelo Syriam quo sidere servet
Aut quotus in plaustro Libiam bene dirigat ignis
Doctus ad haec fatur taciti servator Olimpi
Signifero quaecumque fluunt labentia caelo
Numquam stante polo miseros fallentia nautas
Sidera non sequimur sed qui non mergitur undis
Axis inocciduus gemina clarissimus arcto
Ille regit puppes hic cum mihi semper in alto
Surgit et instabit summis minor ursa ceruchis
Bosporon et Scythiae curvantem litora Pontum
Spectamus quidquid descendit ab aequore summa
Artofilox propiorque mari Cinosura feretur
In Syriae portus tendit ratis inde Canopus
Excipit australi caelo contenta vagari
Stella timens Boream illaque [illegible] ferentur

Ut vanus saxon in medio tangit et ratis equore
Ad quo vela dari / quo me de puppe carbasa tendi
Rura citus / dubia que cui pectore magnus
Hic solum toto respondit in equore toto
Sit ab emathiis semper tua longius hor(is)
Puppis et hesperiam pelago celo que relinquas
Cetera da ventis comitem pignusque recepi
Depositum tunc certus eram que littora vellem
Nunc portum fortuna dabit sic fatur at ille
Iusta vela modo pendentia cornibus equis
Torsit in levum puppimque dedit ut que secaret
Quas asine cautes et quas chios asperat undas
Hos dedit in proram tenet hos in puppe rudentes
Equora senserunt motus aliter que secante
Iam pelago rostro nec idem spectante carina
Mutavere sonum non sic moderator equorum
Dexteriore rota levum cum circuit axem
Cogit inoffense currus accedere mete.
Ostendit terras titan et sidera texit
Sparsus ab emathia fugit quicumque procella
Assequitur magnum primusque a littore lesbi
Occurrit natus procerum mox turba fidelis
Nam neque deiecto fatis acie que fugato
Abstulerat magno reges fortuna ministros
Terrarum dominos et sceptra eoa tenentes
Exul habet comites iubet ire in devia mundi
Deiotarum qui sparsa ducis vestigia legit
Quando ait emathiis amissus cladibus orbis
Qua romanus erat superest fidissime regum
Eoam temptare fidem populos que bibentes
Eufraten et adhuc securum a cesare tigrim
Ne pigeat magno querentem fata remotos
Medorum penetrare domos scithicos que recessus
Et totum mutare diem voces que superbo
Arsacide perferre meas si federa nobis
Prisca manent mihi per latium iurata tonantem
Per vestros astricta magos implete pharetras
Armenios que arcus geticis intendite nervis

Si vos o parthi peterem cum caspia claustra
Et sequerer duros eterni martis alanos
Passus achemenijs late decurrere campis
In tutam trepidos nunquam babiloniam coegi
Arva super cyri caldei que ultima regni
Qua rapidus ganges et qua nisseus ydaspes
Accedunt pelago phebi surgentis ab igne
Iam propior persis quam crassus eram vincens
Sustinui que e(?) numero regum telluris eoe
Ex equo me parthus adit nec munere magni
Stant semel arsacide quis enim post vulnera cladis
Assirie iustas latij compescuit iras
Tot meritis obstricta meis nunc parthia ruptis
Excedat claustris vetitam per secula rippam
Zeuma per pellon pompeyo vindice parthi
Vinci roma volet regem parere iubenti
Ardua non piguit / positis que insignibus aule
Egreditur famule raptus indutus amictu
In dubijs tuto est inopem simulare tyranno
Quanto igitur mundi dominis / securius evum
Verus pauper agit dimisso in littore rege
Et placidi colophona maris spumantia parve
Radit saxa sami spirat de littore choo
Ipsa per ycarie scopulos ephesum que relinquens
Aura fluens chnidon inde fugit claram que
Sole rodon magnos que sinus thelmesidos unde
Compensat medio pelagi pamphilia puppi
Occurrit tellus nec se committere muris
Ausus adhuc ullis te primum parva phaseli
Magnus adit nam te metui vetat incola rarus
Exhauste que domus populis ac maior que carine // rursus
Quam tua turba fuit tendens hinc carbasa //
Iam thaurum thauro que videt dipsunta cadentem
Crederet hec magnus pacem cum prestitit undis
Et sibi consultum ciliciam per littora tutus
Parva puppe fugit sequitur pars magna senatus
Ad profugum collectam ducem parvis que siedris
Quo portu mittit que rachelo excipit que selinus

Ut primum tetra tendens mesta ora complevit
Affatus hys magnus comites bellique fugeque
Et instar patrie quamvis in littore nudo
In aliud terra nec cumulatus armis
Conspicere tribus quam meis exordia queruntur
Juventas patrie amore nos omnes in armis
... cecidi ut sic mea fata perimuntur
Ne inquietam (?) tenerate caput cladesque receptas
Hanc aut libice manu patrie ruine
Surgere in fastos et pelvis reddere sceptris
Hec pulsum honore magnum fortuna tenebit
Ipse mecum tuas volvunt in equore puppes
Nulle ducos (?) sparsis potius pharsalia ure(t)as
Summa sublimes sit opes quam in mo vel plus minatur
Fama per terrarum toto quas gessimus orbe
Et nomen quod mundus amat nos prodite rogo
Servimus atque fide libicum plurimos pharasque
Ut iam romanus decat fiamine rebus
At cum curarum vobis archana vacat
Expromam mentemque meam qua pondere vergat
Etas Juliaci nobis suppone tyrannum
Ardua quippe fides robustos exigit annos
Hinc auctus urbi terret sceleraa manu ...
Romaque memor quamvis carthaginis impia prolem
Punice ... multosque in pectore vano est
Hanibal obliquo maculat qui sanguine regnum
Et immundas ... iam supplice pacto
Intumuit viditque loco romane sedes
Ardua agite ... comites premimus in orbe
Dividit eufrates ingentem ... imminent
Cappaque immensos producunt claustra ...
Et polus affricus alter nostrisque diversus
Vertit et abruptum ... mare discolor unda
Occeanusque simul regna ... sola ...
Cedit in campis ... et strictior arcus
Nec per necem aut ... letales tendere nervos
... et a nulla ... sagittata
Primi palas ... frangere parissas

Parthia que medorum sedem nimis superbus
Assiriis babilonia domos ut prisca tenebat
Presa nunc plus partos audet que in bella vincere
Exte stignas crasso pecunie pharetras
Graia ut polo spargunt sidonia serico
Strenuus sub multo saturabit tete venene
Volucri plura satum que in sanguine summo est
Utinam non tanta mihi sidera saeuus
Esset in aspectibus fatis nec curulem mens
Fata mouent medius nullus que mixte deorum
Effundat populos alia tellure reuulsos
Exactos que suis sibi munitam sedibus orbis
Ast si nos circa sedes et barbara fallunt
Pectora victa subiugata semper concordia mundi
Nam si fragilis fortuna faceret / non regna periabor
Nunc fieri si magna fera sceleraque mouet
Dabo iacens alio uel hoste in membra cruenta
Nil peior scelestis pre si omnia deuolueris
Vix sata mea nec semper ueredicus illa
Aut si romanos templis sanguine manant
Nec parat pectora unam galee que sanguis
Capta ducis galli que extremique orbis hostibus
Et romana ducens usque pro te cuncta bella
Hic populus romanus erat semel atque in omnes
Et timor et strepitus subitos et prospere cursus
Ventus erat et robur magni mentos que cathenas
Quod totum circa vagos perfoderat agros
Compulit hic bellum fortuna que coepit et esse
Non illic regnum agonibus collecta undique
Bella gerunt scelerum que manus manu rogatos
Hic locus fors habuit locus ne pertus
Hic furor hic rabies hic sunt tua crimina Cesar
Hanc fuge inermis bella protendas que relinquam
Nulla que tantorum constat me vate malorum
Utinam multis bellis licuit crudelibus cras
Ha poenis paterent lachrime pereant que querele
Quicquid in hac acie gessisti Roma taceto
Hic Cesar rabies populi stimulos que furorum

Ne qua parte sui pereat scelus agmina circum
It vagus atque ignes animis flagrantibus addit
Inspicit et gladios qui toti sanguine manent
Qui niteant primo tantum mucrone cruenti
Quae presso tremat ense manus quis languida tela
Quis contenta ferat quis praestet bella iubenti
Quem pugnare iuvet quis vultum cive perempto
Mutet obit latis proiecta cadavera campis
Vulnera multorum totum fusura cruorem
Opposita premit ipse manu quocumque vagatur
Sanguineum veluti quatiens bellona flagellum
Bistonas aut mavors agitans si verbere saevo
Palladia stimulet turbatos aegide currus
Nox ingens scelerum est caedes oriuntur et instar
Immensae vocis gemitus et pondere lapsi
Pectoris arma sonant confractique ensibus enses
Ipse manu subicit gladios ac tela ministrat
Adversosque iubet ferro confundere vultus
Promovet ipse acies impellit terga suorum
Verbere conversae cessantes excitat hastae
In plebem vetat ire manus monstratque senatum
Scit cruor imperii qui sit quae viscera rerum
Unde petat romam libertas ultima mundi
Quo steterit ferienda loco permixta secundo
Ordine nobilitas venerandaque corpora ferro
Urgentur caedunt lepidos caeduntque metellos
Corvinosque simul torquataque nomina rerum
Saepe duces summosque hominum te magne remoto
Illic plebeia contectus casside vultus
Ignotusque hosti quod ferrum brute tenebas
O decus imperii spes o suprema senatus
Extremum tanti generis per saecula nomen
Ne rue per medios nimium temerarius hostes
Nec tibi fatales admoveris ante philippos
Thessalia periture tua nil proficis istic
Caesaris intentus iugulo nondum attigit arcem
Iuris et humanum culmen quo cuncta premuntur
Egressus meruit fatis tam nobile letum

lxxi

Viuat et ut bruti procumbat victima cesar
Hic patrie perit omne decus iacet aggere magno
Patricium campis non mixta plebe cadauer
Mors tamen eminuit clarorum in strage virorum
Pugnacis domiti quem clades fata per omnes
Ducebant nusquam magni fortuna sine illo
Victus totiens a cesare salua
Libertate perit tunc mille in vulnera letus
Labitur ac venia gaudet caruisse secunda
Viderat in crasso voluentem sanguine membra
Cesar et increpitans iam magni deseris arma
Successor domiti sine te iam bella geruntur
Dixerat ast illi suffecit pectora pulsans
Spiritus in vocem moriens quoque fata resoluit
Non te funesta scelerum mercede potitum
Sed dubium fati cesar generoque minorem
Aspiciens stigias magno duce liber ad umbras
Et securus eo te seuo marte subactum
Pompeyoque graues penas nobisque daturum
Cum morior sperare licet non plura locutum
Vita fugit denseque oculos pressere tenebre
Inpendisse pudet lacrimas in funere mundi
Mortibus innumeris ac singula fata sequentem
Querere letiferum per cuius viscera vulnus
Exierit quis fusa solo vitalia calcet
Ore quis aduerso demissum faucibus ensem
Expulerit moriens animam quis corruat ictus
Quis steterit dum membra cadunt qui pectore tela
Transmittant aut quos campis affixerit hasta
Quis cruor emissis perruperit aera venis
Inque hostis cadat arma sui quis pectora fratris
Cedat et ut notum possit spoliare cadauer
Abscisum longe mittat caput ora parentis
Quis laceret nimiaque probat spectantibus ira
Quem iugulat non esse patrem mors nulla querela
Digna sua est nullosque hominum lugere vacamus
Non istas habuit pugne farsalia partes
Quas alie clades illic per fata virorum

Huc populos huc roma petit quos nulla alit
Illustres hic gentes aut sanguine superant acheros
Inclitaque assiduos omnes hic cernes
Romanos campusque vetet conspice tonores
[illegible] hic cerne signum quod spolia ferent
[illegible] spolia per quos equi inita saluisque
[illegible] erit in toto mundi propter immensum
[illegible] ipse studijs omnis quo fecunda etas
[illegible] quid soboles a quid merite nepotes
In regnum nasci pariunde indignissimus arma
Eternumque aut in gnelos alienaque pena timores
Inmica terrarum semper pacis proelia natos
Si domini fortuna dabat et bella dedisset
Tam magnos tussisset deos roma quos fata
Temperat in felix tanta vir clade coactus
Fortuna dampnaque suas fuit aggere campi
Terminus vix omnes spar sas per thessalia rura
Aspiceres clades que bello obstante latebant
Tot tellus sua fata peti tot certa supra
Et sic tam multo perempte sanguine videt
Nec sic ut nobis est in sero omnia traxere secum
Diversa iuvat gentes que sic iniste resume
Ut late pateris sic vivat per maxima turbe
Distinuit dignos esse inde cede verbis
Vulturibus cadunt quos sui placata casus
Parate aut superi cunctas prostornere gentes
Stante pro imbribus vndo roma quos superstite magna
Esse miser si plura nunc sua vulnera guic
Est in sunt nati dedimusque tot pignora forte
Tu nulline pax e bello si nunc maior quos
Ubi nec externe clades simus orbe stracto
Omnia quid excoras quid fide cuncta laboras
Iam vel est fortuna mecum sic fatur et arma
Signa quos et afflictas omnium iam morte cateruas
Crevit et ducat mala in fata victos
Quos negat tanti ut deceat robur in corpore
Ire dura inguelo quos pati vel portare letum
Quod tumulit strato milites ut corrente magnum

Non fugeret supraque ducem procumberet orbis
Cesaris aut oculis voluit subducere mortem
Nequiquam infelix socero spectare volenti
Prestandum est ubicumque caput sed tu quoque coniunx
Causa fuge vultusque tui fatisque negatum
Parte absente mori tunc magnum concitus aufert
A bello sonipes non tergo tela paventem
Ingentesque animos extrema in fata ferentem
Non gemitus non fletus erat salvaque verendus
Maiestate dolor qualem te magne decebat
Romanis prestare malis non impare vultu
Aspicis emathiam nec te videre superbum
Prospera bellorum nec fractum adversa videbunt
Quamque fuit leto per tres infida triumphos
Tam misero fortuna minor iam pondere fati
Deposito securus abis nunc tempora leta
Respexisse vacat spes numquam implenda recessit
Quid fueris nunc scire licet fuge prelia dira
Ac testare deos nullum qui perstet in armis
Iam tibi magne mori ceu flebilis affrica damnis
Et ceu munda nocens phario que a gurgite clades
Sic et thessalice post te pars maxima pugne
Non iam pompei nomen populare per orbem
Nec studium belli sed par quod semper habemus
Libertas et cesar erit teque inde fugato
Ostendit moriens sibi se pugnasse senatus
Nonne iuvat pulsum bellis cessisse nec istud
Perspectasse nefas spumantes cede catervas
Respice turbatos incursu sanguinis amnes
Et soceri miserere tui quo pectore romam
Intrabit campis factus felicior istis
Quicquid in ignotis solus regionibus exul
Quicquid sub phario positus patiere tyranno
Crede deis longo fatorum crede favori
Vincere peius erat prohibe lamenta sonare
Flere veta populos lacrimas luctusque remitte
Tam mala pompei quam prospera mundus adoret
Aspice securo vultu non supplice reges

Aspice possessas urbes donataque regna
Egiptum libiamque tibi et terras elige morti
Vidit prime tue testis larissa ruine
Nobile nec victum fatis caput omnibus illa
Civibus effudit totas per menia vires
Obvia ceu leto promittunt munera flentes
Pandunt templa domos socios se cladibus optant
Scilicet immenso superest ex nomine multum
Teque tui solum cunctas impellere gentes
Rursus in arma potes rursusque in fata redire
Sed quid opus victo populis aut urbibus inquit
Victori prestate fidem tu cesar in alto
Cedis adhuc cumulo patrie per viscera vadis
At tibi iam populos donat gener avehit inde
Pompeyum sonipes lacrimeque sequuntur gemitus
Plurimaque in sevos populi convicia divos
Nunc tibi vera fides quesiti magne favoris
Contigit ac fructus felix se nescit amari
Cesar ut hesperio vidit satis arva natare
Sanguine parcendum ferro manibusque suorum
Iam ratus ut viles animas perituraque frustra
Agmina permisit vite sed castra fugatos
Ne revocent pellatque quies nocturna pavorem
Protinus hostili statuit succedere vallo
Dum fortuna calet dum conficit omnia terror
Non veritus grave ne fessis ac marte subactis
Hoc foret imperium non magno hortamine miles
In predam ducendus erat victoria nobis
Plena viri dixit superest pro sanguine merces
Quam monstrare meum est nec enim donare vocabo
Quod sibi quisque dabit cunctis en plena metallis
Castra patent raptum hesperiis e gentibus aurum
Hic iacet eoasque premunt tentoria gazas
Tot regum fortuna simul magnique coacta
Expectat dominos propera precedere miles
Quos sequeris quascumque tuas pharsalia fecit
A victis rapiantur opes sic milite mens
Impulit amentes aurique cupidine cecos

Hic super gladios supraque cadavera patrum
Et cesos calcare duces. que fossa quis agger
Sustineat precium belli scelerumque petitos
Dato volunt quanta fecerint mercede nocentes
Invenient quamvis spoliato plurima mundo
Bellorum in sumptus congeste pondera masse
Non tamen implebunt cupidas omnia mentes auri
Quicquid fodit hyber quicquid tagus expuit auri
Quod legit dives summis arimaspus harenis
Ut rapiant parvo scelus hoc venisse putabant
Cum sibi tarpeias victor desponderit arces
Cum spe romane promiserit omnia prede
Decipit quod castra rapit capit impia plebes
Cespite patricio somnos vacuumque cubile
Regibus infandus miles premit inque parentum
Inque thoris fratrum posuerunt membra nocentes
Quos agitat vesana quies somnique furentes
Tessalicam miseri versant in pectore pugnam
Invigilat cunctis sevum scelus armaque tota
Mente agitant capulosque manus absente moventur
Ingemuisse putes campos terramque nocentem
Inspirasse animas infectumque aera totum
Manibus et superam stygia formidine noctem
Exigit a meritis tristes victoria penas
Sibilaque et flammas infert sopor umbra perempti
Civis adest sua quemque premit terroris ymago
Ille senum vultus iuvenum videt ille figuras
Hunc agitant totis fraterna cadavera somnis
Pectore in hoc pater est omnes in cesare manes
Haud alios nondum scithica purgatus in ara
Eumenidum vidit vultus pelopeus horestes
Nec magis attonitos animi sensere tumultus
Cum fureret pentheus aut cum desisset agave
Hunc omnes gladii quos aut pharsalia vidit
Aut ultrix visura dies stringente senatu
Illa nocte premunt hunc infera monstra flagellant
Et quantum misero pene mens conscia donat
Quod stiga quod manes ingestaque tartara somnis

Pompeio vincente videt roma passa
Postquam clara dies farsalia damna detexit
[illegible] fertilibus arua
[illegible] propter [illegible]
[illegible] tyranni [illegible]
[illegible] portat [illegible]
[illegible] prios mat [illegible] parat
Ille locus vultus [illegible] quo facies quos iacebant
Agnoscat [illegible] emathiam non [illegible] terram
Et instrat [illegible] campos sub clade latentes
Fortuna [illegible] quos [illegible] et sanguine [illegible]
Ut voleta [illegible] spectacula poscet
Invidet igni rogi miseris celo quos notabit
Ingerit emathiam non illum pone tyrannicam
Consulis et libertas [illegible] lampade [illegible]
Compellunt hominum [illegible] ut [illegible] hostes
Quod meminit nondum saciata [illegible] ira
Armos [illegible] suos [illegible] non [illegible] busta
Dissolutos quos rogos [illegible] et igne
Non [illegible] in certa flamma
Aut [illegible] si pena [illegible]
Erige congestas [illegible] robore silvas
Desiliens pompeius ab aequore flammam
Nil agros at [illegible] thabes at [illegible]
An rogus haud [illegible] placidus [illegible]
Cuncta sunt [illegible] sibi contra [illegible]
Hos cesar [illegible] non [illegible]
[illegible] terris [illegible] gurgite ponti
Communis [illegible] vagus [illegible] astra
[illegible] quocumque [illegible] fortuna vocabit
Hec [illegible] sunt [illegible] non [illegible]
Non [illegible] loco [illegible] sub nocte iacebit
Libera fortuna [illegible] caput [illegible] tellure
Nunc [illegible] qui non [illegible] urnas
Cui dant penas in [illegible]
Rursus fugas haud cladem [illegible]
Has [illegible] cesar aquas hec si potuit [illegible]
Quid tibi thabentes [illegible] pharsalia [illegible]

Eripuit campos quos tenere victore fugato
Non solum hemonii funesta ad pabula belli
Bistonii venere lupi thabemque cruente
Cedis odorati pholoen liquere leones
Tunc ursi latebras obsceni tecta domosque
Deseruere canes et quicquid nare sagaci
Aera non sanum motumque cadavera sentit
Iam diu volucres civilia castra secute
Conveniunt vos que nilo mutare soletis
Treycias yemes ad molles serius austrum
Istis aves nunquam tanto se vulture celum
Induit aut plures presserunt aera penne
Omne nemus misit volucres omnisque cruenta
Alite sanguineis stillat roribus arbor
Sepe super vultus victoris et impia signa
Aut cruor aut alto defluxit ab ethere tabes
Membraque deiecit iam lassis unguibus ales
Sic quoque non omnis populus pervenit ad ossa
Inque feras discerptus abit non intima curant
Viscera nec totas avide sorbere medullas
Degustant artus latie pars maxima turbe
Fastidita iacet quam sol nimbique diesque
Longior emathiis resolutam miscuit arvis
Thessalia infelix quo tanto crimine tellus
Lesisti superos ut te tot mortibus unam
Tot scelerum fatis premerent quod sufficit evum
Inmemor ut donet belli tibi damna vetustas
Que seges infecta surget non decolor herba
Quo non romanos violabis vomere manes
Ante nove venient acies scelerique secundo
Prestabis nondum siccos hoc sanguine campos
Omnia maiorum vertamus busta licebit
Et stantes tumulos et qui radice vetusta
Effudere suas victis compagibus urnas
Plus cinerum hemonie sulcis telluris arantur
Pluraque ruricolis feriuntur dentibus ossa
Nullus ab emathio religasset litore funem
Navita nec terram quereret qui vertit arator
Romani bustum populi fugerentque coloni
Umbrarum campos gregibus dumeta carerent

... nos pte sui quicq mereretur superba
Armenios apud tigrim ma[c]ium totq p urbes mactor
... intrarus nem in sceleribus actus
Romane abit aut unde reddit rora te nostro
Non ea fame capere mundi, ubi leonis nigri vires
Persici ... supet quod p amica pectho
... dea gravis tantas ad sinus gentes
Te ... mistis malis ad cesaris arma
Conuertunt, medis aut me fortuna tenetqz
Vendicat aut crassum sic fatis inmune perisset
Consilium dampnasse viros quos lerubes omnes
Iuvenis sanguine et nobilitate dolendi
Proterisset dignas qz tulit no consule penas
Quatenus thesali recton frege rime
Una dies mundi dampnavit fata sedem
Emathiam his tanta dolia iacet omnis rudis
Illuens anguillum polos tur magna relinquit
Parthorum fortuna pudet quid transfuga mundi

Adaucisfes qz polus alienas qz sidera queres
Caldeos cultus deos et barbara sacra
Parthorum famulus quis causa obtendit armorum
Libertatis amor misera quid decipis orbem
Si fame potes te que te regente
Horum auditu que captus duce reges
Vidit ab hastamus indeqz a littore solares
Dacorum patris humilem fractum qz videbit
Extollat qz animos latus regnamus in orbe
Te simul et romam pompeyo supplice misisset
Nil animus fatis qz tuis affabat dignum
Erigit ignorans hec orricata ligure
At lacrimus sic magnis regos patrum re pudens
Hoc voluimus clades ut parthia vindicet fini
Heperas quod roma suas civilibus armis
Elegit te nompe ducemqz volneria mira
Insessas spargis populos clades qz late
Quid partus transire deos placa tanti
Credit roma mali nullos admittere reges

Sed cui fermē suo minat ut porbem
Orientem parabis romanus in media [illegible]
Regna [illegible] [illegible] classe [illegible]
Tam plus [illegible] fato [illegible]
Sepulti [illegible] Crassus [illegible]
Auditi victoris opes aut [illegible] fata
Totum magne volet [illegible] et [illegible]
Omnis in arcthois populus quicumque pruinis
Nascitur indomitus bellis et mortis amator
Quidquid ad eoos tractus mundique teporem
Labitur emollit gentes clementia celi
Illic et laxas vestes et fluxa virorum
Velamenta vides parthus per medica rura
Sarmaticos inter campos effusaque plano
Tigridis arva solo nullo superabilis hoste
Libertate fuge sed non ubi terra tumebit
Aspera conscendet montis iuga nec per opacas
Bella geret tenebras incerto debilis arcu
Nec franget nando violenti verticis amnem
Nec tota in pugna perfusus sanguine membra
Exiget estivum calido sub pulvere solem
Non aries illis non ulla est machina belli
Aut fossas implere valent parthoque sequenti
Murus erit quodcumque potest obstare sagitte
Pugna levis bellumque fugax turmeque vagantes
Et melior cessisse loco quam pellere miles
Illita tela dolis nec martem comminus umquam
Ausa pati virtus sed longe tendere nervos
Et qua ferre volent permittere vulnera ventis
Ensis habet vires et gens quecumque virorum est
Bella gerit gladiis nam medos prelia prima
Exarmant vacueque iubent remeare pharetre
Nulla manus illis fiducia tota veneni est
Credis magne viros quos in discrimina belli
Cum ferro misisse parum est temptare pudendi
Auxilii tantum est toto ut divisus ab orbe
Terra moriare tua tibi barbara tellus
Incumbat te parva tegant ac vilia busta

Invidiosa tibi crassi querente sepulcrum
Sed tua sors minor est quam mors ultima penae
Ilet metuenda viris aut non trancha letum
Insanimus [illegible] barbara nobis
Est genitura venus que tibi tota ferarum
[illegible] [illegible] i [illegible] toto
Coniugibus thalami que per secreta nefandi
[illegible] nec mixta [illegible] medoque
Regia non ullis exceptis legibus horret
Concubitus tot femineis quot [illegible]
Nox lassat nox tota marem iacuere sorores
In regum thalamis sacrataque pignora matres
Damnat apud gentes sceleris non sponte peracti
Edipodyonias infelix fabula thebas
Parthorum dominus quotiens sic sanguine mixto
Nascitur arsacidas cui fas implere parentem
Quid rear esse nefas proles tam clara metelli
Stabit barbarico coniunx millesima lecto
Quamvis non ulli plus regia magne vacabit
Saevitia stimulata venus titulisque virorum
Nam quo prota innotat partho portenta fuisse
Noverit et crassi tenui pompei debita fata
Assyrie cladis captiva vetustatis trahetur
Hereat tergo volnus infelicis patris
Non primum auxilium funesto a rege petisse
Quam gessisse prius bellum civile pudebit
Nam quod caput populos clarius fecitque timeri
Magnus erit quod sub robis insistentibus arma
Crassorum vindicta perit in omni vere ortum
Debuerunt in bactra duces non qua vacaret
Arva vel arctois dahis rem que cathorum
Imperii nudare latus dum perfida sussa
Intumulos prolapsa ducum babilonque meret
Assirius pati fuerim fortuna precamur
Et si thessalia bellum civile peractum est
Ad parthos qui vincet eat gaudens vincant medi et
Scythia [illegible] passim gaudere triumphis
Non erat omnis simul gelidum transibit araxem

Umbra ferus magis ... [illegible]
Ingerit hac terras ... [illegible]
Plures ... unde ... [illegible]
Ad ... patris ... [illegible]
Damnent nominis ... [illegible]
Euphraten cornua ... [illegible]
Obruit eufrates et ... [illegible]
Detulit in terras ac reddidit ... [illegible]
Si potes in me ... magne ... [illegible]
Thessalia placare potes quin respicis orbem
Romanum si regna times proiecta sub austro
Infidumque iubam petimus pharon arvaque lagi
Syrtibus hinc libicis tuta est egyptus at inde
Gurgite septeno rapidus mare submovet amnis
Terra suis contenta bonis non indiga mercis
Aut iovis in solo tanta est fiducia nilo
Sceptra puer ptholomeus habet tibi debita magne
Tutele commissa tue quis nominis umbram
Horreat innocua est etas ne iura fidemque
Respectumque deum veteris speraveris aule
Nil pudet assuetos sceptris mitissima sors est
Regnorum sub rege novo non plura locutus
Impulit huc animos quantum spes ultima rerum
Libertatis habet victa est sententia magni
Tunc cilicum liquere solum cyproque citatas
Immisere rates nullas cui pretulit aras
Unda dee memor paphie si numina nasci
Credimus aut quemquam fas est cepisse deorum
Hec ubi deseruit pompeius littora totos
Emensus cypri scopulos quibus exit in austrum
Inde maris vasti transverso vertitur estu
Nec tenuit gratum nocturno lumine montem
Infimaque egypti pugnaci littora velo
Vix tetigit qua dividui pars maxima nili
In vada decurrit pelusia septimus amnis
Tempus erat quo libra pares examinat horas
Non uno plus equa die noctique rependit
Lux minor hiberne verni solacia damni

Compertum ut regem casio se monte teneri
Flectit iter nec phebus adhuc nec carbasa languent
Iam rapido speculator eques per littora cursu
Hospitis adventu pavidam compleverat aulam
Consilii vix tempus erat tamen omnia monstra
Pellee coiere domus quos inter achoreus
Iam placidus senio fractisque modestior annis
Hic genuit custos nili crescentis in arva
Memphis vana sacris illo cultore deorum
Lustra sue phebes non unus vixerat appis
Consilii vox prima fuit meritumque fidemque
Sacraque defuncti iactavit pignora patris
Sed melior suadere malis et nosse tyrannos
Ausus pompeium leto dampnare photinus
Ius et phas multos faciunt Ptholomee //
Dat penas laudata fides cum sustinet inquit // nocentes
Quos fortuna premit fatis accede deisque
Et cole felices miseros fuge sydera terra
Ut distant et flamma mari sic utile recto
Sceptrorum vis tota perit si pondere iusta
Incipit evertitque arces respectus honesti
Libertas scelerum est que regna invisa tuetur
Sublatusque modus gladiis facere omnia seve
Non impune licet nisi dum facis exeat aula
Qui vult esse pius virtus et summa potestas
Non coeunt semper metuet quem seva pudebunt
Non impune tuos magnus contempserit annos
Qui te nec victos arcere a littore nostro
Posse putat neu te sceptris privaverit hospes
Pignora sunt propiora tibi nilumque pharonque
Si regnare piget dampnate redde sorori
Egiptum certe latiis tueamur ab armis
Quidquid non fuerit magni dum bella geruntur
Nec victoris erit toto iam pulsus ab orbe
Postquam nulla manet rerum fiducia querit
Cum qua gente cadat rapitur civilibus armis
Nec soceri tantum arma fugit fugit ora senatus
Cuius thessalicas saturat pars magna volucres

Et metuit gentes quas uno in sanguine mixtas
Deseruit regesque timet quorum omnia mersit
Thessalieque reus nulla tellure receptus
Sollicitat nostrum quem nondum perdidit orbem
Iustior in magnum nobis ptholomee querele
Causa data est / quid sepositam semperque quietam
Crimine bellorum maculas pharon arvaque nostra
Victori suspecta facis cur sola cadenti
Hec placuit tellus in qua pharsalia fata
Conferres penasque tuas iam crimen habemus
Purgandum gladio quod nobis sceptra senatus
Te suadente dedit votis tua fovimus arma
Hoc ferrum quod fata iubent proferre paravi
Non tibi sed victo feriam tua viscera magne
Malueram soceri rapimur quo cuncta feruntur
Tene mihi dubitas an sit violare necesse
Cum liceat que te nostri fiducia regni
Huc agit infelix populum non cernis inermem
Arvaque vix refugo fodientem mollia nilo
Metiri sua regna decet viresque fateri
Tu tolomee potes magni fulcire ruinam
Sub qua roma iacet bustum cineresque movere
Thessalicos audes bellumque in regna vocare
Ante aciem emathiam nullis accessimus armis
Pompey nunc castra placent que deserit orbis
Nunc victoris opes et cognita fata lacessis
Adversis non desse decet sed leta secutos
Nulla fides umquam miseros elegit amicos
Assensere omnes sceleri letatur honore
Rex puer insueto quod iam sibi tanta iubere
Permittant famuli sceleri delectus achillas
Perfida qua tellus casiis excurrit arenis
Et vada testantur iunctas egipcia sirtes
Exiguam sociis monstri gladiisque carinam
Instruit o superi nilusne et barbara memphis
Et pelusiaci tam mollis turba canopi
Hos animos sic fata premunt civilia mundum
Sic romana iacent nullusne in cladibus istis

[illegible] corpus sic [illegible] ad [illegible]
[illegible] de senatu fidem civilia bella
Sed [illegible] extrema que [illegible]
[illegible] nos [illegible]
[illegible] Ptholomee [illegible]
[illegible] tenuiste [illegible]
[illegible] manus [illegible] ad [illegible]
[illegible] tor mundi nec tot capitalia [illegible]
[illegible] regnum que potens [illegible] senatus
Victoris que generi [illegible] tyranno
Quod poterat romanus erat quod viscera nudi
Scrutaris gladio nostris puer [illegible] nescit
Quo sit fortuna loco iam nunc sine [illegible]
Ille sceptra tenens cecidit civilibus armis
Cui tergora dedit iam vento vela negavit
Magnus et auxilio remorum infanda petebat
Littora que [illegible] longe [illegible]
Appulerat scelerata manus magnoque parate
Ingens regina [illegible] de puppe [illegible] Phari
Imparuam [illegible] ratem litusque malignum
Incusat [illegible] que vadis frangentibus [illegible]
Cui vetet [illegible] terris appellere classes
Quod nisi fatorum leges intentaque [illegible]
Ordinis etherei [illegible] proxima mortis
Damnatum leto traherent ad menia magni
Non ulli comitum [illegible] presagia decerant
Sed nuper fides si pura foret si regia magno
Sceptrorum auctori vera pietate pateret
Venturum tota Pharium cum classe tyrannum
Sed cedit fatis classemque relinquere iussus
Obsequitur letum que mavult preferre timori
Ibat in hostilem preceps Cornelia puppem
Hac a [illegible] impatiens egresso [illegible] marito
Quos metuit clades Romane temeraria [illegible]
Et in nato [illegible] longoque a littore casu
Expectate meos et in hac [illegible] tyranni
Explorate fidem [illegible] dura [illegible]
Condiderunt [illegible] animus Cornelia palmas

Quo sine me crudelis abis iterumne relinquor
malis Thessalicis summota numquam omine leto
Distrahimur miseri poteras non flectere puppem
Cum fugeres alio latebrisque relinquere lesbi
Omnibus a terris si nos arcere parabas
An tantum in fluctus placeo comes hec ubi frustra
Effudit prona pendet tamen anxia puppe
Attonitaque metu nec quoquam avertere visus
Nec magnum spectare potest stetit anxia classis
Ad ducis eventum metuens non arma nefasque
Sed ne summissis precibus pompeius adoret
Sceptra sua donata manu transire parantem
Romanus pharia miles de puppe salutat
Septimius qui pro superum pudor arma satelles
Regia gestabat posito deformia pilo
Immanis violentus atrox nullaque ferarum
Mitior in cedes quis non fortuna putasset
Parcere te populis quod bello hec dextra vacaret
Thessaliaque procul tam noxia tela fugasses
Disponis gladios ne quo non fiat in orbe
Heu facinus civile tibi victoribus ipsis
Dedecus et numquam superum caritura pudore
Fabula romanus regi sic paruit ensis
Pelleusque puer gladio tibi colla recidit
Magne tuo qua posteritas in secula mittet
Septimium fama scelus hoc quo nomine dicent
Qui bruti dixere nephas iam venerat hore
Terminus extreme phariamque ablatus in alnum
Regia monstra parant ut vidit cominus enses
Involvit vultus atque indignatus apertum
Fortune prestare caput tunc lumina pressit
Continuitque animam ne quas effundere voces
Posset et eternam fletu corrumpere famam
At postquam mucrone latus funestus achillas
Perfodit nullo gemitu consensit ad ictum
Respexitque nephas servatque immobile corpus
Seque probat moriens atque hec in pectore volvit
Secula romanos numquam tacitura labores

Attendunt euumque sequens speculatur ab omni
Orbe ratem phariamque fidem nunc consule fame
Fata tibi longe fluxerunt prospera vite
Ignorant populi si non in morte probaris
An scieris aduersa pati ne cede pudori
Auctoremque dole fati quacumque feriris
Crede manum soceri spargant lacerentque licebit
Sum tamen o superi felix nullique potestas
Hoc auferre deo mutantur prospera uita
Non fit morte miser uidet hanc cornelia cedem
Pompeyusque meus tanto paciencius oro
Clade dolor gemitus natus coniunxque peremptum
Si mirantur amant talis custodia magno
Mentis erat hos ius animi morientis habebat
At non tam patiens cornelia cernere cedem
Quam perferre fuit miserandis ethera complet
Vocibus o coniunx ego te scelerata peremi
Letifere tibi causa fuit auia lesbos more
Et prior in nili peruenit litora cesar
Nam cui ius alii sceleris sed quisquis in istud
A superis inmisse caput uel cesaris ire
Vel tibi prospiciens nescis crudelis ubi ipsa
Uiscera sint magni properas atque ingeris ictus
Qua uotum est uicto penas non morte minores
Pendat et ante meum uideat caput haut ego culpa
Libera bellorum que matrum sola per undas
Et per castra comes nullis absterrita fatis
Uictum quod reges etiam timuere recepi
Hoc merui coniunx in tuta puppe relinqui
Perfide parcebas te fata extrema petente
Uita digna fui moriar nec munere regis
Aut mihi precipitem naute permittite saltum
Aut laqueum collo tortosque aptare rudentes
Aut aliquis magno dignus comes exigat ensem
Pompeio prestare potest quod cesaris armis
Imputet o seui properantem in fata tenetis
Uiuis adhuc coniunx et iam cornelia non est
Iuris magne sui prohibent accersere mortem

Et cruor victori sic fata mihi quam prior
Clapsa manus rapitur trepida fugiente carina
At magni cum terga sonent et pectora ferro
Permansisse decus facie [illegible]
Iratamque deis faciem ni[l] [illegible]
Ex habitu vultuque viri mutasse fatentur
Qui lacerum videre caput nam saevus in [illegible]
Septimius sceleris maius scelus in[venit] [illegible]
Ac retegit sacros scisso velamine vultus
Semianimis magni spirantiaque occupat ora
Collaque in obliquum ponit languentia transtro
Tunc nervos venas que secat nodosaque frangit
Ossa diu non dum artis erat caput ense rotare
At postquam truncus cervix abscisa recessit
Vendicat hoc pharius dextra gestare satelles
Degener atque opere miles romane secunde
Pompeii diro sacrum caput ense recidis
Ut non ipse feras o summi fata pudoris
Impius ut magnum nosset puer illa verenda
Regibus hirta coma et generosa fronte decora
Cesaries compressa manu est pharioque veruto
Dum vivunt vultus atque os in murmura pulsant
Singultus anime dum lumina nuda rigescunt
Suffixum caput est quo numquam bella iubente
Pax fuit hoc leges campumque et rostra movebat
Hac facie fortuna tibi romana placebas
Volt sceleri superesse fidem tunc arte nephanda
Submota est capiti thabes raptoque cerebro
Exsiccata cutis putrisque effluxit ab alto
Humor et infuso facies solidata veneno est
Ultima lagee stirpis peritura que proles
Degener incestae sceptris cessure sororis
Cum tibi sacro macedon servetur in antro
Et regum cineres extructo monte quiescant
Cum ptholomeorum manes seriemque pudendam
Piramides claudant indigna que mausolea
Littora pompeium feriunt truncusque vadosis
Huc illuc iactatur aquis adeo ne molesta

Totum tua sunt secto feriunt cadauer
Hac fortuna fide magni tam prospera fata
Pertulit hac illum summo de culmine rerum
Morte petit cladesque omnes exegit in uno
Seua die quibus inmunes tot prestitit annos
Leta malis felix nullo turbante deorum
Et nullo parcente miser semel impulit illum
Pompeiusque fuit qui numquam mixta uideret
Dilata fortuna manu pulsatur arenis
Carpitur in scopulis hausto per uulnera fluctu
Ludibrium pelagi nullaque manente figura
Vna nota est magno capitis iactura reuulsi
Ante tamen Cesar uictor quam tangat arenas
Pompeyo raptim tumulum fortuna parauit
Ne iaceat nullo uel meliore sepulcro
E latebris pauidus decurrit ad equora Cordus
Questor ab ydalio cinerree littore cipri
Infaustus magni fuerat comes iste per umbras
Ausus ferre gradum uictum pietate timorem
Compulit ut medijs quesitum corpus in undis
Duceret ad terram traheretque ad littora magnum
Lucis mesta parum per densas cinthia nubes
Prebebat cano sed discolor equore truncus
Conspicitur tenet ille ducem complexibus artis
Eripiente mari tunc uictus pondere tanto
Exspectat fluctus pelagoque iuuante cadauer
Impellit postquam sicco iam littore sedit
Incubuit magno lacrimasque effudit in omne
Vulnus et ad superos obscuraque sidera fatur
Non preciosa petit cumulato thure sepulcra
Pompeius fortuna tuus non pinguis ad astra
Vt ferat e membris eoos fumus odores
Vt romana suum gestent pia colla parentem
Preferat ut ueteres feralis pompa triumphos
Vt resonent tristi cantu fora totus ut igne
Proiectis merens exercitus ambiat armis
Da uilem magno plebei funeris archam
Que lacerum corpus siccos effundat in ignes

Robora non desint misero ne sordidus ustor
Sit satis o superi quod non Cornelia fuso
Crine iacet subicique facem complexa maritum
Imperat extremo sed abest a munere busti
Infelix coniunx nec adhuc a litore longe est
Sic fatus parvos iuvenis procul aspicit ignes
Corpus vile suis nullo custode cremantes
Inde rapit flammas semiustaque robora membris
Subducit quecumque es ait neglecta nec ulli
Cara tuo sed Pompeio felicior umbra
Quod iam compositum violat manus hospita bustum
Da veniam quid sensus post fata relictum est
Cedis et ipsa rogo paterisque hec damna sepulcri
Teque pudet sparsis Pompei manibus uri
Sic fatus plenusque sinus ardente favilla
Pervolat ad truncum qui fluctu pene relatus
Litore pendebat summas dimovit arenas
Et collecta procul lacere fragmenta carine
Exigua trepidus posuit scrobe nobile corpus
Robora nulla premunt nulla strue membra recumbunt
Admotus Magnum non subditus accipit ignis
Ille sedens iuxta flammas o maxime dixit
Ductor et Hesperii maiestas nominis una
Si tibi iactatu pelagi si funere nullo
Tristior iste rogus manes animamque potentem
Officiis averte meis iniuria fati
Hoc fas esse iubet ne ponti belua quicquam
Ne fera ne volucres ne sevi Cesaris ira
Audeat exiguam quantum potes accipe flammam
Romana succensam manu fortuna recursus
Si det in Hesperiam non hac in sede quiescent
Tam sacri cineres sed te Cornelia Magne
Accipiet nostraque manu transfundet in urnam
Interea parvo signemus litora saxo
Ut nota sit busti si quis placare peremptum
Forte volet plenos et mortis reddere honores
Inveniet trunci cineres et norit arenas
Ad quas Magne tuum referat caput sic fatus

Servat multifidas admoto fomite flammas
Carpitur et lentum magnus destillat in ignem
Thebe fouens bustum que iam presserat astra
Aurore premissa dies ille ordine rupto
Funeris attonitus latebras in littore querit
Quam metuis demens isto pro crimine penam
Quo te fama loquax omnes accepit in annos
Condita laudabit magni socer impius ossa
I modo securus venie fassusque sepulcrum
Posce caput cogit pietas imponere finem
Officio semusta rapit resolutaque nondum
Ossa satis nervis et inuste plena medulle
Equorea restinguit aqua congestaque in unum
Parva clausit humo tunc ne levis aura retectos
Auferret cineres saxo compressit arenam
Nautaque ne bustum religato fune moveret
Inscripsit sacrum semusto stipite nomen
Hic situs est magnus placet hoc fortuna sepulcrum
Dicere pompeii quo condi maluit illum
Quam terra caruisse socer temeraria dextra
Cur obicis magno tumulum manesque vagantes
Includis situs est qua terra extrema refuso
Pendet in occeano romanum nomen et omne
Imperium magno tumuli est modus obrue saxa
Crimine plena deum si tota est herculis oethe
Et iuga tota vacant bromio nisseia quare
Unus in egipto est magni lapis omnia lagi
Rura tenere potest si nullo cespite nomen
Hesit erremus populi cinerumque tuorum
Magne metu nili nullas calcemus arenas
Quod si tam sacro dignaris nomine saxum
Adde actus tantos monimentaque maxima rerum
Adde truces lepidi motus alpinaque bella
Armaque sertorii revocato consule victa
Et currus quos egit eques commercia tuta
Gentibus et pavidos cilicas maris adde subacta
Barbariam gentesque vagas et quicquid in euro
Regnorum boreaque iacet dic semper ab armis

Ciuilem repetisse togam tibi curribus actum
Contentum patria multos donasse triumphos
Quis capit hec tumulus et surgit miserabile bustum
Non ullis plenum titulis non ordine tanto
Fastorum solitumque legi super alta deorum
Culmina et extructos spoliis hostilibus arcus
Haud procul est ima Pompei nomen harena
Depressum tumulo quod non legat aduena rectus
Quod nisi monstratum Romanus transeat hospes
Noxia ciuili tellus Egyptia fato
Haud equidem immerito Cumane carmine uatis
Cautum ne Nili Pelusia tangeret ora
Iesperius miles ripasque estate tumentes
Quid tibi seua precer pro tanto crimine tellus
Vertat aquas Nilus quo nascitur orbe retentus
Et steriles egeant hibernis imbribus agri
Totaque in Ethiopum putres soluaris arenas
Nos in templa tuam Romana accepimus Isim
Semideosque canes et sistra iubentia luctus
Et quem tu plangens hominem testaris Osirim
Tu nostros Egypte tenes in puluere manes
Tu quoque cum seuo dederis iam templa tiranno
Nondum Pompei cineres o Roma petisti
Exul adhuc iacet umbra ducis si secula prima
Victoris timuere minas nunc excipe saltem
Ossa tui Magni si nondum subruta fluctu
Inuisa tellure sedent quis busta timebit
Quis sacris dignam mouisse uerebitur umbram
Imperet hoc nobis utinam scelus et uelit uti
Nostro Roma sinu satis o nimiumque beatus
Si michi contingat manes transferre reuulsos
Ausoniam si tale ducis uiolare sepulcrum
Forsitan aut sulco sterili cum poscere finem
A superis aut Roma uolet feralibus austris
Ignibus aut nimiis aut terre tecta mouenti
Consilio iussuque deum transibis in urbem
Magne tuus summusque feret tua busta sacerdos
Nam quis ad exustam Cancro torrente Sienen

Et imbrifera siccas sub pleiade thebas
Spectator nili quem rubri stagna profundi
Aut arabum portus mercis mutator eoe
Magne petet quod non tumuli venerabile saxum
Et cinis in summis forsan turbatus arenis
Avertet manes quos placare debebit
Et casio praeferre iovi nil ista nocebunt
Famae busta tuae templis auroque sepultus
Vilior umbra fores nunc est pro numine summo
Hoc tumulo fortuna iacens augustius aris
Victoris libico pulsatur in aequore saxum
Tarpeis qui saepe deis sua thura negabant
Inclusum tusco venerantur caespite fulmen
Proderit hoc olim quod non mansura futuris
Ardua marmorea surrexit pondere moles
Pulveris exigui sparget non longa vetustas
Congeriem bustumque cadet mortisque peribunt
Argumenta tuae veniet felicior etas
Qua sit nulla fides saxum monstrantibus illud
Atque erit egyptus populis fortasse nepotum
Tam mendax magni tumulo quam creta tonantis

At non in pharia manes iacuere favilla
Nec cinis exiguus tantam compescuit umbram
Prosiluit busto semustaque membra relinquens
Degeneremque rogum sequitur convexa tonantis
Qua niger astriferis conectitur axibus aer
Quodque patet terras inter lunaeque meatus
Semidei manes habitant quos ignea virtus
Innocuos vita patientes aetheris imi
Fecit et aeternos animam collegit in orbes
Non illuc auro positi nec ture sepulti
Perveniunt illic postquam se lumine vero
Implevit stellasque vagas miratur et astra
Fixa poli vidit quanta sub nocte iaceret
Nostra dies risitque sui ludibria trunci
Hinc super emathiae campos et signa cruenti

Cesaris ac sparsas volitantis in equore classes
Et scelerum vindex in sancto pectore Bruti
Sedit et invicti posuit se mente Catonis
Ille ubi pendebant casus dubiumque manebat
Quem dominum mundi facerent civilia bella
Oderat et Magnum quamvis comes isset in arma
Auspiciis raptus patrie ductuque senatus
At post Thessalicas clades iam pectore toto
Pompeianus erat patriam tutore carentem
Excepit et populi trepidantia membra refovit
Ignavis manibus proiectos reddidit enses
Nec regnum cupiens gessit civilia bella
Nec servire timens nil causa fecit in armis
Ille sua tote post Magni funera partes
Libertatis erant quas ne per litora fusas
Colligeret rapido victoria Cesaris actu
Corcyre secreta petit ac mille carinis
Abstulit Emathie secum fragmenta ruine
Quis ratibus tantis fugientia crederet ire
Agmina quis pelagus victas artasse carinas
Dorida tunc Maleam et apertam Tenaron umbris
Inde Cythera petit boreaque urgente carinas
Creta fugit Dictea legit cedentibus undis
Litora tunc ausum classi precludere portus
Impulit ac sevas meruit Phicunta rapinas
Sparsit et hinc placidis alto delabitur auris
In litus Palinure tuum nec enim equore tantum
Ausonio monumenta tenes portusque quietos
Testatur Libie Phrigio placuisse magistro
Cum procul ex alto tendentia vela carine
Ancipites tenuere animos socios ne malorum
An veherent hostes preceps facit omne timendum
Victor et in nulla non creditur esse carina
Ast ille puppes luctus planctusque ferebant
Et mala vel duri lacrimas motura Catonis
Nam postquam frustra precibusque Cornelia nautas
Privignique fugam tenuit ne forte repulsus
Litoribus Pharii remearet in equore truncus

Ostenditque rogum non visi flamma sepulcri
Ergo indigna fui dixit fortuna marito
Accendisse rogum gelidos effusa per artus
Incubuisse viro laceros exurere crines
Membraque dispersi pelago componere magni
Vulneribus cunctis largos infundere fletus
Ossibus et tepida vestes implere favilla
Quicquid ab extincto licuisset tollere busto
In templis sparsura deum sine funeris ullo
Ardet honore rogus manus hec egyptia forsan
Obtulit officium et grave manibus o bene nudi
Crassorum cineres pompeio contigit ignis
Invidia maiore deum similisne malorum
Sors mihi semper erit numquam dare busta licebit
Coniugibus numquam plenas plangemus ad urnas
Quid porro tumulis opus est aut ulla requiris
Instrumenta dolor non toto in pectore portas
Impia pompeium non imis heret imago
Visceribus querat cineres victura superstes
Nunc tamen hinc longe qui fulget luce maligna
Ignis adhuc aliquid phario de littore surgens
Ostendit mihi magne tui iam flamma resedit
Pompeiumque ferens vanescit solis ad ortus
Fumus et invisi tendunt mihi carbasa venti
Non mihi nunc tellus pompeio si qua triumphos
Victa dedit non alta terens capitolia currus
Gratior elapsus felix de pectore magnus
Hunc volumus quem nilus habet terreque nocenti
Non herere queror crimen commendat arenas
Linquere si qua fides pelusia littora nolo
Tu pete bellorum casus et signa per orbem
Sexte paterna move namque hec mandata reliquit
Pompeius vobis in nostra condita cura
Me cum fatalis leto damnaverit hora
Excipite o nati bellum civile nec umquam
Dum terris aliquis nostra de stirpe manebit
Cesaribus regnare vacet vel sceptra vel urbes
Libertate sua validas impellite fama

Nominis has vobis partes hec arma relinquo
Sumeret classes quisquis pompeius in undis
Veniat et in nullis non generabit heres
Bella dabit tibi indomitos memores quod primi
Iunius hec te avos vim patere decebit
Si fuerit partes pro libertate catoni
Exolui tibi magne fidem mandata peregi
Insidie inlusere tue decepta quod viri
Ne mandata iussa auferrem perfida verti
Iam nunc te per inane chaos per tartara coniunx
Si sunt ulla sequar cum longo tradita leto
Incertum est nimie penas vivacis abrupta
Ante feram potuit cernens tua funera magne
Non fugere in mortem planctu concussa peribit
Effluet in lacrimas numquam veniemus ad enses
Aut laqueos aut precipites per inania saltus
Turpe mori post te solo non posse dolore
Sic ubi fata caput ferali obduxit amictu
Decrevit quod pati tenebras puppisque cavernis
Delituit seum quod arcte cum tota dolorem
Perfruitur lacrimis et amat pro coniuge luctum
Illam non fluctus stridensque rudentibus austris
Movit et exurgens ad summa pericula clamor
Votaque sollicitis faciens contraria nautis
Composita in mortem iacuit favitque procellis
Prima ratem cyprus spumantibus accepit undis
Inde tenens pelagus sed iam moderatior eurus
In libicas egit sedes et castra catonis
Tristis ut in multo mentis presaga timore
Aspexit fratrem cum comitibus a littore magnus
Et fratrem mens precipes tunc saltus in undas
Dic ubi sit germane pater stat summa caputque
Urbis an occidimus romana quod magnus magnus ad
Absulit hec fatur quem contra talia fateri ultras
O felix que pro clades suspexit in horas
Tuque nephas audire orbos germane reduces
Perubuit digno quod potuit auferre viro
Rege sub impuro violento regna tenere

Hospitiis fretus superis et munere tanto
In proavos cecidit donati victima regni
Vidi ego magnanimi lacerantes pectora patris
Nec credens phariu[m] tantum potuisse tyrannum
Littore niliaco socerum iam stare putavi
Sed me nec sanguis nec tantum vulnera nostri
Affecere senis quantum gestata per urbem
Ora ducis que transfixo sublimia pilo
Vidimus hec fama est oculis victoris iniqui
Servari sceleris quod fidem quesisse tyrannum
Nam corpus pharie ne canes avideque volucres
Distulerint an furtivus quem vidimus ignis
Solverit ignoro quecumque iniuria fati
Abstulit hos artus superis hec crimina dono
Servata de parte queror cum talia magnus
Effudit iustasque furens pietate profatur
Precipitate rates e sicco littore naute
Classis in adversos erumpat remige ventos
Ite duces mecum nunquam civilibus armis
Tanta fuit merces inhumatos condere manes
Sanguine semiviri magnum satiare tyranni
Non ego pelleas arces adytisque retectum
Corpus alexandri pigra mareotide mergam
Non mihi pyramidum tumulis evulsus amasis
Atque alii reges nilo torrente natabunt
Omnia dent penas nudo tibi magne sepulcro
Evolvam busto iam numen gentibus ysim
Et tectum lino spargam per vulgus osirim
Et sacer in magni cineres mactabitur apis
Suppositisque deis uram caput has mihi penas
Terra dabit linquam vacuos cultoribus agros
Nec nilus cui crescat erit solusque tenebis
Egiptum genitor populis superisque fugatis
Dixerat et classem sevus rapiebat in undas
Sed cato laudatam iuvenis compescuit iram
Interea totis audito funere magni
Littoribus sonuit percussus planctibus ether
Exemplo que carens et nulli cognitus evo

Iustus erat mortis populos despes potentis
Et magis ut visa est lacrimis exhausta solutas
In voltus effusa comas Cornelia puppe
Egrediens rursus geminato verbere plangunt
Ut primum in sociae pervenit littora terrae
Collegit vestes miserique in
Arma que et impressas auro quas
Exuvias pictas que togas velamina summo
Ter conspecta Iovi, funesto que intulit igni
Ille fuit miserae magni cinis / accepit omnis
Exemplum pietas que togas velamina summo
Surgunt Thessalicis reddentia manibus ignem
Sic ubi depastis summittere gramina campis
Et renovare parans hibernas Apulus herbas
Igne fovet terras, simul et Garganus et arva
Vulturis et calidi lucent buceta Mathini
Non tamen ad magni pervenit gratius umbras
Omne quod in superos audet convicia volgus
Pompeyum que deis obicit quam pauca Cathonis
Verba sed a pleno venientia pectore veri
Civis obit inquit multum maioribus impar
Nosse modum iuris / sed in hoc tamen utilis evo
Cui non ulla fuit iusti reverentia / salva
Libertate potens / et solus plebe parata
Privatus servire sibi rector que senatus
Sed regnantis erat nil belli iure poposcit
Quae que dari voluit / voluit sibi posse negari
Immodicas possedit opes / sed plura retentis
Intulit invasit ferrum sed ponere norat
Pretulit arma toge / sed pacem armatus amavit
Iuvit sumpta ducem iuvit dimissa potestas
Casta domus luxu que carens corrupta que numquam
Fortuna domini clarum et venerabile nomen
Gentibus / et multum nostrae quod proderat urbi
Olim vera fides Sulla Mario que receptis
Libertatis obit Pompeio rebus adempto
Et nunc ficta perit / non iam regnare pudebit

Nec color imperii nec frons erat ulla senatus
O felix cui summa dies fuit obvia victo
Et cui quaerendos Pharium scelus obtulit enses
Forsitan in soceri potuisses vivere regno
Scire mori sors prima viris et proxima cogi
Et mihi si fatis aliena in iura venimus
Fac talem fortuna iubam non deprecor hosti
Servari dum me servet cervice recisa
Vocibus his maior quam si romana sonarent
Rostra ducis laudes generosam venit ad umbram
Mortis honos fremit interea discordia vulgi
Castrorum belli que piget post funera magni
Tarcon motus linquendi signa catonis
Sustulit hunc rapta fugientem classe secutus
Litus in extremum tali catho voce notavit
Numquam placate cilix iterum in rapinas
Vadis in aequoreas magnum fortuna removit
Iam pelago pirata redis tunc respicit omnes
In coetu motuque viros quorum unus aperta
Mente fuge tali compellat voce regentem
Nos catho da veniam pompei duxit in arma
Non belli civilis amor partes que favore
Fecimus ille iacet quem paci pretulit orbis
Causa que nostra perit patrios permitte penates
Desertam que domum dulces que revisere natos
Nam quis erit finis si nec pharsalia pugne
Nec pompeius erat periere tempora vite
Mors eat in tutum iustas sibi nostra senectus
Prospiciat flammas bellum civile sepulcra
Vix ducibus prestat non barbara victos
Regna manent non armenium mihi saeva minatur
Aut scithicum fortuna iugum sub iura togati
Civis eo quisquis vivente secundus
Hic mihi primus erat sacris prebebit umbris
Summus honor dominum quem clades cogit habebo
Nullum magne ducem te solum in bella secutus
Post te fata sequar nec enim sperare secunda

Vivas m' nec liceat fortuna cuncta teneri
Hispanus emathium sparsit victoria ferrum
Et causa fides imperii et toto superi in orbe
Qui velit ac et possit victus prestare salutem
Pompeio scelus est bellum civile perempto
Quo fuerat vestri fides si publica iura
Si quoque patriam sequeris Cathonis signa priora
Romanus qui consul erat sic ille profatus
Insiluit puppim iuvenem comitante [...]
Actum romanus fuerat de rebus et omnis
Indiga servitii fervebat littora plebes
Erumpere ducis sacro de pectore voces
Ergo pari voto gessisti bella iuventus
Tu quoque pro dominis et pompeyana fuisti
Non romana manus quod non in regna laboras
Quod tibi non ducibus vivis moreris quod in orbem
Adquiris nulli quod iam tibi vincere tutum est
Bella fugis queris quod iugum cervice vacante
Et nescis sine rege pati nunc causa pericli
Digna viris potuit vestro pompeius abuti
Sanguine nunc patrie iugulos enses quod negatis
Cum prope libertas unum fortuna reliquit
Iam tribus e dominis pudeat quod regia nili
Contulit in leges et parti militis arcus
Ite o degeneres tolomei munus et arma
Spernite quis vestras ulla putet esse nocentes
Cede manus credet faciles sibi terga dedisse
Credet ab emathys primos fugisse philippus
Vadite securi meruistis iudice vitam
Cesare non armis nec obsidione subacti
O famuli turpes domini post fata prioris
Itis ad heredem cur non maiora mereri
Quam vitam veniamque libet rapiatur in undas
Infelix magni coniunx prolesque metelli
Ducite pompeyos tholomei tolomea vincite munus
Nostra quoque inviso quisquis feret ora tyranno
Non parva dabit mercede ista iuventus
Cervicis precio bene se mea signa secutam

[illegible] et magna [illegible]
[illegible] et omnis
[illegible] ceciderunt [illegible]
[illegible] examina pennis [illegible]
[illegible]
[illegible] constat [illegible]
[illegible] spinis [illegible]
[illegible] posuere fugam studiumque laboris
[illegible] repetunt, et sparsi mellis amore
Gaudet in hybleo securus gramine pastor
Diuicias seruasse case / sic voce cathonis
Inculcata viris iusti paciencia martis
Iam que actu belli / non doctas ferre quietem
Constituit mentes serieque agitare viam laborum
Primum littoreis miles lassatur arenis
Proximus in muros et menia cyrenarum
Est labor exclusus / nulla se vindicat ira
Penaque de victis sola est vicisse cathoni
Inde peti placuit libici contermina maurum
Regna iube sed iter medyis natura vetabat
Sirtibus has audax sperat set cedere virtus
Sirtes vel primam mundo natura figuram
Cum daret in dubio terre pelagique relinquit
Nam neque subsedit penitus quo stagna profundi
Acciperet nec se defendit ab equore tellus
Ambigua sed lege loci iacet invia sedes
Equora fracta vadis abrupta que terra profundo
Et post multa sonant proiecti littora fluctus
Sic male deseruit nos que exegit in usus
Hanc partem natura sui vel plenior alto
Olim sirtis erat pelago penitusque natabat
Sed rapidus titan ponto sua lumina pascens
Equora subduxit zone vicina peruste
Et nunc pontus adhuc phebo siccante repugnat
Mox ubi dampnosum radios admoverit evum
Tellus sirtis erat nam iam brevis unda superne
Ut primum remis actum mare propulit omne
Classis onus densis fremuit niger imbribus auster

At sua regna furens temtavit classibus auster
Turbine deprendit longeque a syrtibus undas
Egit et illato confregit littore pontum
Sed quarum recto deprendit carbasa malo
Eripuit nautis frustraque rudentibus ausis
At ultra proram tumuit sinus omnia si quis
Providus anthenne suffixit lintea summe
Vincitur et nudis auertitur armamentis
Sors melior classis que fluctibus incidit altis
Et certo iactata mari est quecumque levate
Arboribus cesis flatum effudere prementem
Abstulit has liber ventis contraria volvens
Estus et obnixum victor detrusit in austrum
Has vada destituunt atque interrupta profundo
Terra ferit puppes dubioque obnoxia fato
Pars sedet una ratis pars altera pendet in undis
Tunc agis impactum brevius mare terraque sepe
Obvia consurgens quamvis elisus ab austro
Sepe tamen tumulos fluctus non vincit arene
Eminet in tergo pelagi procul omnibus undis
Inviolatus aqua sicci iam pulveris agger
Stant miseri naute terreque herente carina
Littora nulla vident sic partem intercipit equor
Pars ratium maior regimen clavumque secuta
Tuta fuga nautasque loci sortita peritos
Torpentem tritonos adit illesa paludem
Hanc ut fama quem toto littore pontus
Audit ventosa perflantem murmura concha
Hanc et pallas amat patrio que vertice nata
Terrarum primam libiam quam proxima celo est
Ut probat ipse calor tetigit stagnique quieta
Vultus vidit aqua plantas posuitque in margine
Et se dilecta tritonida dixit ab unda
Quam iuxta letes tacite prolabitur amnis
Infernis ut fama trahens oblivia venis
Atque insopiti quondam tutela draconis
Hesperidum pauper spoliatis frondibus ortus
Invidus annoso qui famam derogat evo

Qui vates ad vera vocat fuit aurea silva
Diviciisque graves et fulvo germine rami
Virgineusque chorus nitidi custodia luci
Et numquam somno dampnatus lumina serpens
Robora complexus rutilo curvata metallo
Abstulit arboribus precium nemorique laborem
Alcides passusque inopes sine pondere ramos
Rettulit argolico fulgencia poma tyranno
His igitur depulsa locis eiectaque classis
Syrtibus haut ultra garamantidas attigit undas
Sed duce pompeyo libies melioris in oris
Mansit et impaciens virtus herere kathonis
Audet in ignotas agmen committere gentes
Armorum fidens et terra cingere sirtim
Hec eadem suadebat yemps que clauserat equor
Et spes ymbris erat nimios metuentibus ignes
Ut nec sole viam nec duro frigore sevam
Inde polo libie hinc bruma temperet annus
Has ingressurus steriles sic fatur arenas
O quibus una salus placuit mea signa secute
Indomita cervice mori componite mentes
Ad magnum virtutis opus summosque labores
Vadimus in campos steriles exustaque mundi
Qua nimius titan et rare in fontibus unde
Siccaque letiferis squalent serpentibus arva
Durum iter ad leges patrieque ruentis amorem
Per mediam libiem veniant atque invia temptent
Si quibus in nullo positum est evadere voto
Si quibus ire sat est neque enim mihi fallere quemquam
Est animus tecto que metu perducere vulgus
Hy mihi sint comites quos ipsa pericula ducent
Qui me teste pati vel que tristissima pulcrum
Romanum que putant at qui sponsore salutis
Miles eget capiturque anime dulcedine vadat
Ad dominum meliore via dum primus arenas
Ingrediar primusque gradus in pulvere ponam
Me calor ethereus feriat mihi plena veneno
Occurrat serpens fato que pericula vestra

Pretemptate meo sitiat quicumque bibentem
Viderit aut umbras nemorum quicumque petentem
Estuat aut equitem peditum precedere turmas
Deficiat si quo fuerit discrimine notum
Dux aut miles eam serpens sitis ardor arene
Dulcia virtuti gaudet paciencia duris
Letius est quotiens magno sibi constat honestum
Sola potest libie turba prestare malorum
Ut deceat fugisse viros sic ille calentes
Incendit virtute animos et amore laborum
Irreducemque viam deserto limite carpit
Et sacrum parvo nomen clausura sepulcro
Invasit libie securi fata cathonis
Tercia pars rerum libie si credere fame
Cuncta velis at si ventos celumque sequaris
Pars erit europe nec enim plus litora nili
Quam scithicus tanays primis a gadibus absunt
Unde europa fugit libien et littora flexu
Occeano fecere locum sed maior in unam
Orbis obit asiam nam cum communiter iste
Effundant zephyros boree latus illa sinistrum
Contingens dextrumque nothi descendit in ortus
Eurum sola tenens libicas quod fertile terre est
Vergit in occasus sed hec non fontibus ullis
Solvitur arctoos raris aquilonibus ymbres
Accipit et nostris reficit sua rura serenis
In nullas viciatur opes non ere nec auro
Excoquitur nullo glebarum crimine pura
Et penitus terra est tantum maurusia genti
Robora divicie quorum non noverat usum
Sed citri contenta comis vivebat in umbris
In nemus ignotum nostre venere secures
Extremoque epulas mensasque petimus orbe
At quecumque vagam sirtim complectitur ora
Sub nimio proiecta die vicina perusti
Ethereis exurit messes et pulvere bachum
Enecat et nulla putris radice tenetur
Temperies vitalis abest et nulla sibilla

[N]ulla domus terra est media cespite torpet
[illegible] ict inmotis animo non sentit arenis
[illegible] [illegible] [illegible] oritur [illegible]
[illegible] [illegible] dura [illegible] prima poto
[illegible] [illegible] barbaricis dampnis
[illegible] [illegible] populator arenis
[illegible] et portus non tangente carina
[illegible] sic cum toto commercia mundo
Naufragiis nazamones habent at nec Cathonem
Dura iubet virtus illic secura iuventus
Ventorum nullas que timens tellure procellas
Equoreos est passa metus nam littore sicco
Quam pelago sirtis violentius excipit austrum
Et terre magis ille nocens non montibus ortum
Adversis frangit libie scopulis que repulsum
Dissipat et liquidas e turbine solvit in auras
Nec ruit in silvas annosa que robora torquens
Lassatur patet omne solum liber que meatu
Eoliam rabiem totis exercet arenis
Inflexum violentus agit pars plurima terre
Tollitur et numquam resoluto vertice pendet
Regna videt pauper nazamon errantia vento
Discussas que domos volitant que a culmine rapte
Detecto garamante case non altius ignis
Rapta vehit quantum que licet consurgere fumo
Et violare diem tantum tenet aera pulvis
Tunc quoque romanum solito violentior agmen
Aggreditur nullus que potest consistere miles
Instabilis raptis etiam quas calcat arenis
Concuteret terras orbem que a sede moveret
Si solida libie compage et pondere duro
Clauderet exesis austrum scopulosa cavernis
Sed quia mobilibus facilis turbatur arenis
Nusquam luctando stabilis manet ima que tellus
Stat quia summa fugit galeas et scuta virorum
Pila que contorsit violento spiritus actu
Intentus que tulit per inania celi
Illud in extrema forsan longe que remota

Prodigium telluris fuit delapsa que celo
Arma manu gentes hominum que excepta lacerti
Aut superis demissa putant sic illa profecto
Sacrifico cecidere Nume que [illegible]
Patricia ceruice mouet spoli[illegible]
Aut boreas populos ancilia [illegible]
Sic orbem torquente Noto Romana [illegible]
Procubuit metuens que rapi constrinxit [illegible]
Inseruitque manus terre nec pondere solo
Sed nisu iacuit vix sic inmobilis austro
Qui super ingentes tumulos inuoluit arene
Atque operit tellure viros vix tollere miles
Membra valet multo congestu pulueris herens
Alligat et stantes affuse magnus arene
Agger et inmoti surgente tenentur
Saxa tulit penitus discussis proruta muris
Effunditque procul miranda sorte malorum
Qui nullas videre domos videre ruinas
Iam que iter omne latet nec sunt discrimina terre
Ulla nisi etheree ut medio velut equore flamme
Sideribus nouere vias nec sydera toto
Ostendit libice finis inclinus ore
Multa que deuexo terrarum margine celat
Utque calor soluit quem torserat aera ventus
Incensusque dies manant sudoribus artus
Arent ora siti conspecta que parua maligna
Unda procul vena quam vix e puluere miles
Corripiens gallee patulum confudit in orbem
Porrexitque duci squalebat puluere fauces
Cunctorum minimum que tenens dux ipse liquoris
Inuidiosus erat me inquit degener unum
Miles in hac turba vacuum virtute putasti
Usque adeo mollis primisque caloribus impar
Sum visus quanto pena tu dignior ista es
Qui populo sitiente bibas sic concitus ira
Excussit galleam suffecit que omnibus unda
Ventum erat ad templum libicis quod gentibus unum
Inculti Garamantes habent stat corniger //
// illic

Iupiter ut memorant sed non aut fulmina vibrans
Aut similis nostro sed tortis cornibus hammon
Non illic libice posuerunt ditia gentes
Templa nec eois splendent donaria gemmis
Quamvis ethiopum populis arabumque beatis
Gentibus atque indis unus sit Iupiter hamon
Pauper adhuc deus est nullis violata per evum
Divitiis delubra tenens morumque priorum
Numen romanos templum defendit ab auro
Esse locis superos testatur silva per omnem
Sola virens libiem nam quicquid pulvere sicco
Separat ardentem tepida berecinthia lepti
Ignorat frondes solus nemus abstulit hamon
Silvarum fons causa loco qui putrida terre
Alligat et domitas unda conectit arenas
Hic quoque nil obstat phebo cum cardine summo
Stat librata dies truncum vix protegit arbor
Tam brevis in medium radiis compellitur umbra
Deprensum est hunc esse locum qua circulus alti
Solsticii medium signorum percutit orbem
Non obliqua meant nec tauro scorpius exit
Rectior aut aries donat sua tempora libre
Aut astrea iubet lentos descendere pisces
Par geminis chiron et idem quod carcinos ardens
Humidus egoceros nec plus leo tollitur urna
At tibi quecumque es libicis gens igne direpta
In nothon umbra cadit que nobis exit in arcthon
Te segnis cinosura subit tu sicca profundo
Mergi plaustra putas nullumque in vertice semper
Sidus habes immune mari procul axis uterque est
Et fuga signorum medio rapit omnia celo
Stabant ante fores populi quos miserat eos
Cornigerique iovis monitu nova fata petebant
Sed latio cessere duci comitesque catonem
Orant exploratum libicum memorata per orbem
Numina tam longi de fama iudicet evi
Maximus hortator scrutanda voce deorum
Eventus labienus erat sors obtulit inquit

Et fortuna vie tam magni numinis hora
Consiliumque dei tanto duce possumus uti
Per sirtes bellique datos cognoscere casus
Nam cui crediderim superos archana daturos
Dicturosque magis quam sancto vera Catoni
Certe vita tibi semper derecta supernas
Ad leges sequerisque deos datur ecce loquendi
Cum Iove libertas inquire in fata nefandi
Cesaris et patrie venturos excute mores
Iure suo populis uti legumque licebit
Aeri bellum civile perit tua pectora sacra
Voce reple dure semper virtutis amator
Quere quid est virtus et posce exemplar honesti
Ille deo plenus tacita quem mente gerebat
Effudit dignas adytis e pectore voces
Quid queri Labiene iubes an liber in armis
Occubuisse velim potius quam regna videre
An sit vita nihil sed longa an differat etas
An noceat vis ulla bono fortunaque perdat
Opposita virtute minas laudandaque velle
Sit satis et numquam successu crescat honestum
Scimus et hoc nobis non altius inseret Hamon
Heremus cuncti superis temploque tacente
Nil facimus non sponte dei nec vocibus ullis
Numen eget dixitque semel nascentibus auctor
Quicquid scire licet steriles nec legit arenas
Ut caneret paucis mersitque hoc pulvere verum
Estne dei sedes nisi terra et pontus et aer
Et celum et virtus superos quid querimus ultra
Iupiter est quodcumque vides quodcumque moveris
Sortilegis egeant dubii semperque futuris
Casibus ancipites me non oracula certum
Sed mors certa facit pavido fortique cadendum est
Hoc satis est dixisse Iovem sic ille profatur
Servataque fide templi discedit ab aris
Non exploratum populis Hamona relinquens
Ipse manu sua pila gerit precedit anheli
Militis ora pedes monstrat tollerare labores

Non iubet et nulla vehitur cervice supinus
Carpentove sedens somni parcissimus ipse est
Ultimus haustor aque cum tandem fonte reperto
Indiga cogatur latices potare iuventus
Stat dum lixa bibat si veris magna paratur
Fama bonis et si successu nuda remoto
Inspicitur virtus quicquid laudamus in ullo
Maiorum fortuna fuit quis marte secundo
Quis tantum meruit populorum sanguine nomen
Hunc ego per sirtes libies extrema triumphum
Ducere maluerim quam ter capitolia curru
Scandere pompeii quam frangere colla iugurte
Ecce parens verus patrie dignissimus aris
Roma tuis per quem nunquam iurare pudebit
Et quem si steteris unquam cervice soluta
Nunc olim factura deum iam spissior ignis est
Et plaga quam nullam superi mortalibus ultra
A medio fecere die calcatur et unda
Rarior inventus mediis fons unus arenis
Largus aque sed quem serpentum turba tenebat
Vix capiente loco stabant in margine sicce
Aspides in mediis sitiebant dipsades undis
Ductor ut aspexit perituros fonte relicto
Alloquitur vana specie conterrite leti
Ne dubita miles tutos haurire liquores
Noxia serpentum est admixto sanguine pestis
Morsu virus habent et fatum dente minantur
Pocula morte carent dixit dubiumque venenum
Hausit et in tota libies fons unus arena
Ille fuit de quo sibi primus posceret undam
Cur libicus tantum exundat pestibus aer
Fertilis in mortes aut quid secreta nocenti
Miscuerit natura solo non cura laborque
Noster scire valet nisi quod vulgata per orbem
Fabula pro vera decepit secula causa
Finibus extremis libies ubi fervida tellus
Accipit occeanum demissi sole calentem
Squalebant late forcinidos arva meduse

Non nemorum protecta coma nec mollia sulco
Sed domine vultu conspectis aspera saxis
Hoc primum natura nocens in corpore sevas
Eduxit pestes et illis ex faucibus angues
Stridula fuderunt vibratis sibila linguis
Feminee cui more come per terga solute
Ipsa flagellabant gaudentis colla medusae
Surgunt adversa subrecte fronte colubre
Vipereumque fluit depexo crine venenum
Hoc habet infelix cunctis impune medusa
Quod spectare licet nam rictus oraque monstri
Quis timuit quem qui recto se lumine vidit
Passa medusa mori est rapuit dubitantia fata
Prevenitque metus anima periere retenta
Membra nec emisse riguere simul ossibus umbre
Eumenidum crines solos movere furores
Cerberus orpheo lenivit sibila cantu
Amphitrioniades vidit cum vinceret ydram
Hoc monstrum timuit genitor numenque secundum
Phorcus aquis cetoque parens ipseque sorores
Gorgones hoc potuit celo pelagoque minari
Et celo volucres subito cum pondere lapse
In scopulis hesere fere vicina colentes
Ethiopum tote riguere marmore gentes
Nullum animal visus patiens ipsique retrorsum
Effusi faciem vitabant gorgonis angues
Illa sub hesperiis stantem titana columnis
In cautes atlanta dedit celoque timente
Olim flegreo stantes serpente gigantes
Erexit montes et bellumque immane deorum
Pallados e medio confecit pectore gorgon
Quo postquam partu danes et divite nimbo
Ortum parasie vexerunt persea penne
Arcados auctor citare liquideque palestre
Et subitus prepes collenida sustulit arpen
Arpen alterius monstri iam cede rubentem
A iove dilecte fuso custode iuvence
Auxilium volucri pallas tulit innuba fratri

[illegible]ea caput monstri terreque in fine libysse
[illegible] inerti misit [illegible]
[illegible] volubra
[illegible]
[illegible] medii[illegible]
[illegible] morte [illegible]
[illegible] iugulat [illegible] magna [illegible]
[illegible] caput protenti [illegible] ydri
[illegible]ais iacet in mo[illegible] vultus oculique tenebras
Ipsa regit trepidum pallas dextraque trementem
Perseos aversi cillenida dirigit arpen
Lata colubriferi rumpens confinia colli
Quos habuit vultus hamati vulnere ferri
Cesa caput gorgon quanto spirare veneno
Ora reor quantumque oculos effundere mortis
Nec pallas spectare potest vultusque gelassent
Perseos aversi si non tritonia densos
Sparsissetque crines texissetque ora colubris
Aliger in celum sic rapta gorgone fugit
Ille quidem pensabat iter propiusque secabat
Aera si medias europe scinderet urbes
Pallas frugiferas iussit non ledere terras
Et parci populis quis enim non prepete tanto
Ethera respiceret zephiro convertitur ales
Itque super libiem que nullo consita cultu
Sideribus febo que vacat premit orbita solis
Exurit que solum nec terra celsior ulla
Nox cadit in celum lune que meatibus obstat
Si flexus oblita vagi per recta cucurrit
Signa nec in boream aut in nothon effugit umbra
Illa tamen sterilis tellus fecunda que nullo
Arva bono virus stillantis tabe meduse
Concipit et dirosque fero de sanguine rores
Quos calor adiuvit putrique incoxit arene
Hic que prima caput movit de pulvere thabes
Aspida somniferam tumida cervice levavit
Plenior huic sanguis et crassi gutta veneni
Decidit in nulla plus est serpente coactum

Ipsa caloris egens gelidum non t[illegible]
Sponte sua nilo que tenus [illegible]
Sed quis erit nobis lucri p[illegible]
Huc libice mortes / et fecimus a[illegible]
At non stare suum [illegible]
Squamiferos ingens emo[illegible]
Natus et ambigue coleret qui sirtidos a[illegible]
Cersidros tractique via fumante celidri
Et semper recto lapsurus limite centris
Pluribus ille notis variatam tinguitur alvum
Quam parvis pictus maculis thebanus ophites
Concolor exustis atque indiscretus arenis
Hamodites spina que vagi torquente ceraste
Et scitale sparsis etiam nunc sola pruinis
Exuvias positura suas et torrida dipsas
Et gravis in geminum vergens caput amphisbena
Et natrix violator aque iaculique volucres
Et contentus iter cauda sulcare pharias
Oraque distendens avidus spumantia prester
Ossaque dissolvens cum corpore tabificus seps
Sibilaque effundens cunctas terrentia pestes
Ante venena nocens / late sibi submovet omne
Vulgus et in vacua regnat basiliscus arena
Vos quoque qui cunctis innoxia numina terris
Serpitis aurato nitidi fulgore dracones
Pestiferos ardens facit affrica ducitis altum
Aera cum pennis / armentaque tota secuti
Rumpitis ingentes amplexi verbere thauros
Nec tutus spacio est elephas / datis omnia leto
Nec vobis opus est ad noxia fata veneno
Has inter pestes duro katho milite siccum
Emetitur tot tristia fata suorum iter
Insolitasque videns parvo de vulnere mortes
Signiferum iuvenem tyrreni sanguinis aulum
Torta caput retro dipsas calcata momordit
Vix dolor aut sensus dentis fuit ipsaque leti
Frons caret invidia nec quicquam plaga minatur

Ecce subit virus tacitum carpitque medullas
Ignis edax calidaque incendit viscera tabe
Ebibit humorem circum vitalia fusum
[illegible]
[illegible]
[illegible] oculos lacrimarum vena refugit
[illegible] imperii non mesti iura Catonis
[illegible]ntem tenuere virum quin spargere signa
Auderet totisque furens exquireret agris
Quas poscebat aquas sitiens in corde venenum
Ille vel in Tanaym missus Rodanumque Padumque
Arderet Nilumque bibens per rura vagantem
Accessit Libie morti fati quod minorem
Famam dipsas habet terris adiuta perustis
Scrutatur venas penitus squalentis arene
Nunc redit ad Sirtes et fluctus accipit ore
Equoreusque placet sed non et sufficit humor
Nec sentit fatique genus mortemque veneni
Sed putat esse sitim ferroque aperire tumentes
Sustinuit venas atque os implere cruore
Iussit signa rapi propere Cato discere nulli
Permissum est hoc posse sitim sed tristior illa
Mors erat ante oculos miserique in crure Sabelli
Seps stetit exiguus quem flexo dente tenacem
Avulsitque manu piloque affixit arenis
Parva modo serpens sed qua non ulla cruente
Tantum mortis habet nam plage proxima circum
Fugit rupta cutis pallentiaque ossa retexit
Iamque sinu laxo nudum sine corpore vulnus
Membra natant sanie sure fluxere sine ullo
Tegmine poplites erant femorum quoque musculus omnis
Liquitur et nigra distillant inguina tabe
Dissiluit stringens uterum membrana fluuntque
Viscera nec quantum toto de corpore debet
Effluit in terras sevum sed membra venenum
Decoquit in minimum mors contrahit omnia virus
Vincula nervorum et laterum textura cavumque

Quicquid homo est aperit pestis natura prophana
Morte patet manant humeri fortesque lacerti
Colla caputque fluunt calido non ocius austro
Nix resoluta cadit nec solem cera sequetur
Parva loquor corpus sanie stillasse perustum
Hec et flamma potest sed quis rogus abstulit ossa
Hec quoque discedunt putresque secuta medullas
Nulla manere sinunt rapidi vestigia fati
Cinifias inter pestes tibi palma nocendi est
Eripiunt omnes animam tu sola cadaver
Ecce subit facies leto diversa fluenti
Nasidium marsi cultorem torridus agri
Percussit prester illi rubor igneus ora
Succendit tenditque cutem pereunte figura
Miscens cuncta tumor toto iam corpore maior
Humanumque egressa modum super omnia membra
Efflatur sanies late pollente veneno
Ipse latet penitus congesto corpore mersus
Nec lorica tenet distenti corporis auctum
Spumeus accenso non sic exundat aeno
Undarum cumulus nec tantos carbasa choro
Curvavere sinus tumidos iam non capit artus
Informis globus et confuso pondere truncus
Intactum volucrum rostris epulasque daturum
Haud impune feris non ausi tradere busto
Nondum stante modo crescens fugere cadaver
Sed maiora parant libice spectacula cladem
Impressit dentes hemorrois aspera tullo
Magnanimo iuveni miratorique cathonis
Ut que solet pariter totis se effundere signis
Chorycii pressura croci sic omnia membra
Emisere simul rutilum pro sanguine virus
Sanguis erant lacrime quecumque foramina novit
Humor ab his largus manat cruor ora redundant
Et patule nares sudor rubet omnia plenis
Membra fluunt venis totum est pro vulnere corpus
At tibi leve miser fixus precordia pressit
Niliaca serpente cruor nullosque dolore

Testatus morsus subita caligine mortem
Accipis et socias somno descendis ad umbras
Non tam veloci corrumpunt pocula leto
Stipite que diro virgas mentita Sabeas
Toxica fatilegi carpunt matura Saite
Ecce procul sevus sterili se robore trunci
Torsit et inmisit iaculum vocat Affrica serpens
Perque caput Pauli transactaque tempora fugit
Nil tibi virus agit rapuit cum vulnere fatum
Deprensum est que funda rotat quam lenta volarent
Quam segnis Scithice strideret arundinis aer
Quid prodest miseri basiliscus cuspide Murri
Transactus velox currit per tela venenum
Invadit quem manum quam protinus ille retecto
Ense ferit totoque simul demittit ab armo
Exemplar sui spectans miserabile fati
Scorpion aut vires mature mortis haberi
Ille minax nodis et recto verbere sevus
Teste tulit celo victi decus Orionis
Quis calcare tuas metuat salpuga latebras
Et tibi dant Stigie ius in sua fila sorores
Sic nec clara dies nec nox dabat atra quietem
Suspecta miseris in qua tellure iacebant
Nam neque congeste struxere cubilia frondes
Nec culmis crevere thori sed corpora fatis
Expositi volvuntur humo calidoque vapore
Allicuit gelidas nocturno frigore pestes
Innocuosque diu rictus torpente veneno
Inter membra fovent nec que mensura viarum
Reddite Thessaliam patimur cur segnia fata
In gladios iurata manus pro Cesare pugnant
Dipsades et peragunt civilia bella ceraste
Ire libet qua zona rubens atque axis inustus
Solis equis iuvat ethereis ascribere causis
Quod peream celoque mori nil Affrica de te
Nec de te natura queror tot monstra ferentem
Gentibus ablatum dederas serpentibus orbem
Impatiensque solum Cereris cultore negato

[illegible]
Damnasti atque homines voluisti deesse venenis
In loca serpentum nos venimus accipe penas
Tu quisquis superum commercia nostra perosus
Hinc torrente plaga dubiis hinc sirtibus orbem
Abrumpens medio posuisti limite mortes
Per secreta tui bellum civile recessus
Vadit et archani miles tibi conscius orbis
Claustra petit mundi forsan maiora supersunt
Ingressis coeunt ignes stridentibus undis
Et premitur natura poli sed longius istac
Nulla iacet tellus quam fama cognita nobis
Tristia regna Iube queremus forsitan istas
Serpentum terras habet hoc solacia celum
Vivit adhuc aliquid patrie non arva requiro
Europamque alios soles Asiamque videntem
Qua te parte poli qua te tellure reliqui
Affrica Cirenis etiamnunc bruma rigebat
Exiguane via legem convertimus anni
Imus in adversos axes evolvimur orbe
Terga damus feriende Notho nunc forsitan ipsa est
Sub pedibus iam Roma meis solacia fati
Hec petimus veniant hostes Cesarque sequatur
Qua fugimus sic dura suos patientia questus
Exonerat cogit tantos tollerare labores
Summa ducis virtus qui nuda fusus arena
Excubat atque omni fortunam provocat hora
Omnibus unus adest fatis quocumque vocatur
Advolat atque ingens meritum maiusque salute
Contulit in letum vires puduitque gementem
Illo teste mori quod ius habuisset in ipsum
Ulla lues casus alieno in pectore vincit
Spectatorque docet magnos nil posse dolores
Vix miseris serum tanti lassata periculi
Auxilium fortuna dedit gens unica terras
Incolit a sevo serpentum innoxia morsu
Marmoride psilli par lingua potentibus herbis
Ipse cruor tutus nullumque admittere virus

Vel cantu cessante potest natura locorum
Iussit ut inmunes mixtis serpentibus essent
Profuit in mediis sedem posuisse venenis
Pax illis cum morte data est fiducia tanta est
Sanguinis in terram parvus cum decidit infans
Ne qua sit externe veneris mixtura timentes
Letifica dubios explorant aspide partus
Utque Iovis calido volucer cum protulit ovo
Inplumes natos solis convertit ad ortus
Qui potuere pati radios et lumine recto
Sustinuere diem celi servantur in usus
Qui phebo cessere iacent sic pignora gentis
Psyllus habet si quis tactos non horruit angues
Si quis donatis lusit serpentibus infans
Nec solum gens illa sua contenta salute
Excubat hospitibus contraque nocentia monstra
Psyllus adest populis qui tunc romana secutus
Signa simul iussit statui tentoria ductor
Primum quas valli spatium comprendit arenas
Expurgat cantu verbisque fugantibus angues
Ultima castrorum medicatus circuit ignis
Hic ebulum stridet peregrinaque galbana sudant
Et tamarix non leta comis eoaque costos
Et panacea potens et tessalia centaurea
Peucedanumque sonat flammis ericinaque tapsos
Et larices fumoque gravem serpentibus urunt
Abrotanum et longe nascentis cornua cervi
Sic nox tuta viris et si quis peste diurna
Fata trahit tunc sunt magice miracula gentis
Psyllorumque ingens et rapti pugna veneni
Nam primum tacta designat membra saliva
Que cohibet virus retinetque in vulnere pestem
Plurima tunc volvit spumanti carmina lingua
Murmure continuo nec dat suspiria cursus
Vulneris haud minimum patiuntur fata tacere
Sepe quidem pestis nigris inserta medullis
Excantata fugit sed si quod tardius audit
Virus et elicitum iussumque exire repugnat

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[Ex]puit et cuique morsus [illegible]
Iam promptus psyllus vel [illegible] venit
Hoc igitur tandem levior romana iuventus
Auxilio late squalentibus errat in arvis
Bis positis phebe flammis flammis bis l[uce]
Vidit arenivagum surgens fugiensque catonem i[n] p[ar]te
Iam illic magis atque magis durescere pulvis
Cepit et in terram libie spissata redire
Iamque procul procul nemorum rare se attollere frondes
Surgere conmissa tunc visa mappalia culmo
Quanta dedit miseris melioris gaudia terre
Cum primum sevos videre leones
Proxima leptis erat cuius statione quieta
Exegere yemem nimbis flammisque carentem
Cesar ut emathia satiatus clade recessit
Cetera curarum proiecit pondera soli
Intentus genero cuius vestigia frustra
Terris sparsa legens fama duce tendit in undas
Treiciasque legit fauces et amore notatum
Equor et heroas lacrimoso littore turres
Qua pelago nomen nepheleias abstulit helle
Non asiam brevioris aque disterminat usquam
Fluctibus et europa quamvis bisanthion arton
Pontus et ostriferam dirimat calcedona cursu
Euxinumque ferens parvo ruat ore propontis
Sigeasque petit fame mirator arenas
Et simoentis aquas et graio nobile busto
Rethion et multum debentes vatibus umbras
Circuit exuste nomen memorabile troye
Magnaque phebi querit vestigia muri
Iam silve steriles et putres robore trunci
Assaraci pressere domos et templa deorum
Iam lassa radice tenent ac tota teguntur
Pergama dumetis etiam periere ruine
Aspicit hesiones scopulos silvasque latentes

[illegible] quo mihi [illegible] metro
[illegible] quo [illegible]
[illegible] nomine [illegible] nomen [illegible]
[illegible]
[illegible] (m)uetto
[illegible] incola manes
[illegible] vetat. Discussa iacebant
[illegible] nec ullius faciem servantia sacri
[illegible] monstrator ait non respicis aras
O sacer et magnus vatum labor omnia fato
Eripis et populis donas mortalibus evum
Invidia sacre Cesar ne tangere fame
Nam si quid Latiis phas est promittere musis
Quantum Smirnei durabunt pharsalie honores //vatis
Venturi me teque legent Farsalia nostra
Vivet et a nullo tenebris dampnabimur evo
Ut ducis implevit visus veneranda vetustas
Erexit subitas congesti cespitis aras
Vota que thuricremos non irrita fudit in ignes
Dy cinerum Frigias colitis quicumque ruinas
Enee que mei quos nunc Lavinia sedes
Servat et Alba Lares et quorum lucet in aris
Ignis adhuc Frigius nullique aspecta virorum
Pallas in obstruso pignus memorale templo
Gentis Iulee vestris clarissimus aris
Ignis adhuc Frigius nullique aspecta virorum
Dat pia thura nepos et vos in sede priori
Rite vocat. Date felices in cetera cursus
Restituam sparsas arces replebo ruinas
Restituam populos grata vice menia reddent
Ausonide Frigibus Romana que Pergama surgent
Sic fatus repetit classes et tota secundis
Vela dedit Choris avidus que urgente procella
Yliacas pensare moras Asiam que potentem
Prevehitur pelago que Rodon spumante relinquit
Septima nox Zephiro numquam laxante rudentes
Ostendit Phariis Egiptia littora flammis
Sed prius orta dies nocturnam lampada texit

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[.]bsiluit tellure ratis
Regis dona ferens medium pro[vectus in aequor]
Colla gerit magni phario velamine [tecta]
Ac prius infanda commendat crimina voce
Terrarum domitor romane maxime gentis
Et quod adhuc nescis genero secure perempto
Rex tibi pelleus belli pelagique labores
Donat et emathiis quod solum defuit armis
Exhibet absenti bellum civile peractum est
Thessalicas querens magnus reparare ruinas
Ense iacet nostro. tanto te pignore cesar
Emimus hoc tecum percussum sanguine fedus
Accipe regna phari nullo quesita cruore
Accipe niliaci ius gurgitis accipe quicquid
Pro magni cervice dares. dignumque clientem
Castris crede tuis cui tantum fata licere
In generum voluere tuum nec vile putaris
Hoc meritum facili quod nobis cede peractum est
Hospes avitus erat depulso sceptra parenti
Reddiderat quid plura feram tu nomina tanto
Invenies operi vel famam consule mundi.
Si scelus est plus te nobis debere fateris
Quod scelus hoc non ipse facis sic fatus opertum
Detexit tenuitque caput iam languida morte
Effigies habitum noti mutaverat oris
Non primo cesar damnavit munera visu
Avertitque oculos vultus dum crederet hesit
Utque fidem vidit sceleris tutumque putavit
Iam bonus esse socer lacrimas non sponte cadentes
Effudit gemitusque expressit pectore leto
Non aliter manifesta putans abscondere mentis
Gaudia quam lacrimis meritumque immane tyranni
Destruit et generi mavult lugere revulsum
Quam debere caput qui duro membra senatus
Calcarat vultu qui sicco lumine campos

[illegible] alit' [illegible] magn' [illegible]
[illegible] mque o sors durissima fati
[illegible] scelerato marte petebas
[illegible]
[illegible]
[illegible] e vocalos [illegible]
[illegible] meruisse tiranni
[illegible] impia castris in vestra magni
[illegible] ingressus dolos querens esse peruisse
[illegible] dictatam belli raptus esse mire superbi
Victoris generi quisquis te flere coegit
Impetus a vera longe pietate recessit
Semel hec mihi terras atque equora lustrans
Nec ubi suppressus pereat gener. o bene rapta
Arbitrio mors ista meo quam magna remisit
Crimina romano tristis fortuna pudori
Quod te non passa est misereri perfide magnus
Viventem nec non hostis fallens vocibus audet
Adquirit esse fidem simulata fronte dolorem
Aufer ab aspectu nostro funesta satelles
Regis dona tui peius de cesare vestri
Quam de pompeio meruit scelus unica belli
Premia civilis victis donare salutem
Perdidimus si fratris germana tiranno
Non invisa foret potuissem reddere regi
Quod meruit fratri esse tuum pro munere tali
Misissem cleopatre caput secreta quid arma
Movit et inseruit nostro sua tela labori
Ergo in thessalicis pelleo ferumque arvis
Ius gladio vestris quesita licentia regnis
Non tuleram mecum magnum romana potestatem
Te tolomee feram frustra civilibus armis
Miscuimus gentes si qua est hic orbe potestas
Altera quam cesar si tellus ulla duorum
Vertissem latias a vestro littore proras
Fame cura vetat ne non damnasse cruentam
Sed videar timuisse pharon ne fallite vosmet
Credite victorem nobis esse tale paratum

[illegible]

[illegible]

E[illegible] q[uod] [illegible]
Vena fuge Ptolomeus erat
Romanamque [illegible] fecit pro[illegible]
Nec Roma plus posse dari [illegible]
Tanti colla ducis sed non tamen [illegible]
Vestra tegat tellus justo date [illegible] sepul[cro]
Et placate caput cineres qui in littore sparsi
Colligite atque unam sparsis date manibus urnam
Sentiat adventum socii, vocesque querelas
Audiat umbra piae dum nobis omnia praestet
Dum [illegible] manet manet phario [illegible]
Leta dies rapta est [illegible] concordia mundo
Nostra perit[us] [illegible] mea [illegible]
Ut te complexus possem [illegible] armis
Affatus a te veteres Romamque rogare
Magne tuam dignaque satis mercede laborum
Contentus parce [illegible] tibi [illegible] pace [illegible]
Fecissem ut [illegible] possis cognoscere [illegible]
Fecisses ut Roma michi [illegible]
Inveniet factus [illegible] ne turba quiete
Credidit absconduntur gemitus et [illegible]
Fronte tegunt [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] libertas [illegible] audent

At p[ost]q[uam] [illegible] Pompei colla
secutus / Attigit et [illegible]
calcavit Caesar arenas
Pugnat [illegible] ducis [illegible]
qui noverat

Egypti [illegible] romana [illegible] arma
Iret an [illegible] memphitica castra
[illegible] caput [illegible] umbra

[…] rus securus in urbe
[…] sequeris sua signa secutus
[…] vultu fasces et [illegible] que […]
[illegible]
[…]tas et [illegible] magnum quod posse
[…] tunc vultu semper celante pavorem
intrepidus superum sedes et templa vetusti
numinis antiquas Macedum testantia vires
Circuit et nulla captus dulcedine rerum
Non auro cultuque deum non menibus urbis
Effossum tumulis cupide descendit in antrum
Illic pelleo proles vesana philippi
Felix predo iacet terrarum vindice fato
Raptus sacrate totum per orbem spergenda per orbem
Membra viri posuere adite fortuna pepercit
Manibus et regum duravit adultima fatum
Nam si libertas unquam si redderet orbem
Ludibrio servatus erat non utile mundo
Editus exemplum terras tot posse sub uno
Esse viro fines latebrasque suorum
Deseruit victasque patri despexit athenas
Per que asie populos fatis urgentibus actus
Humana cum strage ruit gladiumque per omnes
Exegit gentes ignotos miscuit amnes
Persarum eufratem indorum sanguine gangem
Terrarum fatale malum fulmenque quod omnes
Percuteret populos pariter et sidus iniquum
Gentibus occeano classes inferre parabat
Exteriore mari non illi flamma nec unde
Nec sterilis libie nec sirticus obstitit hamon
Isset in occasum mundi devexa secutus
Ambissetque polos nilumque a fonte bibisset
Occurrit suprema dies natura que solum
Hoc potuit finem vesano ponere regi
Qui secum invidia qua totum ceperat orbem
Abstulit imperium nulloque herede relicto
Totius fati lacerandas prebuit urbes

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Flagrantem per terga nocte
In spacium duo non senex [illegible]
Exiguo sceptra fuit Ptolomaica Pelle
Iam Pelusiaco veniens a gurgite Nili
Rex puer imbellis populi sedaverat iras
Obside quo pacis Pellea tutus in aula
Cesar erat cum se parva Cleopatra biremi
Corrupto custode Phari laxare cathenas
Intulit Emathiis ignaro Cesare tectis
Dedecus Egypti Latii feralis Herinnis
Romano non casta malo quantum impulit Argos
Iliacasque domos facie Spartana nocenti
Hesperios auxit tantum Cleopatra furores
Terruit illa suo si fas Capitolia sistro
Et Romana petit imbelli signa Canopo
Cesare captivo Pharios ductura triumphos
Leucadioque fuit dubius sub gurgite casus
An mundum ne nostra quidem matrona teneret
Hoc animi nox illa dedit que prima cubili
Miscuit incestam ducibus Ptolomaida nostris
Quis tibi vesani veniam non donet amoris
Antoni durum cum Cesaris hauserit ignis
Pectus et in media rabie medioque furore
Et Pompeyanis habitata manibus aula
Admisit Venerem curis et miscuit armis
Illicitosque thoros et non ex coniuge partus
Proh pudor oblitus Magni tibi Iulia fratres
Obscena de matre dedit partesque fugatas
Passus in extremis Libies coalescere regnis
Tempora Niliaco turpis dependit amori
Dum donare Pharon dum non sibi vincere mavult
Quem forme confisa sue Cleopatra sine ullis
Tristis adit lacrimis simulatum compta dolorem
Qua decuit veluti laceros dispersa capillos

[illegible]
Regis pharii proles clarissima lagi
Exul in eternum sceptris expulsa paternis
Si tua restituit veteri me dextera fato
Complector regina pedes tu gentibus [illegible]
[illegible]
[illegible] discrimine sexus
Reginam scit ferre pharos lege summa perempti
Verba patris qui iura mihi communia regni
Et thalamos cum fratre dedit puer ipse sororem
Sit modo liber amat sed habet sub iure pothini
Affectus enses que suos nil ipsa paterni
Iuris habere peto culpa tanto que pudore
Solve domum remove funesta satellitis arma
Et regem regnare iube quantos ve tumores
Mente gerit famulus magni cervice revulsa
Iam tibi sed procul hoc avertant fata minatur
Sat fuit indignum cesar mundo que tibique
Pompeium facinus meritum que fuisse pothini
Nequiquam duras temptasset cesaris aures
Vultus adest precibus facies que incesta perorat
Exigit infandam corrupto iudice noctem
Pax ubi parta duci donis que ingentibus empta est
Exsolvere epule tantorum gaudia rerum
Explicuit que suos magno cleopatra tumultu
Nondum translatos romana in secula luxus
Ipse locus templi quod vix corruptior etas
Instruat instar erat laqueata que tecta ferebant
Divitias crassum que trabes absconderat aurum
Nec summis crustata domus sectis que nitebat
Marmoribus stabat que sibi non segnis achates
Purpureus que lapis toto que effusus in aula
Calcabatur onix ebenus mareotica vastos
Non operit postes sed stat pro robore vili
Auxilium non forma domus ebur atria vestit
Et suffecta manu foribus testudinis inde
Terga sedent crebro maculas distincta smaragdo
Fulget gemma thoris et iaspide fulva supellex

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Discolor hos sanguis [illegible]
Vix ulla fuscante ta[illegible]
Haec Libicos pars tam flavos gerit altera crines
Ut nullis Cesar Reni se diceret in arvis
Tam rutilas vidisse comas pars sanguinis usti
Torta caput refugosque gerens a fronte capillos
Nec non infelix ferro mollita iuventus
Atque exsecta virum stat contra fortior etas
Vix ulla fuscante tamen lanugine malas
Discubuere illic reges maiorque potestas
Cesar et immodice formam fucata nocentem
Nec sceptris contenta suis nec fratre marito
Plena maris rubri spoliis colloque comisque
Divitias Cleopatra gerit cultuque laborat
Candida Sidonio perlucent pectora filo
Quod Nilotis acus impressum pectine Serum
Solvit et extenso laxavit stamina velo
Dentibus hic niveis sectos Atlantide silva
Imposuere orbes quales ad Cesaris ora
Nec capto venere Iuba pro cecus et amens
Ambitione furor civilia bella gerenti
Divitias aperire suas incendere mentem
Hospitis armati non sit licet ille nefando
Marte paratas opes mundi quesisse ruina
Pone duces priscos et nomina pauperis evi
Fabricios Curiosque graves hic ille recumbat
Sordidus Ethruscis abductus consul aratris
Optabit patrie talem duxisse triumphum
Infudere epulas auro quod terra quod aer
Quod pelagus Nilusque dedit quod luxus inani
Ambitione furens toto quesivit in orbe
Non mandante fame multas volucresque ferasque
Egypti posuere deos manibusque ministrat

Niliacas cristallus acquas gemmeque capaces
Excepere merum sed non mareotidos uve
Nobile sed paucis senium cui contulit annos
[illegible]
[illegible]
Et numquam fugiente rosa multumque madenti
Infudere come quod nondum evanuit aura
Cinnamon extha nec perdidit acra terra
Advectumque recens vicine messis amomum
Discit opes cesar spoliati perdere mundi
Et gessisse pudet genero cum paupere bellum
Et causas martis phariis cum gentibus optat
Postquam epulis bacho que modum lassata voluptas
Imposuit longis cesar producere noctem
Inchoat alloquiis summaque in sede iacentem
Lanigerum placidis compellat acorea dictis
O sacris devote senex quodque arguit etas
Non neglecte deis pharie primordia gentis
Terrarumque situs vulgique edissere mores
Et ritus formasque deum quodcumque vetustis
Insculptum est aditis profer noscique volentes
Prodite deos si cecropium sua sacra platonem
Maiores docuere quis dignior umquam
Hoc fuit auditu mundique capacior hospes
Fama quidem generi pharias me duxit ad urbes
Sed tamen et vestri media inter prelia semper
Stellarum celique plagis superisque vacavi
Nec meus eudoxi vincetur fastibus annus
Sed cum tanta meo vivat sub pectore virtus
Tantus amor veri nil est quod noscere mallem
Quam fluvii causas per secula tanta latentes
Ignotumque caput spes sit mihi certa videndi
Niliacos fontes bellum civile relinquam
Finierat contraque sacer sic orsus acoreus
Fas mihi magnorum cesar secreta parentum
Prodere ad hoc evi populis ignota profanis
Sit pietas aliis miracula tanta silere
Ast ego celicolis gratum reor ire per omnes

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Mundi lux data ... sol tempora divi[illegible]
Mutat nocte diem radiisque potentibus astra
Ire vetat cursusque vagos statione moratur
Luna suis vicibus Tethym terrenaque miscet
Frigida Saturno glacies et zona nivalis
Cessit habet ventos incertaque fulmina Mavors
Sub Iove temperies et numquam turbidus ether
At fecunda Venus cunctarum semina rerum
Possidet inmense Cillenius arbiter unde
Hunc ubi pars celi tenuit qua mixta leonis
Sidera sunt cancro rapidos qua sirius ignes
Exerit et varii mutator circulus anni
Egoceron cancrumque tenet cui subdita nili
Ora latent que cum dominus percussit aquarum
Igne superiecto tunc nilus fonte soluto
Exit ut occeanus lunaribus incrementis
Iussus adest auctusque suos non ante coartat
Quam nox estivas a sole recuperet horas
Vana fides veterum nilo quod crescat in arva
Ethiopum prodesse nives non arthos in illis
Montibus aut boreas testis tibi sole perusti
Ipse color populi calidique vaporibus austri
Adde quod omne caput fluvii quodcumque soluta
Precipitat glacies ingresso vere tumescit
Prima thabe nivis nilus nec suscitat undas
Ante canis radios nec ripis alligat amnem
Ante parem nocti libra sub iudice phebum
Inde etiam leges aliarum nescit aquarum
Nec tumet hibernus cum longe sole remoto
Officiis caret unda suis dare iussus iniquo
Temperiem celo mediis estatibus exit
Sub torrente plaga ne terras dissipet ignis
Nilus adest mundo contraque incensa leonis
Ora tumet cancroque suam torrente sienen
Explorat nec quem causas reddere possit
Implorat ... adest ut campos liberet undis

[illegible]m autem mi[illegible] pl[illegible] et umbras
[illegible] misit nostra parens decurrere Nilum
[illegible]t opus est mundo. Zephyros quoque vana vetustas
[H]is ascripsit aquis, quorum stata tempora flatus
[illegible] in aere longa potestas
[V]el quod ab occiduo depellunt nubila celo
[T]rans nathon, et fluvio cogunt incumbere nymbos
[Vel quod] aquas totiens rumpentis littora Nili
[A]ssiduo feriunt coguntque resistere flatu
[I]lle mora cursus, adversique obice ponti
Estuat in campos. Sunt qui spiramina terris
Esse putant magnosque cave compagis hiatus
Commeat hac penitus tacitis discursibus unda
Frigore ab arthoo medium revocata sub axem
Cum phebus pressit meroen tellusque perusta
Illuc duxit aquas, trahitur gangesque padusque
Uno fonte vomens, non uno gurgite perfert
Rumor ab occeano qui terras alligat omnes
Exundante procul violentum erumpere nilum
Equoreosque sales longo mitescere tractu
Nec non occeano pasci phebumque polumque
Credimus hunc calidi tetigerit tetigit cum brachia
Sol rapit atque unde plus quam quod digerat aer
Tollitur hoc noctes referunt niloque refundunt
Ast ego si phas est tanta mihi solvere liters
Quasdam cesar aquas post mundi sera peracti
Secula concussis terrarum erumpere venis
Non id agente deo quasdam compage sub ipsa
Cum toto cepisse reor quas ille creator
Atque opifex rerum certo sub iure cohercet
Hinc tibi noscendi nilum romane cupido est
Et variis persis macedumque tirannis
Nullaque non etas voluit conferre futuris
Notitiam sed vincit adhuc natura latendi
Summus allexander regum quem nymphis adorat
Invidit nilo, misit quoque per ultima terre
Ethiopum lectos illos rubicunda perusti
Zona poli tenuit nilum videre calentem
Venit ad occasum mundique extrema hoestris

[illegible]

Ante tamen vestros amnes rodanumque padumque
Quam nilum de fonte bibit vesanus in ortus
Cambises longi populos pervenit ad evi
Defectusque epulis et pastus cede suorum
Ignoto te nile redit non fabula mendax
Ausa loqui de fonte tuo ubicumque videris
Quereris et nulli contingit gloria genti
Ut nilo sit leta suo tua flumina prodam
Qua deus undarum celator nile tuarum
Te mihi nosse dedit medio consurgis ab axe
Ausus in ardentem ripas attollere cancrum
In boream es rectus aquis mediumque booten
Cursus in occasus flexu torqueris et ortus
Nunc arabum populis libicis nunc equus arenis
Teque vident primi querunt tamen hi quoque seres
Ethiopumque feris alieno gurgite campos
Et te terrarum nescit cui debeat orbis
Archanum natura caput non prodidit ulli
Nec licuit populis parvum te nile videre
Amovitque sinus et gentes maluit ortus
Mirari quam nosse tuos consurgere in ipsis
Ius tibi solsticiis aliena crescere bruma
Atque hiemes afferre tuas solique vagari
Concessum per utrosque polos hic queritur ortus
Illic finis aquis late tibi gurgite rupto
Ambitur nigris meroes fecunda colonis
Leta comis hebeni que quamvis arbore multa
Frondeat estatem nulla sibi mitigat umbra
Linea tam rectum mundi ferit illa leonem
Inde plagas phebi dampnum non passus aquarum
Preveheris steriles que diu metiris arenas
Nunc omnes unum vires collectus in amnem
Nunc vagus et spargens facilem tibi cedere rippam
Rursus multifidas revocat piger alveus undas
Qua dirimunt arabum populis egyptia rura
Regni claustra phile mox te deserta secantem
Qua dirimunt nostrum rubro commercia ponto
Mollis lapsus agit quis te tam lene fluentem

[Mo]turum tantas violenti gurgitis iras
Nile putet sed cum lapsus abrupta viarum
Excepere tuos et precipites catharacte
Ac nusquam vetitis ullas obsistere cautes
Indignaris aquas spuma tunc astra lacessis
[illegible] multo murmure montis
Spumeus invictis albescit fluctibus amnis
Hinc abaton quam nostra vocat veneranda vetustas
Terra potens primos sentit percussa tumultus
Et scopuli placuit fluvii quos dicere venas
Quod manifesta novi primum dant signa tumoris
Hinc montes natura vagis circumdedit undis
Qui libie te nile negent quos inter in alta
It convalle tacens iam mollibus unda receptis
Prima tibi campos permittit aperta memphis
Rura modumque vetat crescendi ponere ripas
Sic velut in tuta pace trahebat somni
Noctis iter medie sed non vesana photini
Mens imbuta semel tam sacra cede vacabat
A scelerum motu magno nil ille perempto
Iam putat esse nephas habitant sub pectore manes
Ultricesque umbre dant in nova monstra furorem
Dignatur viles isto quoque sanguine dextras
Quo fortuna parat victos perfundere patres
Penaque civilis belli et vindicta senatus
Pene data est famulo procul hec avertite fata
Crimen ut hec bruto cervix absente secetur
In scelus it pharium romani pena tiranni
Exemplumque perit struit audax irrita fatis
Nec parat occulte cedem committere fraudi
Invictumque ducem detecto marte lacessit
Tantum animi delicta dabant ut colla ferire
Cesaris et socerum iungi tibi magne iuberet
Atque hec dicta monet famulos perferre fideles
Ad pompeiane socium sibi cedis achillam
Quem puer imbellis cunctis prefecerat armis
Et dederat ferrum nulli sibi iure retento
In cunctos in se quoque simul tu mollibus inquit
Nunc incumbe thoris et pinguia exige somna

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pectore [illegible]
Expugnare senem potuit [illegible]
Crede michi puero quem [illegible] nox una
Et semel amplexus incesto [illegible]
Hauserit obscenum titulo pietatis amorem
Meque tuumque caput per singula forsitan illi
Oscula donabit / crucibus flammisque luemus
Si fuerit formosa soror nil undique restat
Auxilii rex hinc coniunx hinc Cesar adulter
Et sumus ut fateor tam seva iudice sontes
Quem non e nobis credet Cleopatra nocentem
A quo casta fuit. per te quod fecimus una
Perdidimusque nefas / per que ictum sanguine magni
Federis ades subito bellum molire tumultu
Irrue nocturnas rumpamus funere tedas
Crudelemque thoro dominam mactemus in ipso
Cum quocumque viro / nec nos deterreat ausis
Hesperii fortuna ducis que sustulit illum
Imposuitque orbi communis gloria nobis
Nos quoque sublimes magnus facit aspice littus
Spem nostri sceleris pollutos consule fluctus
Quid liceat nobis / tumulumque e pulvere parvo
Aspice pompeii non omnia membra tegentem
Quem metuis par huius erat non sanguine clari
Quid refert nec opes populorum et regna movemus
Ad scelus ingentes fati sumus attrahit illos
In nostras fortuna manus en altera venit
Victima nobilior placemus cede secunda
Hesperias gentes iugulus michi cesaris haustus
Hoc prestare potest pompeyum cede nocentes
Ut populus romanus amet quid nomina tanta
Horremus viresque ducis quibus ille relictis
Miles erit nox hec peraget civilia bella
Inferiasque dabit populis et mittet ad umbras

[illegible] deceat [illegible] ut sororem
In cesaris iugulum pro lagea vinctos
Et regi romana sibi tu pars morari
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] turba cuncta [illegible]
Et nos signa dedit castris nec prodidit arma
Nullius clangore tube temere omnia bella
Instrumenta rapit superi pars maxima turbe
Plebis erat latie sed tanta oblivio mentes
Cepit in externos corrupto milite mores
Ut duce sub famulo iussuque satellitis irent
Quos erat indignum phario parere tyranno
Nulla fides pietasque viris qui castra sequuntur
Venalesque manus ibi fas ubi maxima merces
Ere merent parvo iugulumque in cesaris ire
Non sibi dant proh fas ubi non civilia bella
Invenit imperii fatum miserabile nostri
Thessalie subducta acies in litore nili
More furit patrio quid plus te magne recepto
Ausa foret lagea domus dat scilicet omnis
Dextera quod debet superis nulli que vacare
Fas est romano latium sic scindere corpus
Dis placitum non in partes generi socerique
Discedunt populi civilia bella satelles
Movit et in partem romani venit achillas
Et nisi fata manus a sanguine cesaris arcent
Hi vincent partes aderat maturus uterque
Et distracta epulis ad omnes aula patebat
Insidias poterat que cruor poterat per vina fundi
Pocula cesareus mensisque incumbere cervix
Sed metuunt belli trepidos in nocte tumultus
Ne cedes confusa manu permissa que fatis
Te ptholomee trahat tanta est fiducia ferri
Non rapuere nefas summi contempta facultas
Est operis visum famulis reparabile damnum
Aptam mactandi dimittere cesaris horam

[illegible]
[illegible]
[illegible]
...cafex a terra prosperit[illegible]
K...sit in castrum prius q[illegible]
Iam procul a muris acies no[illegible]
Nec vaga conspiratur ... [illegible]
Rata fronte vomit passum tormenta arma
Clatuit quod vixit at caesar membris ...
Defessus sedibus clausus se protegat ...
Degeneres passus latebras nec se reparabat
Regia compressis ira collegerat iram
Per te domos tingere atos vix quod metuquod
Et tunc certaminis indignum quod tunc
Sed fremit in parvis fera nobilis abdita caveis
Et frangit rapidos premorsis carcere dentes
Nec secus in siculis fremeret tua flamma caminis
Obstrueret summam si quis tibi mulciber ethnam
Audax thessalico qui nuper rupe sub hemi
Hesperios omnes proceres aciemque senatus
Pompeiumque ducem causa sperare vetante
Non timuit fatumque sibi promisit iniquum
Expavit servile nefas intraque penates
Obruitur telis quem non violasset alanus
Non scita non fixo qui ludit in hospite maurus
Hic cui romani spacium non sufficit orbis
Parvaque regna putat tiriis cum gadibus indos
Ceu puer imbellis, ceu capte femina muris
Querit tuta domus spem vite limine clauso
Ponit et incerto lustrat vagus atria cursu
Non sine rege tamen quem ducit in omnia secum
Sumpturus penas et grata piacula morti
Missurusque tuum si non sint tela nec ignes
In famulos ptholomee caput sic barbara colchis
Creditur ultorem metuens regnique fugeque
Ense suo fratris simul cervice parata
Expectasse patrem vocat tamen ultima rerum
Spon pace temtare duces missisque satelles

... s ut sevos absterret voce tyranni
Eripit famulos quos belli [illegible] mon[illegible]
[illegible] mundi [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] castella
[illegible] ne patet et impia signa
[illegible] et [illegible] circumflans orbis hibe[illegible]
[illegible] nec fuit barbarum [illegible]
[illegible] promit [illegible] belli
[illegible] domum [illegible] tela [illegible] quassant per [illegible]
Non aries ullo mobilis [illegible] pulsu
Fractibus per domum nec ulla [illegible] machina belli
Nec flammis mandata opus sed cera [illegible]
Consilio vastos ambit domus [illegible] penates
Et [illegible] belli [illegible] viribus agmen
Fata [illegible] mirum fortuna [illegible]
Nec non et [illegible] regia [illegible]
Protulit in medios audaci [illegible] fluctus
[illegible] domus [illegible] defensor [illegible]
[illegible] et hos adit [illegible] gladiis [illegible]
Obsessus [illegible] tanta [illegible] morte
Expugnante opus [illegible] ingnemque [illegible]
Lampadas immitti [illegible] in bella [illegible]
Nec [illegible] ignis erat [illegible] [illegible]
Manantes [illegible] tabulas [illegible]
[illegible] per [illegible] per [illegible]
Iam prope [illegible] in [illegible]
Iam per hostes et tela [illegible] ignis
[illegible] sed que [illegible]
[illegible] longius rapuit vaporibus ignis
Et [illegible] noctis [illegible] per flamma
[illegible] non [illegible] per tecta [illegible]
[illegible] et [illegible] lampas [illegible]
[illegible] per [illegible] ardor [illegible]
Illa [illegible] paulum [illegible] abaula
[illegible] in [illegible] ut [illegible] gladios
[illegible] in somnos sed tota nocte [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Illa [illegible]
Abstulit ex oculis et [illegible]
Cesar et amplexus ut vidit [illegible]
Hostia non mihi morte perit quod [illegible]
Respondit ulterius sed quia non debuit ira
Non ante non flamma rapuit non dete[illegible]
Hoc facinus gladio ... male pependit
Magni morte perit ne non surrepta parte
A famulo ganymede dolis pereunt ad hostes
Cesareus arsit nox que tristia [illegible]
Ut proles lagea tenet famulum contra tyranni
Terribilem iusto [illegible] ferro
Altera magnanimus iam victima mitte [illegible]
Nec satis hic fortuna putat procul absit ut ista
Vindicte sit summa tue non ipse tyrannus
Sufficit in penas non omnis regia lagi
Dum patrii veniant in viscera cesaris enses
Magnus in nobis erit sed non auctore furoris
Sublato cecidit rabies nec rursus in arma
Cuspis ganimedis [illegible] at multa secundo
Prelia marte gerunt potuit discrimine summo
Cesareus una dies in famam et secula mitti
Mox lesus [illegible] sparsis spirantibus armis
Dum parat in vacuas martem transferre carinas
Dux lacuna tota subito fervore belli
Cingitur hinc dorso [illegible] litora classes
Hinc [illegible] insultans peditum inania millia [illegible]
Nota fugam non [illegible] spes quod morte [illegible]
Non ... sursa ne magno strage [illegible]
Dum ... cesar erit [illegible] mille
Captus sorte loci pendet dubius [illegible]
Obstaret non mora [illegible] magnus [illegible]

[illegible] pp [illegible] necessar[illegible] nomine [illegible]
[illegible] quidame [illegible] plus apte
[illegible]

Per manus Jacobi pruteni

Meonio (sed plura va…
nos ire per o…
Sic amor est heroa velis Sciroque latentem
Dulichia proferre tuba nec in Hectore tracto
Sistere sed tota iuvenem deducere Troya.
Tu modo si veteres digno deplevimus haustu
Da fontes mihi Phebe novos ac fronde secunda
Necte comas neque enim Aonium nemus advena pulso
Nec mea nunc primis albescunt tempora vittis
Scit Dirceus ager meque inter prisca parentum
Nomina cumque suo numerant Amphione Thebe.
At tu quem longe primum stupet Itala virtus
Graiaque cui gemine florent vatumque ducumque
Certatim laurus olim dolet altera vinci
Da veniam ac trepidum patere hoc sudare parumper
Pulvere te longo necdum fidente paratu
Molimur magnusque tibi preludit Achilles.
Solverat Oebalio classem de littore pastor
Dardanus incautas blande populatus Amiclas
Plenaque materni referens presagia somni
Culpatum relegebat iter qua condita ponto
Fluctibus invisis iam Nereis imperat Helles
Cum Thetis Ideos heu numquam vana parentum
Auguria expavit vitreo sub gurgite remos
Nec mora ab undosis turba comitante sororum
Prosiluit thalamis fervent coeuntia Phrixi
Littora et angustum dominae non explicat equor
Illa ubi discusso primum subit aera ponto
Me petit hec mihi classis ait funesta minatur [2]
Agnosco monitus et Prothea vera locutum
Ecce novam facibus Priamo de puppe levatis
Fert Bellona nurum video iam mille carinas

se priori ne sufficit omne
... yra ... inmensum tumidis quatiat stridis
Iam pelago terris que meus ... ...
Et velut ipse ... quid cum ...
tiam et totum ... ... magno
... in ... ... prodita ludit
Impleri et pura iam se metuit in hasta
Dolor ... ... in corde timores
Impositi ... cum primum in gurgite no...
...idem rates attolle magnum
Equor et incesti predonis vela profunda
Tempestate premi commotasque in fata procellas
Nunc quamquam sero iam plena iniuria rapte
Ibo tu pelagus deus dextra que secundi
Quod semper complexa ... ... amnes
Blandiens precor supplex ... rogabo
Unam pone dicit magnum que in ... regem
Aspicit oceano remeabat ab hospite mensa
Ceruus et equoreo diffusis natare ...
Un... ipemos ventique silent cantusque quieto
... ... tritones ... scopulosa que tecte
Tritoni que greges ... que inferna que rotant
Regis salutato plaudis ipse ... indicio
Eminet et zona ... rubet ... ingalos
Illa ... conglomerat a pectore fluctus
Pone natat ... pedum vestigia cauda
Tunc thetis o magni genitor rector que profundi
Aspice in quales ... pater ... ...
Equor ... ... terrarum crimina vobis
Ex quo ... ... maiestate que reposcam
Rupit iasonia puppis pegasea rapina
En aliud furto scelus spolia hospita portans
Navigat iniuste temeravimus arbiter ...
...theon quos ... terris celo que datur
Quos ... fit ... ... primum palme
... veneris more hic ... ... alumne
Uas saltem ... ... que reportant
... si quid adhuc undis honos ... puppes

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
L[illegible]
Sorteus obstabat equus tunc [illegible]
Invitat oncio / dictus que ita [illegible]
Ne pete dardaniam frustra mea tela merge [illegible]
Fata vetant ratus ordo deum misceri [illegible]
Europe asie que manus consulta que bella
Iuppiter et tristes edixit cedibus annos
Quem tu illic natum sigeo in pulvere cernis
Aspicies implere vices sigeaque sumca mutu
Hic tuus eacides tepido non sanguine tenebs
Inundabit campos / nec crassa currere vetabit
Flumina et hectoreo trahabit funere currus
Impellet que manum vetus opera irrita muros
Pelea iam desiste queri thalamosque minores
Credideris peperisse iovi ut multa doloris
Ignotos vite prestet dabo tollere fluctus
Cum rubicas dauaiq nocturna per sig casa
Excoret et dirum pavet quemque ulixem
Dixerat illa gravem vultum demissa profundo
Quem iam exire fretum et rabidus bellare parabat
Talia alios ultra carmenta paratus
Turbidus homonias detorquet brachia terras
Per tonata manum liquida tibi per ipsibus equor
Repulit et vipeas ferunt vada thessala platas
Certant montes et convivalia pandunt
Quatrasimus late que dee sparchios abundat
Obvius et dubia vestigia cernit unda
Illa nichil gavisa locos sed cepta fatigat
Pectore consilia et pellens prece migrat
Longevum tyrona petit domumque ardua mitem
Pectora et longo suspendit pelion arcu
Pars exhausta manum partem sua rupat etas
Signa tui dum thori que quisquis satiarat
Dabitur gremio que leves intabor at intra

itat ad arma nephandis
ratribus hic hominum milles ex pta ceneres
proelia ut tamen bellis gemalibus armi
aut consilii romanos facti exaltares in hostes
z phiuetre mysdites et mama terga ferat
Nec quam cum viridis quod inde labor omni meum
Posse salutiferas dulces amantibus herbas
et monstrare tuas veteres herbas alumno
Et tunc venatu reddiens ex limine primo
Inceris parat que dapes largus que precinat
Igne domus tunc versa procul de littore mali
Nexus erumpit fluvius dant gaudia viros
Nota que dismeto accepit semis singula tempus
Tunc blandis dextre atque imos submissaque in armos
Pauperibus teras induat et admoneat antris
Iam dudum tanto lustrat tecte omnia visu
Nec percepta moras vernam mea pignora chiron
Sunt ait aut comma / ponet iam terra ducat
Desine nunc multo trepidis sopor et acaque nisi
Signa dum et magnos venia meruta timores
Namque meo infestos vtedm' contrior castis
Nunc plantis limine manu modo in verbe sonans
Irre feras / sic ipsas nephas sub mama natum
Tartara et ad stigios vtin fero mergere sontes
hos absoluere metis magia inbz ordine sacri
Carpacinus vates pinctaque sub ore phato
Aeterras lustrare fretis tibi littora summa
Occani et genitor tepet illabentibus astris
Ponti vel ignoti horrenda piacula dune
Dona quam sit longum et cuncta cinctere retorque
Trade magis sic fata pares nosque cum ie dedissi
Si mollos habitus et tegminis sola fateri
Ursa senii / tunc ille refert / dux optima quoque
Dux genitrix humili que docet infringere precatu
Nam superant tua vota meo placanda que ultro
Munera que non addo meos sed opera fatebor
Vestro quid magnum ut me pariter omnia pellunt
Nec fortuna parat / teneres que superioni amos

II

fol. 108.

